

**T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

**TÜRKÇEYİ İKİNCİ DİL OLARAK ÖĞRENEN ÖĞRENCİLERİN
TÜRKÇE YETERLİK ALGI DÜZEYLERİ VE TÜRKÇE YAZILI
ANLATIMLARINDAKİ YAZIM YANLIŞLARI**

DUYGU KIVRAK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EYLÜL, 2019

MUĞLA

T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

TÜRKÇEYİ İKİNCİ DİL OLARAK ÖĞRENEN ÖĞRENCİLERİN TÜRKÇE
YETERLİK ALGI DÜZEYLERİ VE TÜRKÇE YAZILI ANLATIMLARINDAKİ
YAZIM YANLIŞLARI

DUYGU KIVRAK

Eğitim Bilimleri Enstitüsünce

“Yüksek Lisans”

Diploması Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Sözlü Savunma Tarihi: 27/09/2019

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Nigar İPEK EĞİLMEZ

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Didem ÇETİN

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Nevin AKKAYA

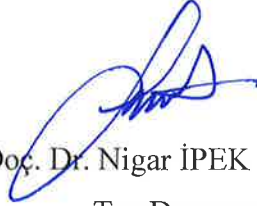
Enstitü Müdürü: Prof. Dr. Ayşe Rezan ÇEÇEN EROĞUL

Eylül, 2019

TUTANAK

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün 28/08/2019 tarih ve 300/2 sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin (24/7) maddesine göre, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Duygu KIVRAK'ın "Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Türkçe Yeterlik Algı Düzeyleri ve Türkçe Yazılı Anlatımlarındaki Yazım Yanlışları" başlıklı tezini incelemiş ve aday 27/09/2019 tarihinde saat 11.00'de jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

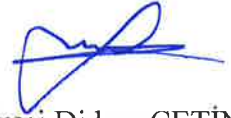
Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra 60 dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin **kabul** edildiğine **ay.birliği.** ile karar verilmiştir.

Doç. Dr. Nigar İPEK EĞİLMEZ
Tez Danışmanı

Doç. Dr. Nevin AKKAYA
Üye

Dr. Öğr. Üyesi Didem ÇETİN
Üye

ETİK BEYANI

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırlanan “Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Türkçe Yeterlik Algı Düzeyleri ve Türkçe Yazılı Anlatımlarındaki Yazım Yanlışları” başlıklı Yüksek Lisans tez çalışmasında;

- Tez içinde sunulan veriler, bilgiler ve dokümanların akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde edildiğini,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçların bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunulduğunu,
- Tez çalışmasında yararlanılan eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterildiğini,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapılmadığını,
- Bu tezde sunulan çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. 27/09/2019

Duygu KIVRAK

Bu tezde kullanılan ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

ÖZET

TÜRKÇEYİ İKİNCİ DİL OLARAK ÖĞRENEN ÖĞRENCİLERİN TÜRKÇE YETERLİK ALGI DÜZEYLERİ VE TÜRKÇE YAZILI ANLATIMLARINDAKİ YAZIM YANLIŞLARI

Duygu KIVRAK

Yüksek Lisans Tezi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Nigar İPEK EĞİLMEZ

Eylül 2019, 85 sayfa

Bu araştırmanın amacı, ana dili Arapça olan, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin Türkçe yazılı anlatımlarında yaptıkları yazım yanlışlarının, sözcük kullanım hatalarının ve Türkçe yeterlik algılarının tespit edilmesi; öğrenci ve öğretmenlerin konu ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi; çözüme yönelik öneriler geliştirilmesidir. Araştırma, “yakınsayan paralel karma desen” ile desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim öğretim yılında Mardin’in Yeşilli ilçesindeki bir ortaokulda öğrenim gören, ana dili Arapça olan, Türkçeyi sonradan öğrenen 54 ortaokul 7. sınıf öğrencisi ve 2018-2019 eğitim öğretim yılında Mardin’in Yeşilli ve Artuklu ilçelerinde görev yapan, ana dili Arapça olan ve Türkçeyi sonradan öğrenen 40 ortaokul öğretmeni oluşturmaktadır. Ayrıca Türkçe Yeterlik Algı Ölçeği için aynı okulda ve aynı sınıf düzeyinde öğrenim gören ve Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenmiş olan 98 ortaokul öğrencisine ulaşılmıştır. Öğrencilerin yazılı anlatımlarında karşılaşılan yanlışlar içerik analizi tekniği kullanılarak tespit edilip gruplandırılmıştır. İçerik analizinde veriler, yazım yanlışları ve sözcük kullanım hataları açısından değerlendirilmiştir. Öğrencilerin yazım ile ilgili yaptıkları yanlışlar “Cümle başındaki sözcüğün ilk harfinin küçük yazımı”, “Cümle içinde sözcüğün ilk harfinin büyük yazımı”, “Sözcük içinde harfin/harflerin büyük yazımı”, “Cümle içinde sözcüğün bütün harflerinin büyük yazımı”, “Özel adların baş harfinin küçük yazımı”, “Başıhtaki sözcüklerin ilk harfinin küçük yazımı”, “Sözcüğün yanlış yazımı”, “Soru edatı olan ‘mi’nin bitişik yazımı”, “Bağlaç olan ‘de’nin bitişik yazımı”, “Bağlaç olan ‘ki’nin bitişik yazımı”, “Bulunma durumu eki olan ‘-de’nin ayrı yazımı”, “Soru edatının başlıkta büyük yazımı”, “Ünsüz harfler”, “Ünlü harfler”, “Ek eylemin ayrı yazımı”, “Birleşik fiillerin ayrı yazımı”, “Yapım ekinin ayrı yazımı” ve “Metin içerisinde sözcük yerine rakam kullanımı” olmak üzere on sekiz başlık altında; sözcük kullanım hataları ise “Yanlış yardımcı eylem kullanımı”, “Yanlış sözcük kullanımı”, “Gereksiz ek kullanımı”, “Gereksiz sözcük kullanımı”, “Tamlayan eksikliği”, “Dolaylı tümleş eksikliği”, “Nesne eksikliği”, “Ne ... ne bağlacıyla birlikte yanlış sözcük kullanımı”, “Sözcüğün yanlış yerde kullanımı”, “Yardımcı eylem eksikliği”, “Yanlış ek kullanımı”, “Fiil eksikliği”, “Durum eki eksikliği”, “Yapım eki eksikliği” ve “Diğer yanlışlıklar” olmak üzere on beş başlık altında incelenmiştir. Öğrencilerin yazım yanlışları ve sözcük

kullanım hataları birlikte ele alındığında yaptıkları 1159 hatadan 1053'ünün (%91) yazımla ilgili, 106'sının (%9) sözcük kullanımıyla ilgili olduğu tespit edilmiştir. İncelenen yazılı anlatım kâğıtlarında yazım ile ilgili toplam 1053 yanlış tespit edilmiştir. Yazım ile ilgili yanlışlar içerisinde %38,55 oranla en çok yanlışın cümle içinde sözcüğün ilk harfinin büyük yazımında yapıldığı görülmüştür. Öğrencilerin, özellikle harflerin büyük veya küçük yazımı konusunda fazlasıyla dikkatsiz oldukları belirlenmiştir. Sözcük kullanım hataları içerisinde %19,81 ile en yüksek yanlış oranının yanlış ek kullanımında olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin, ekleri cümle içinde uygun şekilde nasıl kullanacakları konusunda sorun yaşadıkları görülmüştür.

Öğrencilerin Türkçe algı düzeylerini ölçmek amacıyla Türkçe Yeterlik Algı Ölçeği geliştirilmiş ve ölçek, 98 ortaokul 7. sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Ölçeğin uygulanmasının ardından yapılan analizler sonucunda değişkenlerin istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Öğrenci ve öğretmenlerin yazım yanlışları ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi için yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Formlar 3 alan uzmanının görüşleri alınarak geliştirilmiştir. Anket sonucunda görüşülen 40 öğretmenden 25'inin (%62,5), ana dili Arapça olan öğrencilerin Türkçe edinmekte zorlandıklarını; görüşülen 54 öğrenciden 42'sinin (%78), ana dillerinin Arapça olmasının Türkçe edinmelerini zorlaştırmadığını düşündüğü tespit edilmiştir. Bu sonuçlar ışığında Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin Türkçeyi daha etkin kullanmalarının sağlanması ve öğrencilerle sık sık Türkçe konuşma, yazma çalışmalarının yapılması önerilir.

Anahtar kelimeler: Türkçe öğretimi, ikinci dil, yazılı anlatım, yazım yanlışları, sözcük kullanımı.

ABSTRACT

TURKISH PROFICIENCY PERCEPTION LEVELS OF STUDENTS WHO LEARN TURKISH AS A SECOND LANGUAGE AND SPELLING MISTAKES IN TURKISH WRITTEN EXPRESSIONS

Duygu KIVRAK

Master Thesis, Department of Turkish Language Education

Supervisor: Assoc. Prof. Nigar İPEK EĞİLMEZ

September 2019, 85 pages

The purpose of this study is improving suggestions to solutions in writing mistakes, word usage in written expressions, determining proficiency of perception in Turkish and view of students and teachers about the issue by native speakers of Arabic who learn Turkish as a foreign language. This study which is a survey research has been figured by “converging parallel pattern.” Target population of the study is composed of 40 secondary school teachers who are native speakers of Arabic, work in Yeşilli and Artuklu districts of Mardin in 2018-2019 Academic year and 54 secondary school 7th grade students who are native speakers of Arabic studying in a school in Yeşilli, Mardin in 2018-2019 Academic year. Moreover, it has been reached for ‘Turkish Low Proficiency Perception’ to 98 students that take the education in the same grade and level and learn Turkish as a second language. Mistakes encountered in their written expressions are detected and categorized qualitatively by using content analysis. In content analysis data is assessed with regards to writing mistakes and word usage. Mistakes made by learners regarding writing are examined under eighteen titles namely: ‘starting with lower-case at the beginning of the sentence’, ‘capital writing of first letter of the word in the sentence’, ‘capital writing in a word’, ‘capital writing all letters in the sentence’, ‘lower-case writing of first letter of proper nouns’, ‘lower-case writing of first letter of words in title’, ‘misspelling the word’, ‘attached writing of affix ‘mi’ which is an interrogative’, ‘attached writing of affix ‘de’ which is a conjunction’, ‘attached writing of ‘ki’ which is conjunction’, ‘unattached writing of ‘de’ which is locative case suffix’, ‘large writing of the interrogative affix in title’, ‘consonants’, ‘vowels’, ‘unattached writing of predicative’, ‘unattached writing of compound verbs, unattached writing of derivational affix’ and ‘using the number instead of lexical item in the text’; mistakes regarding word usage are examined under fifteen titles namely: ‘using wrong auxiliary verb’, ‘using wrong word’, ‘using unnecessary affix’, ‘using unnecessary word’, ‘defining deficiency’, ‘indirect object deficiency’, ‘object deficiency’, ‘wrong word using with neither nor conjunction’, ‘using of the word in the

wrong place', 'auxiliary verb deficiency', 'using of wrong affix', 'verb deficiency', 'case suffix deficiency', 'derivational affix deficiency', and other mistakes. When it is taken together mistakes about writing and word usage by learners, it is detected that total mistakes done by learners are 1159, 1053 (%91) of them are about writing, 106 (%9) of them are about word usage. It is detected total 1053 mistakes about writing in examined writing expression papers. It is understood that writing mistakes of all, with %38,55 rate, the most mistakes are done 'capital writing of first letter of the word in the sentence'. Word usage mistakes of all, with %19,81 rate, the highest mistake rate is using wrong affix. It is understood that the learners have problem about how they use affixes properly in sentence.

Turkish Proficiency Perception Scale was developed to measure students perception of Turkish language and the scale was applied to seventh grade students in 98 secondary schools. After the application of the scale, it was found that the variables did not show statistically significant difference.

To determine the teachers and the students views about text mistakes, semi-structured forms has been conducted. These forms has been developed by the idea of 3 experts. As a result of the survey, 25 (%62,5) of interviewed 40 teachers say that the learners who are native speakers of Arabic have difficulty to learn Turkish. However, 42 (%78) of 54 learners state that although they are native speakers of Arabic, they have not difficulty to learn Turkish. In the light of this research, it is recommended for the students who use the Turkish as a second language to use the language more efficiently, speak Turkish frequently and writing exercises.

Keywords: Teaching Turkish, second language, written expression, writing mistakes, using of words.

.

ÖN SÖZ

İnsanoğlu için dil, paha biçilemez ve yeri doldurulamaz bir hazinedir. İnsanlar dünyaya geldiği andan itibaren kendini ifade etme ihtiyacı hisseder ve zaman içerisinde dil gelişimini tamamlayarak bu ihtiyacını dil sayesinde giderir. Birey, doğduğundan itibaren içinde bulunduğu toplumdaki dili, ana dili olarak dinleyerek, hissederek ve zaman içinde konuşarak edinir. Bunun için özel bir çaba göstermez. Bu kendiliğinden işleyen bir süreçtir. Birey, dil gelişimini okul çağına kadar aile ve çevre yardımıyla tamamlar. Okul çağına geldikten sonra ise edinme yerini öğrenmeye bırakır. Birey, ana dili ile okumayı ve yazmayı öğrenir. Bazı toplumlarda farklı etnik kökenli insanların bir arada yaşamasından dolayı birden fazla dil konuşulmaktadır. Toplum içerisinde veya okul çağında ana dilden sonra öğrenilen dil, ikinci dil olarak adlandırılmaktadır.

Bu araştırmada, ana dili Arapça olan, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin Türkçe yazılı anlatımlarında yaptıkları yazım yanlışlarının ve sözcük kullanımının tespit edilmesi, öğrenci ve öğretmenlerin konu ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Tez, beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmanın problem durumuna, amacına, önemine, sayıtlarına, sınırlılıklarına, tanımlara ve kısaltmalara yer verilmiştir. İkinci bölümde konuyla ilgili literatürden ve yapılan araştırmalardan bahsedilmiştir. Üçüncü bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması, veri toplama araçları ve verilerin analizi hakkında bilgi verilmiştir. Dördüncü bölümde araştırmanın bulguları verilmiştir. Beşinci bölümde ise araştırma kapsamında elde edilen bulgular tartışılmış, bulgulardan hareket edilerek araştırmanın sonuçlarına ve sonuçlarla ilgili önerilere yer verilmiştir.

Araştırmam boyunca benimle önemli bilgi ve tecrübelerini paylaşan, bilimsel etiği ön planda tutarak bana yol gösteren saygıdeğer Danışman hocam Doç. Dr. Nigar İPEK EĞİLMEZ'e teşekkürlerimi sunarım. Kendisini tanıdığım günden beri bana gerek başarıları gerekse eşsiz kişiliği ve mütevazılığıyla örnek olan, çalışma azmi ve disiplini kazanmamı sağlayan saygıdeğer hocam, Prof. Dr. Mustafa Volkan COŞKUN'a; hem lisans hem yüksek lisans sürecim boyunca benimle her zaman yakından ilgilenen, bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşan ve bana büyük destek olan değerli hocam, Arş. Gör. Gülan KALI'ya canı gönülden teşekkür ederim.

Bugünlere gelmemde sonsuz emeği olan, hayattaki en değerli varlığım annem Hülya DUT'a, dualarıyla hep benimle olan değerli anneannem Züla DUT'a, hayatım boyunca yanımda olan, tecrübeleriyle her zaman yolumu aydınlatan, varlığıyla bana umut veren saygıdeğer dedem Mustafa DUT'a, desteğini benden hiçbir zaman esirgemeyen dayım Murat DUT'a ve tezimi düzeltmemde yardımcı olan dayım Mutlu DUT'a sonsuz teşekkür ederim. Tanıştığımız günden beri bana destek olan ve beni cesaretlendirerek yüksek lisansa başlamama vesile olan dostlarım Sibel KAYA, Zeynep ÇAKIR ve Simge İNANÇ'a; çalışmam boyunca her zorlukta yanımda olan, bana güç ve moral veren, verdiği bilgiler ve değerli fikirleriyle işimi kolaylaştıran Mustafa KAÇAR'a; tezimde düzeltmeler yapmama yardımcı olan dostlarım Neslihan YAVUZ'a, Gülfiye ÇAKMAK'a, Şaidin BÜYÜKBAYRAM'a ve Turan İVGİN'e; bana moral veren dostum Hicran ALDEMİR'e; ayrıca ilkokuldan yüksek lisansa kadar tüm eğitim hayatım boyunca bana emek veren adını saymadığım tüm saygıdeğer öğretmenlerime yürekten teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vii
ÖN SÖZ	ix
TABLolar DİZİNİ.....	xv
ŞEKİLLER DİZİNİ	xvii
KISALTMALAR DİZİNİ	xviii
EKLER DİZİNİ	xix

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	2
1.3. Araştırmanın Önemi	2
1.4. Araştırmanın Sayıtları	4
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	4
1.6. Tanımlar.....	5
1.7. Kısaltmalar.....	5

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Dil.....	6
2.1.1. Ana Dil ve Ana Dili Ayrımı	7
2.1.1.1. Ana dil	7
2.1.1.2. Ana dili	7
2.1.2. İkinci Dil	8
2.1.3. İki Dillilik	8
2.2. Dil Edinimi ve Dil Öğrenimi	10
2.2.1. Ana Dili Edinimi.....	10
2.2.2. İkinci Dil Edinimi	11
2.3. Yazılı Anlatım	12
2.4. İlgili Yurt Dışı Araştırmalar	12

2.5. İlgili Yurt İçi Araştırmalar	12
---	----

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli (Deseni)	15
3.2. Çalışma Grubu	15
3.3. Verilerin Toplanması	16
3.4. Veri Toplama Araçları	18
3.5. Verilerin Analizi	25

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Türkçe Yazılı Anlatımlarında Yaptıkları Yazım Yanlışları	27
4.1.1. Cümle Başındaki Sözcüğün İlk Harfinin Küçük Yazımı.....	29
4.1.2. Cümle İçinde Sözcüğün İlk Harfinin Büyük Yazımı.....	30
4.1.3. Sözcük İçinde Harfin Büyük Yazımı.....	33
4.1.4. Cümle İçinde Sözcüğün Bütün Harflerinin Büyük Yazımı	36
4.1.5. Özel Adların Baş Harfinin Küçük Yazımı.....	36
4.1.6. Başlıktaki Sözcüklerin İlk Harfinin Küçük Yazımı.....	36
4.1.7. Sözcüğün Yanlış Yazımı	37
4.1.8. Soru Edatı Olan “mı”nın Bitişik Yazımı	44
4.1.9. Bağlaç Olan “de”nin Bitişik Yazımı.....	44
4.1.10. Bağlaç Olan “ki”nin Bitişik Yazımı	46
4.1.11. Bulunma Durumu Eki Olan “-de”nin Bitişik Yazımı	47
4.1.12. Soru Edatının Başlıkta Büyük Yazımı.....	47
4.1.13. Ünsüz Harfler.....	47
4.1.14. Ünlü Harfler	49
4.1.15. Ek Eylemin Ayrı Yazımı	50
4.1.16. Birleşik Fiillerin Ayrı Yazımı.....	51
4.1.17. Yapım Ekinin Ayrı Yazımı.....	51
4.1.18. Metin İçerisinde Sözcük Yerine Rakam Kullanımı	51
4.2. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Türkçe Yazılı Anlatımlarındaki	

Sözcük Kullanım Hataları	51
4.2.1. Yanlış Yardımcı Eylem Kullanımı	52
4.2.2. Yanlış Sözcük Kullanımı	53
4.2.3. Gereksiz Ek Kullanımı.....	54
4.2.4. Gereksiz Sözcük Kullanımı	55
4.2.5. Tamlayan Eksikliği	56
4.2.6. Dolaylı Tümeç Eksikliği.....	56
4.2.7. Nesne Eksikliği	56
4.2.8. “Ne ... ne” Bağlacıyla Birlikte Yanlış Sözcük Kullanımı.....	56
4.2.9. Sözcüğün Yanlış Yerde Kullanımı	57
4.2.10. Yardımcı Eylem Eksikliği	57
4.2.11. Yanlış Ek Kullanımı	57
4.2.12. Fiil Eksikliği	59
4.2.13. Durum Eki Eksikliği	59
4.2.14. Yapım Eki Eksikliği.....	60
4.2.15. Diğer Yanlılıklar	60
4.3. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Türkçe Yeterlik Algı Düzeyleri	61
4.3.1. Katılımcıların, Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı.....	61
4.3.2. Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerine Ait Betimsel Bulgular	63
4.3.3. Araştırma Kapsamında Elde Edilen Verilerin Dağılımlarına Ait Bulgular ...	63
4.3.4. Değişkenlere Ait Bulgular	63
4.3.4.1. Katılımcıların Türkçe algı düzeylerinin, cinsiyetlerine göre farklılıklarına ait analiz sonucu	64
4.3.4.2. Katılımcıların Türkçe algı düzeylerinin, annenin evde kullandığı dile göre farklılıklarına ait analiz sonucu	64
4.3.4.3. Katılımcıların Türkçe algı düzeylerinin, babanın evde kullandığı dile göre farklılıklarına ait analiz sonucu	65
4.3.4.4. Katılımcıların Türkçe algı düzeylerinin, öğrencinin evde kullandığı dile göre farklılıklarına ait analiz sonucu	66
4.3.4.5. Katılımcıların Türkçe algı düzeylerinin, annenin öğrenim durumuna göre farklılıklarına ait analiz sonucu	67
4.3.4.6. Katılımcıların Türkçe algı düzeylerinin, babanın öğrenim durumuna göre farklılıklarına ait analiz sonucu yöntem.....	68
4.4. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Konuya İlişkin Görüşleri.....	68
4.5. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğretmenlerin Konuya İlişkin Görüşleri.....	74

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma ve Sonuç	78
5.1.1. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Türkçe Yazılı Anlatımlarındaki Yazım Yanlışları	80
5.1.2. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Türkçe Yazılı Anlatımlarındaki Sözcük Kullanım Hataları	80
5.1.3. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Türkçe Yeterlik Algı Düzeyleri	81
5.1.4. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Konuya İlişkin Görüşleri..	81
5.1.5. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğretmenlerin Konuya İlişkin Görüşleri	81
5.2. Öneriler	82
5.2.1. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	82
5.2.2. Öğretmenlere Yönelik Öneriler	83
5.2.3. MEB'e Yönelik Öneriler	83
5.2.4. Velilere Yönelik Öneriler	84
KAYNAKÇA.....	86
EKLER.....	89
ÖZ GEÇMİŞ	101

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Türkçe Yeterlik Algı Ölçeğine İlişkin İstatistikler	19
Tablo 2. TYAÖ'nün Madde ve Toplam Ölçek Korelasyonu Değerleri.....	20
Tablo 3. TYAÖ'ye Ait KMO ve Barlett Testi Sonucu	21
Tablo 4. TYAÖ Maddeleri Faktör Yük Değerleri	22
Tablo 5. TYAÖ'ye Ait DFA Bulgularına İlişkin Madde İstatistikleri.....	23
Tablo 6. TYAÖ Uyum İyiliği Değerleri	24
Tablo 7. Öğrencilerin Yazım ile İlgili Yanlışları	28
Tablo 8. Öğrencilerin Sözcük Kullanım Hataları	52
Tablo 9. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı.....	61
Tablo 10. Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerine Ait Betimsel Bulgular.....	63
Tablo 11. Araştırma Kapsamında Elde Edilen Verilerin Dağılımlarına Ait Bulgular	63
Tablo 12. Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerinin, Cinsiyetlerine Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonucu.....	64
Tablo 13. Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerinin, Annenin Evde Kullandığı Dile Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonucu.....	64
Tablo 14. Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerinin, Babanın Evde Kullandığı Dile Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonucu.....	65
Tablo 15. Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerinin, Öğrencinin Evde Kullandığı Dile Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonucu.....	66
Tablo 16. Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerinin, Annenin Öğrenim Durumuna Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonucu.....	67
Tablo 17. Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerinin, Babanın Öğrenim Durumuna Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonucu.....	68
Tablo 18. Annenizin ve Babanızın Ana Dili Nedir?	69
Tablo 19. Sizin Ana Diliniz Nedir?	69
Tablo 20. Öğrendiğiniz İkinci Dil Nedir?	70
Tablo 21. Türkçe Anlamaya ve Konuşmaya Kaç Yaşında Başladınız?.....	70
Tablo 22. Türkçeyi Hangi Yolla Edindiniz?	71
Tablo 23. Ana Dilinizin Arapça Olması Türkçe Edinmenizi Zorlaştırdı mı?.....	71
Tablo 24. Yazarken Ana Diliniz Olan Arapça Olarak mı Yoksa Türkçe Olarak mı Düşünüyorsunuz?.....	72
Tablo 25. Türkçeyi Edinirken Arapça Düşünmeye Devam Ettiniz mi?	72
Tablo 26. Türkçe Yazarken Zorlanıyor musunuz?	72
Tablo 27. Türkçe Yazarken Türkçe Karşılığını Hatırlayamadığınız Arapça Sözcükler Oluyor mu?	73

- Tablo 28.** Günlük Hayatta Ana Dili Arapça Olan Kişilerle Mesajlaşırken Türkçe mi Yazarsınız Yoksa Arapça Konuşma Dilinizi Türkçedeki Harflere Çevirerek mi Kullanırsınız?..... 73
- Tablo 29.** Ana Dili Arapça Olan Öğrenciler Sizce Türkçe Edinmekte Zorlanıyor mu?75
- Tablo 30.** Öğrenciler Türkçe Yazarken Düşüncelerini Arapçanın Mantığından Hareket Ederek mi İfade Ediyorlar?..... 75
- Tablo 31.** Öğrenciler Türkçe Edinme Sürecinde Dinleme, Okuma, Konuşma, Yazma Becerilerinde En Çok Hangisinde Zorlanıyorlar? 76
- Tablo 32.** Öğrencilerin Günlük Hayatta Arapça Konuşmaları Türkçe Yazarken Zorlanmalarına Sebep Oluyor mu?..... 77
- Tablo 33.** Öğrencilerin Ana Dillerinin Arapça Olması Türkçe Yazarken Yazım Hataları Yapmalarına Sebep Oluyor mu?..... 77

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. TYAÖ Path Diyagramı.....	24
-----------------------------------	----

KISALTMALAR DİZİNİ

Akt: Aktaran

D: Değişken

K: Katılımcı

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

T: Toplam

TDK: Türk Dil Kurumu

TÖMER: Türkçe Öğretim Araştırma ve Uygulama Merkezi

TYAÖ: Türkçe Yeterlik Algı Ölçeği

EKLER DİZİNİ

Ek 1. İzin Belgesi	89
Ek 2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları (Öğrenciler için)	90
Ek 3. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları (Öğretmenler için)	91
Ek 4. Türkçe Yeterlik Algı Ölçeği	92
Ek 5. Öğrencilerin Yazılı Anlatım Örnekleri	93

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümünde, araştırmanın gerekçesinin anlatıldığı problem durumuna, araştırmanın amacına, önemine, sayıltılarına, sınırlılıklarına, tanımlara ve kısaltmalara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

İnsanoğlu hayata gözlerini açtığı andan itibaren kendini ifade etme ihtiyacı hisseder ve bu ihtiyacını dil sayesinde giderir. Dili kullanırken dört temel dil becerisine ihtiyacımız vardır: Anlama becerileri dinleme ve okuma, anlatma becerileri konuşma ve yazma. Sağlıklı olarak dünyaya gelen bireyler doğuştan dinleme ve konuşma becerisine sahip olmasına rağmen okuma ve yazma becerisinin kazandırılmasında mutlaka eğitime ihtiyaç vardır. (Karadağ ve Maden, 2013). İnsanlar kendini ifade etmek için ilk olarak konuşma becerisini kullanır. Okula başlayıp ilk okuma yazma eğitiminin alınmasıyla birlikte yazma öğrenildikten sonra zaman içerisinde yazma becerisi kazanılır ve anlatmak için konuşmanın yanında yazma da kullanılır hâle gelir. “Yazma, duygu, düşünce, istek ve olayların belli kurallara uygun olarak birtakım sembollerle anlatılmasıdır.” (Özbay, 2013, s.115). Öğrencilerin yazma becerisini geliştirmek için Türkçe derslerinde yazılı anlatım uygulamaları yaptırılmaktadır.

Yazma becerisi, ana dili Türkçe olan öğrencilerin dahi kullanmakta ve geliştirmekte zorlandıkları bir beceridir. Dolayısıyla ana dili Arapça olan ve Türkçeyi sonradan öğrenen öğrenciler Türkçe yazma becerisini edinmekte daha çok zorlanmakta ve bu zorlanmanın neticesinde yazılı anlatımlarında sıkça hata yapmaktadırlar.

Alan yazında iki dilli öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar yer almaktadır fakat ülkemizin vatandaşı olup Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin Türkçe yazılı anlatımlarındaki yazım yanlışlarının ve sözcük kullanım hatalarının tespit edilmesine yönelik tamamlanmış bir çalışma bulunmamaktadır. Ana dili Arapça olan, Türkçeyi sonradan öğrenen ve Mardin’de yaşayan öğrencilerin Türkçe yazılı anlatımlarındaki yazım yanlışlarını ve sözcük kullanımlarını tespit eden bir çalışmanın olmaması araştırmanın gerekçesini oluşturmaktadır. Araştırmanın problemini ise, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki yazım yanlışları, sözcük kullanım hatalarının ve Türkçe yeterlik algıları; öğrenciler ile ana dili Arapça olan öğretmenlerin konuya ilişkin görüşleri oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, ana dili Arapça olan, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin Türkçe yazılı anlatımlarında yaptıkları yazım yanlışlarının, sözcük kullanım hatalarının ve Türkçe yeterlik algılarının tespit edilmesi; öğrenci ve öğretmenlerin konu ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Alt amaçları:

1. Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrenciler, Türkçe yazılı anlatımlarında hangi yazım yanlışlarını yapmaktadır?
2. Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin Türkçe yazılı anlatımlarındaki sözcük kullanım hataları nasıldır?
3. Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin Türkçe yeterlik algıları ne düzeydedir?
4. Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin konuya ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğretmenlerin konuya ilişkin görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Osmanlı Devleti’nden bu yana ülkemiz çok uluslu bir yapıya sahiptir. Çok uluslu yapı, ülkemizde Türkçenin yanında birçok dilin konuşulmasına zemin hazırlamıştır. Ülkemizin Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde ataları Suriye, Irak, Lübnan vb. ülkelerden

Türkiye'ye göçmüş Arap kökenli vatandaşlarımız yaşamaktadır. Bu vatandaşlarımız günümüzde de ana dilleri olan Arapçayı gündelik yaşamlarında kullanmaktadır. Çoğunluğu oluşturan genç nesil, ana dilleri olan Arapçadan sonra okul çağına gelince Türkçeyi de öğrenmekte ve konuşmakta, böylece iki dilli hâle gelmektedir.

Birey, kendini ifade ederken konuşma veya yazma becerisini kullanır. Çalışmanın örneklemini oluşturan Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin ana dilleri Arapça olduğu için öğrenciler, okul dışındaki gündelik hayatlarında konuşurken çoğunlukla Arapçayı kullanmaktadır. Bu da Türkçe konuşma ve yazma becerilerinin zayıf olmasına sebep olmaktadır. Öğrencilerinin bu becerilerinin geliştirilmesi için öncelikle yazılı anlatımlarındaki yazım yanlışlarının ve sözcük kullanımının tespit edilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin yazım yanlışlarının ve sözcük kullanımının tespit edilmesi, mevcut durumlarının bilinip yazma becerilerinin geliştirilmesi için yapılması gereken çalışmalara yol gösterecektir.

Ana dili Arapça olan öğrencilerin Türkçe dersindeki dinleme, okuma, konuşma, yazma becerilerindeki başarı durumu, ana dili Türkçe olan öğrencilerden farklıdır. Çünkü öğrenilen dil, kullanıldıkça gelişir. Günlük hayatlarında genellikle Arapçayı kullanan öğrenciler ise Türkçeye fazla maruz kalmamaktadır. Ana dili Arapça olan öğrencileri bu konuda en iyi anlayan, Mardin'e atanan ve ana dili Türkçe olan tek dilli öğretmenlerden çok, öğrencilerle aynı toplumda yetişmiş, onlar gibi ana dili Arapça olan öğretmenlerdir. Çünkü ana dili Arapça olan öğretmenler de öğrenciliklerinde genellikle Türkçeyi öğrenirken zorlanmışlar, bu yüzden öğrencilerin şu an içinde buldukları durumu bizzat yaşamışlardır. Ayrıca öğrencilerin yaptıkları yazım yanlışlarında ve sözcük kullanım hatalarında Arapçanın bir etkisinin olup olmadığını anlayabilmek için Mardin'in yerel Arapçasının bilinmesi gerekmektedir. Arapçayı bilmeden hataların Arapçadan kaynakladığını söylemek sağlıklı bir yorum olmayacaktır. Bu sebeplerden ötürü ana dili Arapça olan öğretmenlerin konuyla ilgili görüşlerine başvurulmuştur. Öğrencilerin de görüşlerini almanın yararlı olacağı düşünülerek konuyla ilgili onların da görüşleri alınmıştır.

Bu çalışma sonucunda öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki yazım yanlışlarının ve sözcük kullanım hatalarının tespit edilmesiyle ortaya çıkacak olan verilerin, Türkçe öğretmenlerine, ders kitabı yazarlarına, çocuk edebiyatı yazarlarına, akademisyenlere rehberlik edeceği düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Sayıtları

Araştırmada aşağıdaki varsayımlar kabul edilecektir:

1. Araştırmaya katılan öğrencilerin yazılı anlatım çalışmaları, onların gerçek seviyelerini yansıtmaktadır.
2. Araştırmaya katılan öğrencilerin ölçek maddelerine verdikleri cevaplar, öğrencilerin gerçek düzeylerini yansıtmaktadır.
3. Araştırmaya katılan öğrencilerin görüşme sorularına verdikleri cevaplar, öğrencilerin gerçek görüşlerini yansıtmaktadır.
4. Araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşme sorularına verdikleri cevaplar, öğretmenlerin gerçek görüşlerini yansıtmaktadır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

1. 2018-2019 eğitim öğretim yılında Mardin ili Yeşilli ilçesi MEB'e bağlı bir ortaokulda araştırmaya gönüllü olarak katılan, ana dili Arapça olan ve Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen 54 ortaokul 7. sınıf öğrencisiyle sınırlıdır. Ayrıca Türkçe Yeterlik Algı Ölçeği uygulaması, aynı okulda ve aynı sınıf düzeyinde öğrenim gören ve Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenmiş olan 98 ortaokul öğrencisiyle sınırlıdır.
2. 2018-2019 eğitim öğretim yılında Mardin ili Artuklu ve Yeşilli ilçelerine bağlı ortaokullarda görev yapmakta olan öğretmenlerden araştırmaya katılan, ana dili Arapça olan 40 öğretmenle sınırlıdır.
3. Veriler, öğrenciler tarafından yapılan "Yazılı Anlatım Çalışmaları", öğrenciler tarafından soruları cevaplanan "Türkçe Yeterlik Algı Ölçeği" aracılığıyla elde edilen veriler ve aynı öğrenciler ile ana dili Arapça olan öğretmenlerle yapılan "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formları"yla sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Dil: “Dil, sözlü ve yazılı olarak iletişimde kullandığımız, doğduğumuzda hazır bularak edinmeye başladığımız, doğrudan doğruya insana özgü, çok güçlü, büyümlü bir düzendir; düşünme ve düşünöleni aktarma dizgesidir” (Aksan, 2009, s.13).

Ana dil: Başka dillerin doğuşuna zemin hazırlayan temel dildir.

Ana dili: “Başlangıçta anneden ve yakın aile çevresinden, daha sonra da ilişkili bulunan çevrelerden öğrenilen, insanın bilinçaltına inen ve bireylerin toplumla en güçlü bağlarını oluşturan dil”dir (Aksan, 2003, s.81).

İkinci dil: “3-4 yaş ile ergenlik yaşları arasında öğrenilmeye başlanan dildir” (Güzel, 2010, s.39).

Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenenler: Arap kökeni taşıyıp ana dili Arapça olan, okul çağına kadar Arapça konuşan ve Mardin ili Yeşilli ilçesinde öğrenim gören Türk vatandaşı ortaokul öğrencileridir.

İki dillilik: “Bir bireyin iki dil bilmesi ya da toplumda iki dil kullanması durumu”dur (Vardar, 1998, s.124).

Yazılı anlatım: “Her türlü olay, düşünce, durum ve duyguları, dili kullanarak, belli bir plana göre başkalarına ve yarınlara ulaştırmaya, böylece kalıcılığını sağlamaya fırsat veren bir araç”tır (Aktaş ve Gündüz, 2013, s.163).

Yazım: “Bir dilin sözcüklerinin hangi kurallara göre yazılacağını belirleyen ölçütler ve ilkeler bütünü”dür (Boz ve Yaman, 2011, s.137).

1.7. Kısaltmalar

Akt: Aktaran

D: Değişken

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

TDK: Türk Dil Kurumu

TÖMER: Türkçe Öğretim Araştırma ve Uygulama Merkezi

TYAÖ: Türkçe Yeterlik Algı Ölçeği

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırmanın dayandırıldığı kuramsal çerçeve hakkında ilgili literatür verilmiştir.

2.1. Dil

İnsan, sosyal bir varlıktır ve doğası gereği kendini insanlara anlatmak ve insanlar tarafından anlaşılacak ister. Bunları yapmak için ise kendini diğer canlılardan ayıran en önemli unsur olan dile olan ihtiyacı kaçınılmazdır. Bu yüzden ki dile dair birçok tanım yapılmıştır. Bu tanımlardan bazıları bunlardır:

Dil, Türkçe Sözlük'te (2011) şöyle tanımlanmaktadır: “İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban” (s.664). Burada dilin, insanların düşündüklerini ve duyduklarını aktarma, ifade etme işlevi vurgulanmıştır.

Kaplan (1982), “Dil, tıpkı ev gibi bir milletin duygu, düşünce ve hayatının barınağı, korunağıdır... Dilin bütünü milletin evidir... Buna şehir, ülke demek daha doğru olur. Milletler dillerini tıpkı medeniyetleri gibi korurlar... Dil, sıkı sıkıya milli varlığa ve cemiyete bağlıdır.” diyerek dilin insanlık ve milletler için önemine ve milli varlıkla olan ilişkisine dikkat çekmiştir (s.45).

Ergin (2013) dili, “insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş toplumsal bir kuruluş” olarak tanımlamış ve dili betimleyerek dilin özellikleri üzerinde durmuştur (s.3).

Aksan (2019)'a göre: “Dil, sözlü ve yazılı olarak iletişimde kullandığımız, doğduğumuzda hazır bularak edinmeye başladığımız, doğrudan doğruya insana özgü, çok güçlü, büyümlü bir düzendir; düşünme ve düşünöleni aktarma dizgesidir” (s.13). Bu tanımda dilin, insanı diğer canlılardan ayıran en önemli unsur olduğu belirtilmiştir.

Aktaş ve Gündüz (2015)'e göre “Dil, sözcüklerin mantıksal bir diziliş içinde bir araya gelmesiyle oluşmuş iletişim aracıdır” (s.28).

“Başka varlıklar gibi bugünde ve burada yaşamakta olan insanı, bugünden ve buradan ayırıp geçmişe, geleceğe veya başka mekânlara götüren; insanı biriktiren bir varlık hâline getiren, gelenek ve tarih sahibi kılan dildir” (Aktaş ve Gündüz, 2015, s.7).

Toplumsal bir varlık olmanın gereği olarak birlikte yaşayan insanlar, anlaşabilmek amacıyla dili kullanmaktadırlar. Duruma göre bu ihtiyacı karşılamak için bazen bir, bazen de birden fazla dile ihtiyaç duymaktadırlar. Bu nedenle insanların öğrendikleri diller sırasına veya öğrenim şekline göre çeşitli şekillerde (ana dil, ana dili, ikinci dil, iki dillilik, çok dillilik) adlandırılmaktadır.

2.1.1. Ana Dil ve Ana Dili Ayrımı

Ana dil ve ana dili, Türkçe öğretiminde birbirine karıştırılan temel kavramlardandır.

2.1.1.1. Ana dil

Ana dil kavramının birçok tanımı yapılmıştır. Bu tanımlardan bazıları şunlardır:

Dil, sürekli bir değişme ve gelişme gösteren bir varlıktır. Bir dil, farklı kültürel ve siyasal etkiler altında kaldığında kendi doğal gelişimine bu etkileri katarak ve ait olduğu dil ailesinin özelliklerini koruyarak kendi dil ailesinden olan diğer dillerden ayrılır (Aksan, 1998). Dolayısıyla ana dilin, başka dillerin doğuşuna zemin hazırlayan temel dil olduğunu söyleyebiliriz.

2.1.1.2. Ana dili

Ana dili kavramının birçok tanımı yapılmıştır. Bu tanımlardan bazıları şunlardır:

“İnsanın içinde doğup büyüdüğü aile ya da toplum çevresinde ilk öğrendiği dil.” (Vardar, 1980, s.20).

“Başlangıçta aileden ve yakın aile çevresinden daha sonra da ilişkili bulunulan çevreden öğrenilen, insanın bilinçaltına inen ve bireylerin toplumla en güçlü bağlarını oluşturan dil.” (Aksan, 1998, s.81)

“İnsanın içinde doğup büyüdüğü aile ya da toplum çevresinde ilk öğrendiği dil, bir başka ifade ile aile ocağında kullanılan ve küçükken öğrenilen dil” (Öncül, 2000, s.43).

Vossler (1951, akt. Karaağaç, 2002), ana diliyle ilgili olarak, “pek çok dil öğrenilebilir veya sonradan edinilebilir; fakat yalnızca bir tanesi, bebeklikten bir dil topluluğunun üyesi olana kadar geçilen yol ve zaman içinde, doğrudan doğruya yaşanarak, denemesi yapılarak öğrenilebilir.” demiştir (s.10).

Yukarıdaki tanımlardan hareketle ana dili, çocuğun, doğduğundan itibaren içinde bulunduğu toplumdan öğrenip konuştuğu ilk dildir. Dolayısıyla içinde bulunulan toplumun konuştuğu dil ile o toplumda dünyaya gelen bireyin ana dilinin aynı olduğu ortaya çıkmaktadır. Birey, zaman içinde ailesinden, çevresinden doğal ortamında öğrendiği dili, ana dili olarak bilip konuşmaktadır.

2.1.2. İkinci Dil

Bireyin içinde yaşadığı toplumda farklı etnik kökenli insanların bir arada bulunmasından dolayı bazı durumlarda birden fazla dil konuşulabilmektedir. Bireyin ana dilinden sonra öğrendiği dil, ikinci dil olarak tanımlanmaktadır.

“Küçük yaşta edinim söz konusu olsa da çocukların yaşamlarının ilk dört yılından sonra edindikleri ikinci dil genellikle ikinci dil edinimi olarak alan yazına girmiştir” (Yağmur, 2013, s.182).

“Geniş anlamda, kişinin ana dilinden sonra öğrendiği herhangi bir dildir. Yabancı dil terimiyle karşıt olarak kullanıldığında, daha dar anlamıyla, belirli bir ülkede veya bölgede, onu kullanan pek çok kişinin birinci dili olmasına rağmen, temel rol oynayan dili ifade eder” (Richards ve Schmidt, 2002 akt. Durmuş, 2013, s.16).

2.1.3. İki Dillilik (Bilingualism)

İki dillilik, alanyazında birçok tanımı bulunan ve değişken bir olgu olmasından dolayı üzerinde henüz görüş birliği sağlanamamış kavramlardan biridir.

Malmberg (1977, akt. Akkaya ve İsci, 2006), iki dilliliğe ilişkin, “iki dilli birisi, kendi anadiline ek olarak, çocukluğundan itibaren veya erken yaşlardan itibaren diğer dili doğal iletişim yolları ile öğrenen kişidir; böylelikle kişi doğal olarak ait olduğu sosyal veya mesleki grup içerisinde diğer dilsel topluluğun yetkin bir üyesi haline gelecektir.” demiştir (s.330).

Vardar (1998) iki dilliliği, “bir bireyin iki dil bilmesi ya da bir toplumda iki dil kullanılması durumu” biçiminde ifade etmiştir (s.124).

Aksan (2006) iki dilliliği, “insanın çeşitli nedenlerle ve çeşitli koşullar altında birden fazla dili edinmesi, kullanması ya da ikinci bir dili ana diline yakın düzeyde öğrenmesi durumu.” şeklinde tanımlamıştır (s.26).

Özdemir (1988) iki dilliliği “aynı ülkede çoğunluğun ve azınlığın konuştuğu dillerden birini diğerine tercih etmeden, çocuğun benlik gelişimini ana dili süreci içinde tamamlamasına imkân veren bir anlayış” olarak tanımlamaktadır (s.85).

Tokdemir (1997) iki dillilik konusunda “her iki dilin doğuştan itibaren öğrenilmesi ve iki dilde de ana dil performansı olup iki dilli kişinin çevreyi tanınması, algılanması ve her iki dili de yeterince kullanabilmesi” biçiminde bir tanım yapmıştır (s.85).

Yapılan tanımlardan anlaşıldığı gibi toplumsal, dil bilimsel vb. açılardan iki dillilik kavramı farklı şekillerde tanımlanmıştır. Tanımların ortak noktası bireyin, birden fazla dili bilip kullanmasıdır. Birleşik iki dillilikten (compound bilingualism) ya da iki dillilikten (bilingualism) söz edilebilmesi için dil edinim sürecinde çocuk, her iki dile veya daha fazla dile eşgüdümlü olarak doğumdan itibaren maruz kalmalıdır. Bu durumda çocuk, her iki dili de eşgüdümlü bir şekilde öğrenmekte ve her iki dile de eşit derecede konuşmaktadır. Beynin fizyolojik yapısından ötürü iki dillilik durumunun ortaya çıkması için 4-5 yaşına kadar eşgüdümlü iki dil edinimi olmalıdır (Yağmur, 2013). Beş yaş sonrasında edinilen diller, beynin yapısındaki değişiklikten ötürü daha çok sıralı iki dillilik (sequential bilingualism) olarak adlandırılmaktadır. Dil edinim sürecindeki dört-beş yaşına kadar önce bir dili edinip daha sonra da başka bir dili edinirse dillerin zihinsel dağarcıktaki depolanma biçimi ve yapılar arasındaki ilişki açısından farklılıklar gösterdiği iki dillilik araştırmalarında tespit edilmiştir (Bialystok, 2001, akt. Yağmur). Tanımlarda da iki dillilikten bahsedilirken bireyin iki dili de ana dilinin edinildiği 1-3 yaşlarında edinmesi ve iki dilde de yetkin olması gerektiğine dikkat çekilmiştir. Yani bireyin dilleri edinme yaşı ve edinme düzeyi büyük önem

taşımaktadır. Çalışma grubumuzdaki öğrenciler iki dilli olarak adlandırılmamıştır çünkü onlar Arapça ve Türkçeyi aynı anda öğrenmemişlerdir, ilk olarak Arapçayı öğrenmişler ve yaklaşık olarak okul çağına geldiklerinde Türkçeyi öğrenip zaman içerisinde konuşmaya başlamışlardır ve günlük hayatlarında çoğunlukla Arapçayı Türkçeden fazla kullanmaktadırlar. Çalışma grubunda Arapçanın Türkçeden baskın olduğu görüldüğünden onları “iki dilli” olarak adlandırmak uygun bulunmamıştır.

2.2. Dil Edinimi ve Dil Öğrenimi

Öğrenme ve edinme süreçleri birbirinden farklılık göstermektedir. Edinim, doğal ortamlarda deneyimlerle birlikte öğrenilen becerilerdir; öğrenme ise daha planlı, programlı ve yapısal etkinlikler sonucunda oluşan kazanımdır (Yağmur, 2013). “Edinim” ve “öğrenim” terimlerinin tanımlarına ve bu terimler arasındaki farkın bilinmesinde yarar vardır. Edinim, Türkçe Sözlük’te (2011) “kazanma, iktisap” olarak tanımlanmıştır (s.756). Öğrenim ise, Türkçe Sözlük’te (2011) “herhangi bir meslek, sanat veya iş için gerekli bilgi, beceri ve alışkanlıkların elde edilmesi amacıyla yapılan çalışma, tahsil” olarak ifade edilmiştir (s.1839). Bu tanımlardan hareketle öğrenim için bir çaba ve çalışma gerekirken edinimin kendiliğinden oluşan bir kazanma olduğu görülmektedir.

Chomsky, çocukta, doğum sırasında bulunan bir dil edinim aygıtından (Spracherwerbsapparat) söz eder. Bahsedilen dil edinim aygıtı gibi, dil ediniminin biyolojik temelleri, yalnızca çevreyle etkileşim olması hâlinde harekete geçer ve çevre sayesinde kuvvetli bir biçimde yapılandırılır. Bu demek oluyor ki dil edinimi, daha çok annenin büyük oranda katıldığı bir sosyal destek sistemi sayesinde gerçekleşir (Esen ve Taheri, 2016).

2.2.1. Ana Dili Edinimi

Ana dili söz konusu olduğunda öğrenmekten çok edinmekten söz edilebilir çünkü sağlığı yerinde olan her çocuk, çevresiyle etkileşimde bulunarak maruz kaldığı iletişim dilini edinir ve yeterli girdi sağlandığı takdirde ikiden fazla dili de yaşamının ilk beş yılında ana dili olarak edinebilir. Burada çocuğun yaşı, maruz kaldığı dillerin kullanım özelliği ve süresi önem taşımaktadır (Yağmur, 2013). Birey, doğduğundan itibaren

içinde bulunduğu toplumdaki dili, ana dili olarak dinleyerek, hissederek ve zaman içinde konuşarak edinir. Bunun için özel bir çaba göstermez. Bu kendiliğinden işleyen bir süreçtir. Birey, dil gelişimini okul çağına kadar aile ve çevre yardımıyla tamamlar. Okul çağına geldikten sonra ise edinme yerini öğrenmeye bırakır. Birey, ana dili ile okumayı ve yazmayı öğrenir.

2.2.2. İkinci Dil Edinimi

Dil ediniminde hangi koşullarda ikinci dil ediniminden söz edilip edilemeyeceği konusu dil biliminde tartışmalı konulardan birisidir.

“Bilingual” sözcüğü, konuyla ilgili kaynaklara göre “iki dilli” demek olup iki *“dilin bir kişi tarafından yeterli düzeyde kullanımını”* kasteder (Duden - Fremdwörterbuch, akt. Esen ve Taherı, 2016, s.41). Amerikalı dil bilimci Bloomfield, daha 1935’te, iki dillilikten söz etmek için bir kişinin ikinci bir dile, o dili ana dili olarak konuşan birisi kadar mükemmel şekilde hâkim olması gerektiğini ifade eder (Esen ve Taherı, 2016).

Dil bilimciler tarafından, 1-3 yaşlarında tek dil edinen birey için birinci dil ediniminden (monolingual), 1-3 yaş grubundaki bireyin iki dili birlikte öğrenmesi durumunda ise iki dillilikten (bilingual) söz edilebileceği ve iki dilliliğin de birinci dil edinimi kapsamında değerlendirilmesi gerektiği görüşü kabul edilmektedir. 3-4 yaşlarından ergenliğe kadar olan süre içerisinde öğrenilmeye başlanan ikinci dil ise “yetişkinlerde ikinci dil edinimi” olarak ele alınmaktadır (Güzel, 2010).

Küçük yaşta dil edinimi olması durumunda bile çocuğun, dört yaşından sonra edindiği ikinci dil, alan yazına ikinci dil edinimi olarak girmiştir. İkinci dilin, çocukların kendi aralarındaki etkileşimle, birlikte oynadıkları oyunlarla ve çevreden alınan dil girdileriyle sağlanması durumunda “ikinci dil edinimi” söz konusu olur. İkinci dilin, okulda planlı etkinliklerle ve bilinçli bir şekilde öğrenilmesi durumunda ise “ikinci dil öğrenimi” olgusundan bahsedilmelidir. Okulda kullanılan dil ile okula başlayan çocuğun evde edindiği ilk dilin farklı olması durumunda da ikinci dil öğreniminden bahsedilir. (Yağmur, 2013).

2.3. Yazılı Anlatım

İnsanoğlu, doğası gereği yaşadıklarını aktarmak, başkalarıyla paylaşmak ister. Bunun için bazen sözlü bazen de yazılı dile başvurur. “Yazılı anlatım, her türlü olay, düşünce, durum ve duyguları, dili en güzel şekilde kullanarak, belli bir plan dâhilinde başkalarına ve yarınlara ulaştırmaya, böylece kalıcılığını sağlamaya fırsat veren bir araç olarak tanımlanabilir” (Aktaş ve Gündüz, 2015, s.163). Yazılı anlatım sayesinde yazdıklarımız kalıcı olur ve gelecek nesillere ulaşma imkânı bulur.

“Yazı yazmamızın amacı, okuyuculara duygu ve düşüncelerimizi gözlemlerimizden ve bilgi birikimimizden yararlanarak güzel, doğru ve etkili biçimde yansıtmaktır” (Aktaş ve Gündüz, 2015, s.165). Türkçe derslerinde yer verilen yazılı anlatım çalışmalarını, öğrencilerin yazma becerisini artırmanın yanı sıra onların dil yeterliliğini de geliştirmektedir. Yazma becerisi, söz varlığının geniş olmasını ve etkili bir dil kullanma becerisi de gerektirdiğinden öğrencilerin genellikle zorlandıkları bir beceridir. Bu sebeple yazma becerisinin geliştirilmesi için Türkçe derslerinde yazma etkinliklerine daha çok yer verilmelidir.

2.4. İlgili Yurt Dışı Araştırmalar

Clark (2000 akt. Enkol Şenkül, 2007), “Erken Çocuklukta İlk ve İkinci Dil Kazanımı” adlı makalesinde dil gelişiminden, çocuklar için dil kazanımında zihinsel, fiziksel, ve sosyal gelişimin öneminden söz edilmiş ve iki dillilik eğitim programlarının çevresindeki uyumsuzluklar tartışılmıştır.

2.5. İlgili Yurt İçi Araştırmalar

Sarı (2001), “İki Dilli Çocukların Çözümleme Yöntemiyle Okuma – Yazma Öğrenirken Karşılaştıkları Güçlükler” adlı yüksek lisans tezinde, çocukların okuma yazma öğrenirken çözümleme yönteminin hangi aşamasında zorluklar yaşadığını belirlemeye çalışmıştır. Araştırmada Adana ilinde iki dilli öğrencilerin bulunduğu okullarda görev yapan öğretmenlerin, öğrencilerinin okuma yazma öğrenirken; dikkat yetersizliği,

telaffuz bozuklukları, okuduğunu veya dinlediğini anlamama, kendini ifade edememe gibi güçlüklerle karşılaştıkları tespit edilmiştir.

Cengiz (2006), “Dil-Kültür İlişkisi Açısından Hatay’da İki Dillilik” adlı yüksek lisans tezinde, Hatay ilinde günlük hayatta konuşulan Arapçayı, kültürel antropolojinin bakış açısıyla ele almıştır. Araştırmada, varsayımlar doğrultusunda kuşaklar arasındaki dil değişimleri, Arapçanın kullanım sıklıkları ve bireyler tarafından kullanılma nedenleri araştırılmıştır.

Özdemir (2010), “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Halk Hikayelerinden Yararlanma” adlı yüksek lisans tezinde, Tahir ile Zümre metnini basitleştirilmiş metin hâline getirerek kültürel birikimin en iyi yansıdığı ürünler olan yazınsal metinlerin Türkçenin yabancı dil öğretiminde kullanımına dikkat çekmiştir.

Alaca (2011), “İki Dilli Olan ve Olmayan Öğrencilerde Okul Yaşam Kalitesi Algısı ve Okula Aidiyet Duygusu İlişkisi” adlı yüksek lisans tezinde, Adıyaman ili Gerger, Besni ve Tut ilçelerinde ilköğretim ikinci kademeye devam eden, iki dilli olan ve olmayan öğrencilerin, okul yaşam kalitesi algılarını ve okula aidiyet duygularını incelemiştir.

Demirel (2013), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilere Kelimelerin Öğretimi” adlı yüksek lisans çalışmasında, Türkçe sözcüklerin anlamsal bağıntılı, bir konu etrafında dönen ve anlamca birbirinden bağımsız sözcük grupları ile sunulmasının yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin algısal sözcük öğreniminde hangisinin daha etkili olduğunu araştırmıştır.

Yazıcı (2013), “Üniversite Düzeyinde Anadil ve İkinci Dilde Yazma Yeterliliği Arasındaki İlişki Üzerine Bir Çalışma” adlı yüksek lisans tezinde, üniversite öğrencilerinin İngilizce yazma yeterlilikleri ile Türkçe yazma yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir.

Koşan (2015), “Okul Öncesi Eğitimin İki Dilli Çocukların Okula Hazır Bulunuşluklarına Etkisinin İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde, Şanlıurfa ili Viranşehir ilçesindeki MEB’e bağlı resmi ilkokullarında öğrenim gören, okul öncesi eğitimi alan ve almayan iki dilli ilkokul birinci sınıf çocuklarının okula hazır bulunuşluklarını öğretmen görüşlerine de yer vererek incelemiştir.

Seçer (2015), “Tek Dil ve İki Dille Büyüyen Çocukların Sosyal Gelişimleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma” adlı yüksek lisans tezinde, İstanbul ili Zeytinburnu ilçesinde anasınıfında öğrenim gören, ana dili Türkçe olup iki dille büyüyen çocukların sosyal gelişimlerini ele almıştır.

Bayraktar (2016), “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Türk Masallarından Yararlanılması” adlı yüksek lisans çalışmasında Pertev Naili Boratav’ın Az Gittik Uz Gittik adlı masal kitabından seçilen 25 masalı dil ve kültür öğeleri bakımından incelemiştir. Çalışmada, Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde masalların hangi özellikleri yönünden kullanılabilceği üzerinde durulmuştur.

Özdemir (2016), “Ortaokul Beşinci Sınıfta Okuyan İki Dilli Öğrencilerin Yazma Becerilerinin Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde, Van’ın İpekyolu merkez ilçesinde ortaokul beşinci sınıfta öğrenim gören ana dili Kürtçe olan iki dilli öğrencilerin yazma becerilerini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu amaçla anne babalarının eğitim düzeyi aynı ve bir yılda okudukları kitap sayısı eşit olan aynı demografik özelliklere sahip iki dilli öğrencilerin yazma becerileri ile tek dilli öğrencilerin yazma becerileri karşılaştırılmıştır.

Elsawah (2016), “Ana Dili Arapça Olanların Türkçe Yazılı Anlatımlarında Sözcük Kullanımları ve Yazım Yanlışları: Durum Tespiti ve Çözüm Önerileri” adlı yüksek lisans tezinde, Gazi Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi ve Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi TÖMER’de Türkçe öğrenen orta düzeydeki ana dili Arapça olan yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe yazılı anlatımlarında karşılaşılan sözcük kullanımları ve yazımla ilgili yanlışlarını tespit etmeyi ve bu sorunlara çözüm yolları bularak öğrencilerin Türkçe yazılı anlatım becerilerini geliştirmeyi amaçlamıştır. Ayrıca araştırma kapsamında öğrencilerin Türkçeye karşı tutumları ve Türkçe yazarken karşılaştıkları sorunlar belirtilmiştir.

Doğan (2017), “İki Dilli Öğrencilerin Türkçe Yazılı Anlatım Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Bir Araştırma (Şanlıurfa Örneği)” adlı yüksek lisans tezinde, Şanlıurfa ilinde yaşayan Arap kökenli olup ana dilleri Arapça olan iki dilli öğrencilerin seviyesine uygun yöntem ve teknikler kullanarak yazma becerisini geliştirmeyi amaçlamıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması, veri toplama araçları ve verilerin analizi alt başlıklarına yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli (Deseni)

Araştırmada hem nitel hem de nicel veriler toplanılmıştır. Araştırma, “yakınsayan paralel karma desen” ile desenlenmiştir. “Yakınsayan paralel desen, araştırmacının nitel ve nitel aşamaları, araştırma sürecinin bir aşamasında, eş zamanlı (yaklaşık aynı zamanda başlayıp biten) olarak uygulamasına dayanan ve araştırma problemlerine ulaşmak için nicel ve nitel bulgulara yer verilen bir karma desen türüdür” (Creswell ve Plano-Clark, 2015; Teddlie ve Tashakkori, 2015 akt. A. Evren Yapıcıoğlu ve F. Kaptan, 2017, s.117).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, 2018-2019 eğitim öğretim yılında Mardin ili Yeşilli ilçesi MEB’e bağlı bir ortaokulda öğrenim gören, ana dili Arapça olan 54 ortaokul 7. sınıf öğrencisi ve 2018-2019 eğitim öğretim yılında Mardin’in Yeşilli ve Artuklu ilçelerinde görev yapan, ana dili Arapça olan 40 ortaokul öğretmenidir. Ayrıca Türkçe Yeterlik Algı Ölçeği için aynı okulda ve aynı sınıf düzeyinde öğrenim gören ve Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenmiş olan 98 ortaokul öğrencisine ulaşılmıştır. Çalışma grubundaki öğrenci ve öğretmenler, ana dili Arapça olanlardan seçilmiştir. Ana dili belirleyebilmek

için öğrenci ve öğretmenlerin ana dilinin Arapça olmasına, Arapçadan sonra ikinci dil olarak Türkçeyi öğrenmiş olmalarına dikkat edilmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri 3 farklı kaynaktan elde edilmiştir. Bunlar; öğrencilerin yazılı anlatımları, TYAÖ (Türkçe Yeterlik Algı Ölçeği), öğrencilerle ve öğretmenlerle yapılan görüşmelerde kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formlarıdır. Çalışma grubundaki öğrencilerin yazılı anlatımlarında yaptıkları yazım yanlışlarını ve sözcük kullanım hatalarını tespit etmek amacıyla öğrencilere, her uygulamada 5 konu verilmiş ve her öğrencinin, bireysel olarak seçtiği bir konuda yazılı anlatım yapması istenmiştir. Bu 5 konudan toplam 4 uygulama yapılmıştır. Öğrencilere verilen toplam konu sayısı 20'dir. Yazılı anlatım konuları, MEB tarafından okula gönderilip derslerde kullanılan Türkçe ders kitabındaki temalara uygun olarak belirlenmiştir. Konular hakkında 3 alan uzmanının görüşleri alınmıştır. Her uygulama, ilgili temalar derste işlendikten sonra, araştırmacı tarafından temalardan kısaca bahsedildikten sonra bir ders saati içerisinde yapılmıştır.

Bu uygulamalar sonucunda, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen 54 ortaokul 7. sınıf öğrencisine, kendi seçtikleri 4 farklı konuda yazılı anlatım çalışması yaptırılarak 220 adet veri elde edilmiştir. Öğrencilere verilen konular şunlardır:

1. Erdemli, güzel ahlâklı bir bireyin sahip olması gereken özellikleri anlatan bir yazı yazınız.
2. İnsanlığa, milletimize yararlı bir insan olmak için yapmamız gerekenleri, sahip olmamız gereken özellikleri anlatan bir yazı yazınız.
3. Size göre en önemli olan erdemi ve bu erdeme nasıl ulaşabileceğimiz anlatınız.
4. İnsanlarda eksikliğini en çok hissettiğiniz, görmek istediğiniz erdemi örneklerle açıklayın anlatınız.
5. Sizce insan ilişkilerinde saygı mı sevgi mi daha önemlidir? Bu konudaki düşüncelerinizi anlatınız.
6. Yaşamak istediğiniz hayalinizdeki doğayı anlatan bir yazı yazınız.
7. Rüzgâr, yağmur kar gibi doğa olayları ile ilgili yaşadığımız bir anınızı anlatınız.
8. Yaşadığımız doğayı korumak ve ona sahip çıkmak için üzerimize düşen sorumlulukları anlatan bir yazı yazınız.
9. Uzay hakkında bildiklerinizden yola çıkarak uzayda geçirdiğiniz bir günün hayalini kurarak anlatınız.
10. Spor yapmanın ve doğanın sağlığınıza yararlarıyla ilgili bir yazı yazınız.

11. Vatanımızın ve bayrağımızın bizim için önemini ve onları niçin sevdiğimizi anlatan bir yazı yazınız.
12. Türkçemizin önemini ve onu korumak için neler yapmamız gerektiğini anlatan bir yazı yazınız.
13. Atatürk'ün vatanımız ve milletimiz için yaptıklarını düşünerek bizim için önemini anlatan bir yazı yazınız.
14. Vatanımız için canlarını feda eden kahraman şehitlerimize olan vefa borcumuzu ödemek ve şehitlerimizin adlarını yaşatmak için yapabileceklerimizi anlatan bir yazı yazınız.
15. Vatanımızın bu günlere kadar yaşatılması için atalarımızın yaptığı fedakârlıkları ve kahramanlıkları düşünerek vatanımızı korumak ve ona sahip çıkmak için yapmamız gerekenleri anlatan bir yazı yazınız.
16. Atatürk'ün "Ben sporcunun zeki, çevik ve aynı zamanda ahlâklısını severim." özdeyişinden hareketle sporcuda bulunması gereken özellikleri anlatan bir yazı yazınız.
17. "Sağlam kafa, sağlam vücutta bulunur." atasözünden hareketle sağlığın ve sporun önemini anlatan bir yazı yazınız.
18. Atatürk'ün "Sanatsız kalan bir milletin, hayat damarlarından biri kopmuş demektir." özdeyişinden hareketle sanatın önemini anlatan bir yazı yazınız.
19. Teknolojinin insanlara yararlarını ve zararlarını anlatan bir yazı yazınız.
20. Bir mucit olsaydınız insanlığa yararlı olacak ne gibi bir icat/icatlar yapardınız? İcadınızı/icatlarınızı özellikleri ve yararlarıyla birlikte anlatan bir yazı yazınız.

Çalışma grubundaki öğrencilerin Türkçe yeterlik algı düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilen TYAÖ'nün, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen 98 ortaokul 7. sınıf öğrencisine uygulanmasıyla 98 veri elde edilmiştir.

Ana dili Arapça olan öğrencilerin içinde buldukları durumu ve Türkçe dersinde yaşadıkları sorunu en iyi anlayan, Mardin'e atanan ve ana dili Türkçe olan tek dilli öğretmenlerden çok, öğrencilerle aynı toplumda yetişmiş, onlar gibi ana dili Arapça olan öğretmenlerdir. Çünkü ana dili Arapça olan öğretmenler de öğrenciliklerinde genellikle Türkçeyi öğrenirken zorlanmışlar, bu yüzden öğrencilerin şu an içinde buldukları durumu bizzat yaşamışlardır. Ayrıca öğrencilerin yaptıkları yazım yanlışlarında ve sözcük kullanım hatalarında Arapçanın bir etkisinin olup olmadığını anlayabilmek için Mardin'in yerel Arapçasının bilinmesi gerekmektedir. Arapçayı bilmeden hataların Arapçadan kaynakladığını söylemek sağlıklı bir yorum olmayacaktır. Bu sebeplerden ötürü ana dili Arapça olan öğretmenlerin konuyla ilgili görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmacı tarafından, Mardin'in Artuklu ve Yeşilli ilçelerindeki farklı okullara gidilerek ana dili Arapça olan öğretmenlerden gönüllü

olanlar çalışma grubuna alınmıştır. Öğrencilerin de görüşlerini almanın yararlı olacağı düşünülerek konuyla ilgili onların da görüşleri alınmıştır. Öğrenci ve öğretmenlerle yapılan görüşmeler, okullara gidilerek, doğrudan araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Öğrenci ve öğretmenlerin, anket sorularına verdikleri yanıtlar araştırmacı tarafından görüşme anında yazıya geçirilmiştir. Katılımcıların soru sordukları yerlerde araştırmacı, açıklamalarda bulunmuştur. Görüşmelerin sonrasında, elde edilen veriler araştırmacı tarafından araştırmaya aktarılmıştır.

3.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın veri toplama araçları, öğrenciler tarafından yazılan “Yazılı Anlatım Kâğıtları”, öğrenciler tarafından soruları cevaplanan “Türkçe Yeterlik Algı Ölçeği” ve yazılı anlatım yapan öğrenci ve ana dili Arapça olan öğretmenlerle yapılan görüşmelerin “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formları”dır. Görüşmelerde kullanılan anket soruları, 3 alan uzmanı tarafından incelenip öneriler doğrultusunda son hâlini almıştır. Öğrencilerin yazılı anlatım kâğıtları ile öğretmen ve öğrencilerle yapılan görüşmelerde kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formları araştırmacı tarafından incelenmiştir.

Çalışma grubundaki öğrencilerin Türkçe yeterlik algı düzeylerini ölçmek amacıyla “TYAÖ (Türkçe Yeterlik Algı Ölçeği)” geliştirilmiştir. Ölçek geliştirilirken konuyla ilgili alanyazından, alanında yetkin uzman görüşlerinden yararlanılmıştır. İlgili alanyazın taranmış, uzman görüşleri alınmış ve 38 denemelik madde havuzu oluşturulmuştur. Oluşturulan denemelik maddelerin kapsam geçerliliğini belirlemek amacıyla 3 uzman görüşüne başvurulmuştur. Kapsam geçerliliği, seçilen maddelerin, ölçmek istenen özelliği ölçüp ölçmediği, ölçme amacına hizmet edip etmediğiyle ilgilidir (Ateş, 2012; Yurdağül, 2005). Uzmanların görüşleri sonucunda ölçeğin uygulanabilirliği, maddelerin amaca hizmet edip etmemesi, maddelerde kullanılan ifade biçimleri gibi özellikler değerlendirilmiş ve sonuçta madde 1 eklenip 2 maddede düzeltmeye gidilmiştir.

Ölçek üzerinde yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizleri sonucunda faktör yük değerleri .45’in altında olan maddeler, binişik maddeler ve tek bir faktör altında toplanan az sayıdaki maddeler ölçekten tamamen çıkarılmıştır. Böylece 21 madde ölçekten çıkarılarak 8’i olumsuz, 9’u olumlu olmak üzere toplam 17 maddeden oluşan bir ölçme aracı geliştirilmiştir. Ölçek, “evet, kararsızım, hayır” kategorilerinden oluşan 3’lü Likert

tipinde hazırlanmıştır. Ölçek puanlanırken olumlu ifade içeren maddeler “evet” seçeneğinden “hayır” seçeneğine doğru “3, 2, 1” olarak puanlanırken; olumsuz ifade içeren maddeler ise “hayır” seçeneğinden “evet” seçeneğine doğru “1, 2, 3” olarak puanlanmıştır. Ölçek son hali ile çalışma grubundaki öğrencilere uygulanmıştır.

Türkçe Yeterlik Algı Ölçeğine Ait Geçerlilik Güvenirlik Analizi Sonuçları

TYAÖ’ye ilişkin pilot çalışma sonucu elde edilen verilere ait analiz sonuçları Tablo 1’de verilmiştir. Bu aşamada bir maddenin diğer maddelerle olan ilişkisinin 0,30’un altında olmaması durumunun yeterli olduğu (Büyüköztürk, 2009) bilinmektedir.

Tablo 1

Türkçe Yeterlik Algı Ölçeğine İlişkin İstatistikler

Maddeler	Scale Mean if Deleted	Scale Variance if Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Deleted
Soru No 1	33,04	25,06	0,67	0,84
Soru No 2	33,02	26,17	0,50	0,85
Soru No 3	33,48	25,12	0,49	0,85
Soru No 4	33,37	26,62	0,32	0,86
Soru No 5	34,69	25,58	0,62	0,84
Soru No 6	34,54	25,20	0,48	0,85
Soru No 7	33,22	24,93	0,54	0,85
Soru No 8	33,11	25,91	0,48	0,85
Soru No 9	33,11	26,89	0,31	0,86
Soru No 10	33,24	25,70	0,43	0,85
Soru No 11	33,15	25,22	0,51	0,85
Soru No 12	34,15	24,54	0,56	0,85
Soru No 13	34,26	24,80	0,47	0,85
Soru No 14	34,41	25,87	0,41	0,85
Soru No 15	34,44	24,67	0,56	0,85
Soru No 16	34,50	25,95	0,44	0,85
Soru No 17	34,50	26,18	0,39	0,85

Cronbach's Alpha= 0,857

Tablo 1 incelendiğinde, ölçek maddelerin diğer maddelerle olan ilişkisinin 0,30’un altında bulunan maddeler olmadığı belirlendiğinden ölçekten madde çıkarılmasına gerek olmadığına karar verilmiştir. Ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek için Cronbach’s Alpha güvenirlilik analizi yapılmış olup değer incelendiğinde ölçeğin güvenirlilik düzeyinin oldukça yüksek olduğu belirlenmiştir (Alpha = 0,857).

Tablo 2

TYAÖ'nün Madde ve Toplam Ölçek Korelasyonu Değerleri

Soru No	r	p
Soru No 1	0,718	0,000**
Soru No 2	0,560	0,000**
Soru No 3	0,575	0,000**
Soru No 4	0,392	0,000**
Soru No 5	0,666	0,000**
Soru No 6	0,570	0,000**
Soru No 7	0,615	0,000**
Soru No 8	0,546	0,000**
Soru No 9	0,388	0,000**
Soru No 10	0,517	0,000**
Soru No 11	0,590	0,000**
Soru No 12	0,644	0,000**
Soru No 13	0,567	0,000**
Soru No 14	0,497	0,000**
Soru No 15	0,637	0,000**
Soru No 16	0,515	0,000**
Soru No 17	0,474	0,000**
**p<0.01		

Madde-toplam korelasyon değeri tüm maddeler için 0,30'un üstünde olmasından dolayı maddelerin ölçme gücünün yeterince iyi olduğu belirlenmiş ve ölçmek istenilen yapıya ait düzeyin saptanmasında yeterince katkı sağladığı söylenebilir. Bu bağlamda $r > ,30$ düzeyindeki ilişkiler veri setinin faktör analizine uygunluğuna işaret etmektedir. Tablo 3 incelendiğinde, ölçek maddeleri ile toplam ölçek arasındaki ilişkinin tamamının söz konusu ölçütü karşıladığı görülmektedir. Tablo 2'ye göre maddelerle toplam ölçek arasındaki ilişkiler 0,392-0,718 arasında değişmekte ve ilişkilerin istatistikî açıdan anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p < 0.01$). Ölçeğin faktör yapısını incelemek için açıklayıcı faktör analizi yapılmış ama daha öncesinde faktör analizinin ön şartları olan değişkenler arasında belli oranda korelasyon bulunmasının sonucunda veri setinin faktör analizine uygunluğuna karar vermek amacıyla KMO değeri, Barlett Küresellik testi ve değişkenler arasındaki ilişkiler esas alınmıştır (Tabachnick ve Fidel, 2014). KMO değerinin ,60'tan büyük olması veriler üzerinden faktör analizi yapılabileceğini göstermektedir (Büyüköztürk, 2009).

Tablo 3

TYAÖ'ye Ait KMO ve Barlett Testi Sonucu

KMO Örneklem Yeterliği		0,824
Bartlett's test of Sphericity	Ki-kare Değeri (χ^2)	621,584
	Serbestlik Derecesi (df)	136
	Anlamlılık Değeri (p)	0,000

Tablo 3'te KMO değeri $0,824 > 0,60$ ve Barlett küresellik testi $p < 0,01$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu değerler örneklem büyüklüğünün faktör analizi için uygun olduğu ve verilerin çok değişkenli normal dağılımdan elde edildiğini göstermektedir (Kan ve Akbaş, 2005).

Açımlayıcı faktör analizi (AFA) sonucunu belirlemek için temel bileşenler analizinden dikey döndürme yöntemlerinden Varimax dik döndürme yöntemi kullanılmıştır. Ölçekteki maddelerin kalması ya da kalmaması durumuna karar vermede faktör yük değerlerinin 0,45 veya daha üzeri bir değer olması ölçüt olarak alınmıştır (Büyüköztürk, 2009). Bununla birlikte maddelerin binişikliğe bakılarak tek bir faktör altında yük değeri taşıma özelliği de dikkate alınmıştır. 17 maddelik ölçekte faktör analizi sonucu toplam varyansın %62,919'unu açıklayan 2 faktörlü bir yapı ortaya çıktığı görülmüştür.

Tablo 4

TYAÖ Maddeleri Faktör Yük Değerleri

Maddeler	Faktörler		Güvenirlilik
	1	2	
4. Kitap okurken yazarın kullandığı sözcüklere dikkat ederim.	0,654		
3. Türkçemi geliştirmek için her gün kitap okurum.	0,681		
9. Bir sözcüğü yazarken doğru yazıp yazmadığıma dikkat ederim.	0,697		
2. Türkçeyi iyi bir şekilde öğrenmek isterim.	0,767		
7. Türkçe yazarken bilmediğim sözcükler için sözlükten yararlanırım.	0,770		0,907
10. Sözcüklerin doğru yazımlarını araştırırım.	0,789		
8. Sözlükten baktığım sözcükleri cümle içinde doğru bir şekilde kullanırım.	0,791		
11. Sayıların yazımına dikkat ederim.	0,796		
1. Türkçeyi severim.	0,933		
12. Sıfat yapan ki'yi ayrı yazırım. (olumsuz)		0,742	
17. Arapça ile Türkçe arasındaki ortak sözcükler, Türkçe yazarken sözcükleri doğru bir şekilde kullanmama engel olur.		0,772	
14. Ses olayına uğramış sözcükleri nasıl yazacağımı karıştırırım.		0,784	
13. Bulunma hâli eki -de (da)'yı ayrı yazırım. (olumsuz)		0,787	
6. Türkçe yazarken cümle kurmakta zorlanırım.		0,804	0,918
15. Arapçadan Türkçeye geçen sözcüklerdeki ses değişiklikleri yazım yanlışları yapmama neden olur.		0,821	
16. Yazarken sözcüklerin Arapçası aklıma gelir ve sözcüklerin Türkçe karşılıklarını hatırlamakta zorlanırım.		0,826	
5. Türkçe yazarken sözcükleri nasıl yazacağımı bilemem.		0,917	

Tablo 4'te ölçüğe ait ortak faktör yük değerleri, döndürme sonrası oluşan faktör yapısına ait sonuçlar bulunmaktadır. Tablodaki bulgular değerlendirilirken faktör yük değerinin $>,45$ (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2016) ve iki faktör yük değeri arasındaki farkın en az $>,10$ (Büyüköztürk, 2010) olması dikkate alınmıştır. Faktör yük değerleri 0,453-0,788 arasında değişmekte ve faktör yükleri arasında binişiklik olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 4'e göre, faktör 1 altında toplanan maddeler incelendiğinde faktör 1'e "**Olumlu Türkçe Yeterlik Algısı**" adının verilmesinin uygun olacağına karar verilmiştir. Alt boyuta ait güvenirlilik katsayısı ($\alpha= 0,907$) sonucunun yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Faktör 2 altındaki maddeler incelendiğinde faktör 2'ye "**Olumsuz Türkçe Yeterlik Algısı**" adının verilmesinin uygun olacağına karar verilmiştir. Boyuta ait güvenirlilik analizi ($\alpha= 0,918$) sonucunun yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

TYAÖ'ye Ait Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) Sonuçları

Pilot çalışma sonucu açıklanan faktör yapısının doğrulanıp doğrulanmadığının testinin yapılması için ana çalışma verisi kullanılmıştır. TYAÖ'nün AFA ile belirlenen iki faktörlü yapısının geçerliğine ilişkin ek kanıtı ulaştırmak amacıyla 17 maddelik yapıyı üzerinde doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır.

Tablo 5'te TYAÖ'ye ait faktör yapısını test etmek amacıyla yürütülen DFA analizi sonucunda elde edilen madde istatistikleri bulguları yer almaktadır.

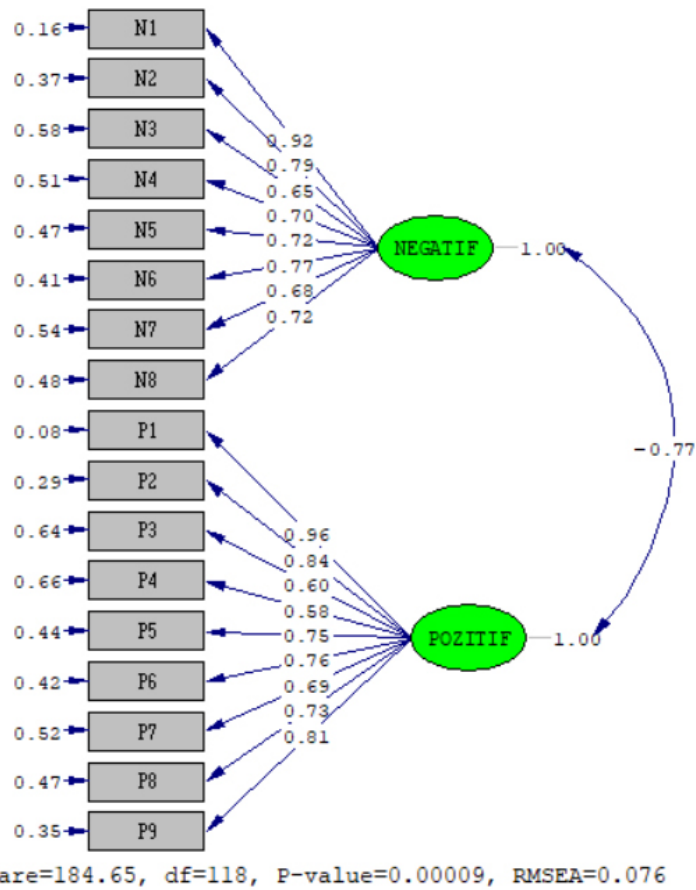
Tablo 5

TYAÖ'ye Ait DFA Bulgularına İlişkin Madde İstatistikleri

Faktör	Madde No	Faktör Yük Değeri	R ²	t
Negatif	1	0,92	0,85	11,59**
	2	0,79	0,62	9,21**
	3	0,65	0,42	7,01**
	4	0,70	0,49	7,72**
	5	0,72	0,52	8,08**
	6	0,77	0,59	8,77**
	7	0,68	0,46	7,41**
	8	0,72	0,52	8,06**
Pozitif	1	0,96	0,92	12,73**
	2	0,84	0,71	10,20**
	3	0,60	0,36	6,35**
	4	0,58	0,34	6,20**
	5	0,75	0,56	8,52**
	6	0,76	0,58	8,72**
	7	0,69	0,48	7,66**
	8	0,73	0,53	8,25**
	9	0,81	0,66	9,54**

Tablo 5 incelendiğinde, TYAÖ'nün AFA sonucunda elde edilen faktör yapısının madde istatistikleri açısından DFA bulguları ile de doğrulandığı söylenebilir. Buna göre, maddelerin faktör yük değerleri 0,58– 0,96 arasında değişmektedir. Bu değerler, kabul edilebilir faktör yükü olarak değerlendirilebilir. Maddeler ile örtük değişkenler arasındaki ilişkilerin istatistiksel anlamlılık düzeyinin ifadesi olan t değerleri ise $p < ,01$ düzeyinde anlamlı bulunmuş ve bütün değerlerin 2,59'dan büyük olduğu görülmüştür. Aşağıda DFA'ya ait Path diyagramı sunulmuştur. Path diyagramında görüldüğü gibi faktörler arasındaki ilişki 0,77'lik negatif bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Path diyagramı

incelendiğinde modele ait uyum indeksleri istenilen seviyede çıktığından herhangi bir modifikasyon yapılmasına gerek duyulmamıştır.

Şekil 1. TYAÖ Path diyagramı

Tablo 6

TYAÖ Uyum İyiliği Değerleri

X ² /df	p	RMSEA	CFI	GFI	AGFI	NNFI	NFI	RMR	SRMR
1,564	0,000	0,076	0,970	0,930	0,900	0,960	0,910	0,022	0,068

Bir modelin bütün olarak kabul edilebilir olması için raporlanan uyum iyiliği indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olması gerekmektedir. DFA sonucu elde edilen uyum indeksi değerlerinin “kabul edilebilir uyuma” veya mükemmel uyum indeksleri içerisine düştüğü görülmektedir. Alanyazında bu değer ≤ 5 olmasının “kabul edilebilir uyuma” karşılık geldiği ifade edilmektedir. (Sümer, 2000). En önemli uyum indeksi değeri olan X²/df değerinin 1,564 ile mükemmel uyum aralığına, RMSEA değerinin 0,076 ile kabul edilebilir uyum aralığına düştüğü, diğer uyum indekslerinde kabul edilebilir uyum ve mükemmel uyum indeksleri içerisinde olduğu belirlenmiştir.

Bu sonuçlar açıklanan faktör yapısının doğrulandığını göstermektedir. RMSEA değerinin ≤ 0.08 olması “iyi uyuma” işaret etmektedir (Kline, 2011). Ölçekteki RMSEA değeri 0.076 olarak hesaplandığından ölçeğin uyum indeksinin “iyi uyum” indeksleri içerisinde olduğu belirlenmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Öğrencilerin yazılı anlatım çalışmalarının yazım yanlışlarının ve sözcük kullanım hatalarının incelenmesinden elde edilen veriler, içerik analizi tekniği kullanılarak sınıflandırılmıştır. İçerik analizi; belli bir metnin, kitabın, belgenin belli özelliklerini sayısal verilerle ifade ederek belirlemek için yapılan bir tarama türüdür (Karasar, 2012). Yarı yapılandırılmış görüşme formları da incelenmiş ve içerik analizi ile çözümlenmiştir. Yazılı anlatım kâğıtlarından ve anketlerden bolca alıntı yapılmıştır.

TYAÖ’ye ait veriler değerlendirilmeden önce hatalı ve eksik doldurulduğu tespit edilen ölçekler iptal edilmiş, kalan diğer 98 ölçekten elde edilen veriler bilgisayara aktarılıp istatistik paket programı SPSS 25 kullanılarak analiz edilmiştir. Öncelikle uzman onayı alınan ölçek sorularının, gerçekten ölçmek istenilen konuyu ölçüp ölçmediğinin test edilmesinde ilk aşama olarak pilot çalışma yapılmıştır. Yapılan pilot çalışmanın örneklem hacmi hesaplanmasında bazı kaynaklarda soru sayısının 2 katı, bazı kaynaklarda 5 katı kadar kişiye ulaşılması beklenir, ama burada asıl karar verici değer örneklem hacminin yeterliliğini veren KMO değeridir (Child, 2006, akt. Doğan ve Başokçu, 2010). Yapılan pilot çalışmadan elde edilen verilerin faktör analizine uygun olup olmadığını tespit etmek amacıyla KMO (Kaiser-Meyer Olkin) testi, verilerin çok değişkenli normal dağılımdan gelip gelmediğini kontrol etmek amacıyla kullanılacak istatistiksel bir teknik olan Bartlett küresellik testi (Bartlett test of Sphericity) uygulanmıştır. Pilot çalışma sonucu elde edilen veriler, sorulan sorularda bir problem olup olmadığını ve maddelerin birbirleri ile olan iç tutarlılığını test etmek amacıyla öncelikle madde analizi ve güvenilirlik analizine tabii tutulmuştur. Bunun için önce madde analizi ve ardından ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla Cronbach’s Alpha güvenilirlik analizi yapılmıştır. Ölçeğin alt boyutlarını test etmek ve yapı geçerliliğini kontrol etmek amacıyla açımlayıcı faktör analizi (AFA) yapılmıştır. Buradaki amaç, ölçekteki tüm maddelerin tek tek incelenerek analize dâhil edilip analiz yüklerinin artırılması ve ölçek yapısı gereği genel bir yargıya varılmamasını

engelleyerek ölçeklerdeki bazı birbirine yakın maddelerin, aynı faktör altında toplanarak ölçeğin madde sayısı yerine daha az sayıda bulunan faktör (boyut) sayısı ile ilgilenilerek yine de ölçeğin büyük bir kısmının test edilmesidir. AFA ile tespit edilen yapının geçerliğini doğrulamak amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin dağılımları incelendiğinde, verilerin normal dağılımdan gelmediği belirlenmiştir ($p<0.05$). Verilerin dağılımı, normal dağılımdan gelmediği için araştırmaya ait değişkenlerin test edilmesinde parametrik olmayan analiz yöntemlerinden Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testleri kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde kompozisyon kâğıtları, TYAÖ ve yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığıyla elde edilen veriler 5 alt başlık altında değerlendirilmiştir. Bunlardan birincisi, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin Türkçe yazılı anlatımlarında yaptıkları yazım yanlışlarıdır. İkincisi, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin Türkçe yazılı anlatımlarındaki sözcük kullanım hatalarıdır. Üçüncüsü, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin Türkçe yeterlik algı düzeyleridir. Dördüncüsü, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin konuya ilişkin görüşleridir. Beşincisi, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğretmenlerin konuya ilişkin görüşleridir. Değerlendirme sonucunda ulaşılan bulgular tablolar hâlinde sunulmuştur. Ayrıca bulgulara ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşlerinden bolca örnek alıntı yapılmıştır.

4.1. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Türkçe Yazılı Anlatımlarında Yaptıkları Yazım Yanlışları

Bir dilin yazılı anlatımında ortak bir anlaşma sağlanabilmesi için yazım kurallarına ihtiyaç duyulur ve bu yazım kurallarına uyulmadan yazılan yazıları anlamak güçleşir. Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin Türkçe yazılı anlatım kâğıtlarındaki yazım yanlışlarıyla ilgili bulunan yanlış türleri, belirlenen başlıklara göre gruplandırılmıştır. Öncelikle yazım yanlışlarının yüzde ve frekanslarına ilişkin tablo verilmiştir:

Tablo 7

Öğrencilerin Yazım ile İlgili Yanlışları

Yanlış Tipi	Yanlış Sayısı	Yanlış Oranı
Cümle Başında Küçük Harfle Başlama	97	%9,21
Cümle İçinde Sözcüğün İlk Harfini Büyük Yazma	406	%38,55
Sözcük Ortasında Harfi Büyük Yazma	134	%12,72
Cümle İçinde Sözcüğün Bütün Harflerinin Büyük Yazımı	15	%1,42
Özel Adların Baş Harfini Küçük Yazma	14	%1,32
Başlıktaki Sözcüklerin İlk Harfini Küçük Yazma	10	%0,94
Sözcüğün Yanlış Yazımı	183	%17,37
Soru Eki Olan “mı”yı Bitişik Yazma	25	%2,37
Bağlaç Olan “de”nin Bitişik Yazımı	48	%4,55
Bağlaç Olan “ki”nin Bitişik Yazımı	21	%1,99
Bulunma Durumu Eki Olan “-de”nin Ayrı Yazımı	1	%0,09
Soru Ekinin Başlıkta Büyük Yazımı	1	%0,09
Ünsüz harfler	67	%6,36
Ünlü Harfler	9	%0,85
Ek Eylemin Ayrı Yazımı	6	%0,56
Birleşik Fiillerin Ayrı Yazımı	1	%0,09
Yapım Ekinin Ayrı Yazımı	1	%0,09
Metin İçerisinde Sözcük Yerine Rakam Kullanımı	6	%0,56
Toplam	1053	%100

İncelenen yazılı anlatım kâğıtlarında yazım ile ilgili toplam 1053 yanlış tespit edilmiştir. % 38,55 oranla en çok yanlışın cümle içinde “sözcüğün ilk harfinin büyük yazımı”nda yapıldığı görülmüştür. En çok yanlış yapılan ikinci konunun %17,32 oranla “sözcüğün yanlış yazımı”, en çok yanlış yapılan üçüncü konunun ise %12,72 oranla “sözcük ortasında harfin büyük yazımı” olduğu tespit edilmiştir.

Bu bölümde öğrencilerin yazılı anlatımlarında bulunan yazım yanlışları verilmiştir. Yazılı anlatım kâğıtlarının incelenmesi sonucunda bulunan yazım yanlışları şu şekilde belirlenmiştir:

4.1.1. Cümle Başında Küçük Harfle Başlama

hiç kimse birbirine saygı göstermez. > Hiç kimse birbirine saygı göstermez.

sen, milletine canını bile hiç düşünmeden feda eden insanoğlu! > Sen, milletine canını bile hiç düşünmeden feda eden insanoğlu!

büyüklerimizin ellerini öperiz. > Büyüklerimizin ellerini öperiz.

büyükler küçükleri sever, küçükler büyükleri sever. > Büyükler küçükleri sever, küçükler büyükleri sever.

herkes herkesi sevmeli. > Herkes herkesi sevmeli.

ben saygıya daha çok önem veririm. > Ben saygıya daha çok önem veririm.

erdemli olmak, saygılı olmaktır. > Erdemli olmak, saygılı olmaktır.

ben yalan söyleyeni ve hırsızlık yapanı hiç sevmem. > ben yalan söyleyeni ve hırsızlık yapanı hiç sevmem.

bazı insanlar sevgiye de muhtaç. > Bazı insanlar sevgiye de muhtaç.

söylediği şeyleri yapmıştır. > Söylediği şeyleri yapmıştır.

onunla tanıştım. > Onunla tanıştım.

günüün birinde bir adam varmış. > Günün birinde bir adam varmış.

kimsenin kalbini kolay kolay kırmaz. > Kimsenin kalbini kolay kolay kırmaz.

ben bu arkadaşımı kaybedeceğim için çok üzüldüm. > Ben bu arkadaşımı kaybedeceğim için çok üzüldüm.

eğer bir insanın ahlakı yoksa insan olmaz. > Eğer bir insanın ahlâkı yoksa insan olmaz.

kız yoluna devam etmiş. > Kız yoluna devam etmiş.

durun, ben size bir şey anlatayım. > Durun, ben size bir şey anlatayım.

her kim olursa olsun ona saygılı davranmalı. > Her kim olursa olsun ona saygılı davranmalı.

bir gün asker, ormanda gezinirken bir çukur açılıp kapatıldığını gördü. > Bir gün asker, ormanda gezinirken bir çukur açılıp kapatıldığını gördü.

dedem ve ninem bizdelerdi. > Dedem ve ninem bizdelerdi.

ben arkama döndüm ve 8/A öğrencilerinden Tefvik ve Serhat'ı gördüm. > Ben arkama döndüm ve 8/A öğrencilerinden Tefvik ve Serhat'ı gördüm.

insanlara tavsiye ederdim. > İnsanlara tavsiye ederdim.

eğer bitkiler olmazsa hayvanlar yaşayamaz. > Eğer bitkiler olmazsa hayvanlar yaşayamaz.

dağları, bahçeleri, ormanları temiz tutmak isterim. > Dağları, bahçeleri, ormanları temiz tutmak isterim.

doğada yaşamak isterdim. > Doğada yaşamak isterdim.

sonra oyun oynamadım. > Sonra oyun oynamadım.

ben uzayı çok merak ediyorum. > Ben uzayı çok merak ediyorum.

misafirimizin çocuğu bize, gelin, evin arkasına çıkalım, dedi. > Misafirimizin çocuğu bize, gelin, evin arkasına çıkalım, dedi.

o gece, salonda olan bütün eşyaları salondan kaldırıp içeride mangalı yemeye başladık. > O gece, salonda olan bütün eşyaları salondan kaldırıp içeride mangalı yemeye başladık.

adam, bir kahve, dedi. > Adam, bir kahve, dedi.

o zamana kadar kaslarımı geliştirmek için spor yaptım. > O zamana kadar kaslarımı geliştirmek için spor yaptım.

ormanda dolaşıp gezmek isterdim. > Ormanda dolaşıp gezmek isterdim.

4.1.2. Cümle İçinde Sözcüğün İlk Harfini Büyük Yazma

Bence insan ilişkilerinde hem saygı hem Sevgi önemlidir. > Bence insan ilişkilerinde hem saygı hem sevgi önemlidir.

Çünkü bir millet sadece sevgiyi önemsiyorsa Yani Saygı yoksa insanlar arasında anlaşmazlıklar Çıkar. > Çünkü bir millet sadece sevgiyi önemsiyorsa yani saygı yoksa insanlar arasında anlaşmazlıklar çıkar.

Çünkü insanlar arasında Saygı Yoktur. > Çünkü insanlar arasında saygı yoktur.

Bu yüzden de bence insanların arasında hem saygı hem de Sevgi olmalıdır. > Bu yüzden

de bence insanların arasında hem saygı hem de sevgi olmalıdır.

O, yalan söyleyerek Sadece Kendine zarar vermez. > O, yalan söyleyerek sadece kendine zarar vermez.

Sizce insan ilişkilerinde Saygı mı Sevgi Mi daha önemlidir? > Sizce insan ilişkilerinde saygı mı sevgi mi daha önemlidir?

Örnek: Bir Çocuğun Bayramda dedesinin ve ninesinin elini öpmesi. > Örnek: Bir çocuğun bayramda dedesinin ve ninesinin elini öpmesi.

Ona her zaman Saygı duymuştur. > Ona her zaman saygı duymuştur.

Erdemli bir kişi Büyüklerine, Herkese Saygılı Olmalıdır. > Erdemli bir kişi büyüklerine, herkese saygılı olmalıdır.

Erdemli insan Aynı Zamanda Anne ve Babasına Saygılı Olmalıdır. > Erdemli insan aynı zamanda anne ve babasına saygılı olmalıdır.

Onun bu Acılı Hâlini gören Ahmet Hemen ona yardıma koştu. > Onun bu acılı hâlini gören Ahmet hemen ona yardıma koştu.

Düşüncelerinizi Anlatan bir yazı yazınız. > Düşüncelerinizi anlatan bir yazı yazınız.

Zeynep çok saygılı bir Kızmış. > Zeynep çok saygılı bir kızmış.

Komşunun Çocukları çok kötülermiş. > Komşunun çocukları çok kötülermiş.

Zeynep artık Sıkılmaya başlamıştı. > Zeynep artık sıkılmaya başlamıştı.

İnsanlara Sevgi Göstermek insanın en büyük Önceliğidir. > İnsanlara sevgi göstermek insanın en büyük önceliğidir.

Bence saygı daha önemlidir çünkü Saygılı olursak Sevgi arkasından gelir kardeş gibi. > Bence saygı daha önemlidir çünkü saygılı olursak sevgi arkasından gelir kardeş gibi.

Saygı Sevgiyi Ardından getirir. > Saygı sevgiyi ardından getirir.

Ne demiş Atalarımız: Büyüklere saygı, küçüklere sevgi göstermeliyiz. > Ne demiş atalarımız: Büyüklere saygı, küçüklere sevgi göstermeliyiz.

Bu Arkadaş çok iyi Biriydi. > Bu arkadaş çok iyi biriydi.

Bence Saygı Daha Önemlidir. > Bence saygı daha önemlidir.

Mesela Bayramlaşmaya gittik. > Mesela bayramlaşmaya gittik.

O Çocuk Çok mutlu oldu. > O çocuk çok mutlu oldu.

Otobüs benim yanımda durdu ve Şoför indi. > Otobüs benim yanımda durdu ve şoför indi.

Bir varmış Bir yokmuş, uzak ülkelerden Gelen Küçük Bir kız çocuğu Varmış. > Bir varmış bir yokmuş, uzak ülkelerden gelen küçük bir kız çocuğu varmış.

O küçük Kız, Çok Erdemli Bir kızmış. > O küçük kız, çok erdemli bir kızmış.

Erdemli Bir insan, Güvenilir, Ahlaklı, dürüst, Emanete iyi Bakandır. > Erdemli bir insan, güvenilir, ahlaklı, dürüst, emanete iyi bakandır.

Çünkü Bu dünyada saygı diye bir şey olmasaydı herkes birbirine Kötü davranırdı. > Çünkü bu dünyada saygı diye bir şey olmasaydı herkes birbirine kötü davranırdı.

Bir gün Bütün Kuzenlerim bize gelmişti. > Bir gün bütün kuzenlerim bize gelmişti.

Benim için hem saygı hem de sevgi önemlidir çünkü Günlük hayatta insanlar birbirine sevgi ve saygıyla davranırsa çok Güzel olur. > Benim için hem saygı hem de sevgi önemlidir çünkü günlük hayatta insanlar birbirine sevgi ve saygıyla davranırsa çok güzel olur.

Askerler yavaşça Kulübenin etrafını Sarmışlar Ve teslim olmalarını söylemişler. > Askerler yavaşça kulübenin etrafını sarmışlar ve teslim olmalarını söylemişler.

Bir gün Bizim yanımıza misafir geldi ve Kapı Çaldı. > Bir gün bizim yanımıza misafir geldi ve kapı çaldı.

Bu konudaki düşüncelerinizi anlatan bir Yazı Yazın. > Bu konudaki düşüncelerinizi anlatan bir yazı yazın.

Bizim atamız ne yapmış, bizim bayrağımızı çiğneyip geçenlere Karşılık onların bayrağını Kaldırmıştır. > Bizim atamız ne yapmış, bizim bayrağımızı çiğneyip geçenlere karşılık onların bayrağını kaldırmıştır.

Bu milletle Gurur duyuyorum. > Bu milletle gurur duyuyorum.

Ondan dolayı Yolda hiç Kimse Kalmamıştı ve üstüne üstlük hızlı bir Yağmur başladı. >

Ondan dolayı yolda hiç kimse kalmamıştı ve üstüne üstlük hızlı bir yağmur başladı.

Bir Süre Koştuktan Sonra Yorulmuştuk ama Yağmur hâlâ devam ediyordu. > Bir süre koştuktan sonra yorulmuştuk ama yağmur hâlâ devam ediyordu.

Dağları, Bahçeleri, ormanları, çevreyi vb. kirletene Ya Para cezası ya da Hapis cezası verirdim. > Dağları, bahçeleri, ormanları, çevreyi vb. kirletene ya para cezası verirdim ya da hapis cezası verirdim.

Dağlara çıkıp Kar topu oynadık, çok Keyifliydi. > Dağlara çıkıp kar topu oynadık, çok keyifliydi.

Annelerimiz bize Fena kızdı. > Annelerimiz bize fena kızdı.

Rüzgâr, Yağmur, kar gibi doğa olayları ile ilgili yaşadığınız bir Anınızı Anlatınız. > Rüzgâr, yağmur, kar gibi doğa olayları ile ilgili yaşadığınız bir anınızı anlatınız.

Yani spor yaptığımızda zayıflarız çünkü Hiç durmadan koştuğumuzda Terliyoruz ve o ter bizi zayıflatır. > Yani spor yaptığımızda zayıflarız çünkü hiç durmadan koştuğumuzda terliyoruz ve o ter bizi zayıflatır.

Spor Yapmanın ve Doğanın Sağlığımıza Yararlarını anlatan Bir Yazı Yazınız. > Spor yapmanın ve doğanın sağlığımıza yararlarını anlatan bir yazı yazınız.

Sağlıklı ve Uzun bir hayat için... > Sağlıklı ve uzun bir hayat için...

O doğaya Hiç Zarar vermeyen, Hep o doğayı koruyacak olan kişiler olsaydı ben Çok Mutlu Olurdum. > O doğaya hiç zarar vermeyen, hep o doğayı koruyacak olan kişiler olsaydı ben çok mutlu olurdum.

Benim Hayalimde doğa, Herkesin ve Her şeyin iyi olmasını Sağlardı. > Benim hayalimde doğa, herkesin ve her şeyin iyi olmasını sağlardı.

Ben ise eve gidip Havanın değişmesini bekledim. > Ben ise eve gidip havanın değişmesini bekledim.

4.1.3. Sözcük İçinde Harfin Büyük Yazımı

insanLarda > insanlarda

eKsiKLiği > eksikliği

raPor > rapor

yaŞLılara > yaşlılara

eRDemli > erdemli

herKese > herkese

kalPli > kalpli

güZel > güzel

aHLak > ahlâk

saHiP OLmaSı > sahip olması

anLaTan > anlatan

yaZı > yazı

AhmeT'miŞ > Ahmet'miş

aLıP > alıp

yardım ettiĞi > yardım ettiği

YaZı yaZınıZ > Yazı yazınız.

geçerKen > geçerken

görüP > görüp

iYiliK > iyilik

baBalarImız > babalarımız

BaŞladı. > Başladı.

kıZı > kızı

çünKü > çünkü

söyleyiP > söyleyip

artıK > artık

söYlemiŞler > söylemişler

asKer > asker

saKlandığımı > saklandığımı

miSaFir > misafir

neySe > neyse

önemLi > önemli

geÇiP > geçip

olmaSaYdı > olmasaydı

oYalanmıŖtıK > oyalanmıŖtık

yaŖayamayıZ > yaŖayamayız

bitKiler > bitkiler

sahip ıKmaK > sahip ıkmak

hePsini > hepsini

oksiJen > oksijen

havamıZ > havamız

derSimiz > dersimiz

hePSini > hepsini

kitaP > kitap

inŖŖallah > inŖallah

heP > hep

YağMur hıZlanıyordu. > Yağmur hızlanıyordu.

kaFeye > kafeye

garSon > garson

aLıŖmıŖ > alıŖmıŖ

iSTerSiniZ > istersiniz

Tek başıma köpekleri kovuP arkadaşlarımı ağırđım. > Tek başıma köpekleri kovup arkadaşlarımı ağırđım.

OradaKi hayvanları yaKından tanımaK isterdim. > Oradaki hayvanları yakından tanımak isterdim.

sPor > spor

4.1.4. Cümle İçinde Sözcüğün Bütün Harflerinin Büyük Yazımı

SONRA YOLDA YÜRÜYEN YAŞLI BİR KADIN Gördü. > Sonra yolda yürüyen yaşlı bir kadın gördü.

Sonra Meltem dışarıya çıkıp YÜRÜYÜŞ yaptı. > Sonra Meltem dışarıya çıkıp yürüyüş yaptı.

Hayır kızım, sen bugün çok insana YARDIM ettin, kesin YORULMUŞSUNDUR. > Hayır kızım, sen bugün çok insana yardım ettin, kesin yorulmuşsundur.

Hemen bir lunaparka gitti ama orası çok sesli olduğu için HİÇ eğlenmemiş. > Hemen bir lunaparka gitti ama orası çok sesli olduğu için hiç eğlenmemiş.

4.1.5. Özel Adların Baş Harfini Küçük Yazma

15 temmuz > Temmuz

allah > Allah

istanbul > İstanbul

alaha > Allah'a

mardine > Mardin'e

hz. ademe > Hz. Âdem'e

mehmet nur > Mehmet Nur

tevfik ve nazlı, yerlerinde kalakaldılar. > Tevfik ve Nazlı, yerlerinde kalakaldılar.

duygu hoca > Duygu Hoca

Arkadaşım ahmet, şimşekten dolayı kaçmaya başladı. > Arkadaşım Ahmet, şimşekten dolayı kaçmaya başladı.

4.1.6. Başlıktaki Sözcüklerin İlk Harfinin Küçük Yazımı

Erdemli, Güzel Ahlâklı Bir bireyin Sahip olması Gereken Özellikler > Erdemli, Güzel Ahlâklı Bir Bireyin Sahip Olması Gereken Özellikler

Erdemlilik ve güzel ahlâk > Erdemlilik ve Güzel Ahlâk

Adalet ve Dürüstlüğü Kazanan çocuğun hakkı > Adalet ve Dürüstlüğü Kazanan Çocuğun Hakkı

İyi insan > İyi İnsan

Sevgi ve Saygının önemi > Sevgi ve Saygının Önemi

Köpekler, Yağmur ve üç kız > Köpekler, Yağmur ve Üç Kız

Duygu Hoca'yla Keyifli bir Kış Günü Maceraları > Duygu Hoca'yla Keyifli Bir Kış Günü Maceraları

oyunlar > Oyunlar

uzay Hakkında > Uzay Hakkında

Spor ve doğanın faydaları > Spor ve Doğanın Faydaları

Hayalimdeki doğa yaşamı > Hayalimdeki Doğa Yaşamı

Yaşamak istediğim doğa > Yaşamak İsteddiğim Doğa

Sel olayları > Sel Olayları

Spor yapmanın Faydaları > Spor Yapmanın Faydaları

4.1.7. Sözcüğün Yanlış Yazımı

hiç bir > hiçbir

büyünce > büyüünce

yada > ya da

Eyer babam işten gelseydi > Eğer babam işten gelseydi

Babam sinirlerdi. > Babam sinirlenirdi.

Büklerimin elerinden, küçüklerin gözlerinden öperim. > Büyüklerimin ellerinden, küçüklerin gözlerinden öperim.

Herkez herkeze saygı göstermeli. > Herkes herkese saygı göstermeli.

Bu çok kötü birşey. > Bu çok kötü bir şey.

Çocukları sevmeliyiz. > Çocukları sevmeliyiz.

Allata onu sevmez. > Allah da onu sevmez.

farketmez > fark etmez

mesala > mesela

ençok > en çok

yanlız > yalnız

yaklaşmalıyızki > yaklaşmalıyız ki

dusunceleri > düşünceleri

Ben olsam hem saygıya hem de sevgiye önemem veririm. > Ben olsam hem saygıya hem sevgiye önem veririm.

ahlâkılı > ahlâklı

yoşgörülü > hoşgörülü

Büyüne el kaldırmaz. > Büyüğüne el kaldırmaz.

abi > ağabey

hiş kimsenin > hiç kimsenin

Onun bu açılı halini gören Ahmet hemen ona yardıma koştu. > Onun bu acılı halini gören Ahmet hemen ona yardıma koştu.

huzur evine > huzurevine

Erdemli, güzel ahlaklı bir bireyin sahip olması gereken özelikli anlatan bir yazı yazınız. > Erdemli, güzel ahlaklı bir bireyin sahip olması gereken özellikleri anlatan bir yazı yazınız.

Yolda yoksul bir cocuk gördüm. > Yolda yoksul bir çocuk gördüm.

O cucuk benim en iyi arkadaşlarımdan oldu. > O çocuk benim en iyi arkadaşlarımdan oldu.

red ettim > reddettim

saklanbaç > saklambaç

Zeyneb'e kızdı. > Zeynep'e kızdı.

Yarın onlar bizi sevicektir ve ihtiyarladığımızda onlar bize bakıcak. > Yarın onlar bizi sevecektir ve ihtiyarladığımızda onlar bize bakacak.

Büyüklerimize saygı göstericez. > Büyüklerimize saygı göstereceğiz.

birgün > bir gün

O adam yardım severi çok sevdiği için bir gün yaşlı nine ona sordu. > O adam yardımseverliği çok sevdiği için bir gün yaşlı nine ona sordu.

Yanına uğurucam. > Yanına uğrayacağım.

sağol > sağ ol

Adam çeybinden çocuğa 10 lira verdi. > Adam cebinden çocuğa 10 lira verdi.

Kız uzgundu. > Kız üzgündü.

Nine de alış verişe gidecekti. > Nine de alışverişe gidecekti.

Aşaya indirdi. > Aşağıya indirdi.

hoşgeldin > hoş geldin

ricaederim > rica ederim

Ben iyililiğ ve yardım severliği hiç unutmam ve hiç unutmuycam. > Ben iyiliği ve yardımseverliği hiç unutmam ve hiç unutmayacağım.

Adam yemeyini yip ellerine sağlık dedi. > Adam yemeğini yiyip ellerine sağlık dedi.

Aylenin yanına götürdü. > Ailenin yanına götürdü.

Onu dövdüğünü idda etti. > Onu dövdüğünü iddia etti.

hisedilen > hissedilen

Gunlerden bir gun, ii isanların yavaş yavaş neslinin tükendi bir günde erdemli bir adam varmış. > Günlerden bir gün, iyi insanların yavaş yavaş neslinin tükendiği bir günde erdemli bir adam varmış.

Bu adam her kese yardım eden camert bir adamdı. > Bu adam herkese yardım eden cömert bir adamdı.

Bu adam herkese yardım eden durst biriydi. > Bu adam herkese yardım eden dürüst biriydi.

çok zengin bir si > çok zengin birisi

teşkürler > teşekkürler

Saygı duymak sorundayım. > Saygı duymak zorundayım.

Ama karşındakini seviyorsa ona saygı duyar. > Ama karşısındakini seviyorsa ona saygı duyar.

Bunu bir hikâyeyle anlatıyorum. > Bunu bir hikâyeyle anlatayım.

muhakkaki > muhakkak ki

Bir akşam yolda giderken birisini dövdüklerini gördü. > Bir akşam yolda giderken birisini dövdüklerini gördü.

polis > polis

Adam napacağı bilmiyordu. > Adam napacağını bilmiyordu.

özgüven > öz güven

Bu yüzden saygı her kez için çok önemlidir. > Bu yüzden saygı herkes için çok önemlidir.

bukadar > bu kadar

oyüzden > o yüzden

Güzel ahlaklı bir bireyin sahip olması gereken özellikler > Güzel ahlaklı bir bireyin sahip olması gereken özellikler

ilik sever insan < iyiliksever insan

Hep yardım sever ormalı. > Hep yardımsever olmalı.

samini biri > samimi biri

ayakabı > ayakkabı

orda > orada

ambulans > ambulans

hepen > hemen

Teşekkür etmişler. > Teşekkür etmişler.

Büyünce asker olucuz dedik. > Büyüyünce asker olacağız dedik.

istikbrat > istihbarat

terevişt > terörist

özül dileyip > özür dileyip

Hoş görülüyüdük. > Hoşgörülüydük.

misafir perver > misafirperver

İstombul > İstanbul

Beni arar, holımı hatrımı sorardı. > Beni arar, hâlimi hatrımı sorardı.

İnsanlığa, milletimize yarallı insan olmak için ne yapmamız geregir? > İnsanlığa, milletimize yararlı insan olmak için ne yapmamız gerekir?

Hiç kötülük yapmamalı çünkü dünya kötülük ile dolucak. > Hiç kötülük yapmamalı çünkü dünya kötülük ile dolacak.

Bireyin sahib olması geregen özellikleri anlatınız. > Bireyin sahip olması gereken özellikleri anlatınız.

Günlerden carsanba > Günlerden çarşamba

Mahellemizde bir insan var. > Mahallemizde bir insan var.

Söylecem diyor. > Söyleyeceğim diyor.

Gel, sana bir şey alacam. > Gel, sana bir şey alacağım.

Annattı. > Anlattı.

Bir gün otobüste iken cüzdanımı düşürmüşüm. > Bir gün otobüste iken cüzdanımı düşürmüşüm.

Otebüs gitmişti. > Otobüs gitmişti.

Pantoluma baktımda cüzdanım yoktu. > Pantolonuma baktığımda cüzdanım yoktu.

Şöfor indi. > Şoför indi.

Akşam olunca mutfa gittiğimde yecek bir şey yoktu. > Akşam olunca mutfağa gittiğimde yiyecek bir şey yoktu.

Ne kadar terbyesisin sen, dedi. > Ne kadar terbiyesizsin sen, dedi.

Hergün arkadaşlarıyla çok güzel vakit geçirirmiş. > Her gün arkadaşlarıyla çok güzel vakit geçirirmiş.

Ben birgün Mardin'e gitmek için dolmuşa binmişim. > Ben bir gün Mardin'e gitmek için dolmuşa binmişim.

Bence saygı ve sevgi dünya için harika bişey. > Bence saygı ve sevgi dünya için harika bir şey.

Poşeti düşürdü ama farketmedi. > Poşeti düşürdü ama fark etmedi.

Taman diye cevap verdi. > Tamam diye cevap verdi.

Tabi olanların hepsini ona anlattım. > Tabi olanların hepsini ona anlattım.

Birdaha böyle yapmayıcağımı söyledi. > Bir daha böyle yapmayacağımı söyledi.

malesef > maalesef

milleti korumak > milleti korumak

diger > diğer

külübe > kulübe

Testim olmadılar ve elinde sonunda yakalandılar. > Teslim olmadılar ve eninde sonunda yakalandılar.

Büyüklerime saygılı davranacam. > Büyüklerime saygılı davranacağım.

Benden hic bir saygısızlık görmiceksin, bundan emir ol annecim > Benden hiçbir saygısızlık görmeyeceksin, bundan emin ol anneciğim.

Kapı çalıyor, açıp bakıyorum. > Kapı çalıyor, açıp bakayım.

Nedenini soracaksanın bir olayla karışlaştım. > Nedenini soracaksınız ben bir olayla karşılaştım.

Nayır, ben geçip oturucam. > Hayır, ben geçip oturacağım.

Diyeceklerim bukadar. > Diyeceklerim bu kadar.

Ben de ogünden beri büyüklerimize saygı gösteriyorum, tabiki benden küçük olanlara da sevgi. > Ben de o günden beri büyüklerimize saygı gösteriyorum, tabii ki benden küçük olanlara da sevgi.

düşünçe > düşünce

Karşı larında bir dere varmış. > Karşılarında bir dere varmış.

Kaç malıyız, dedi. > Kaçmalınız, dedi.

Onun için olmiyo. > Onun için olmuyor.

Şoyliyimiz, bizi öldürür. > Söyleyemeyiz, bizi öldürür.

Sonra birden bire sağ ve sol taraflardan on beş tane köpek bize doğru koşmaya başladı.
> Sonra birdenbire sağ ve sol taraflardan on beş tane köpek bize doğru koşmaya başladı.

Yerlerinde kala kaldılar. > Yerlerinde kalakaldılar.

herşey > her şey

Yaşadımız doğayı korumak ve ona sahip çıkmak için üzerimize düşen sorumlulukları anlatan bir yazı yazınız. > Yaşadığımız doğayı korumak ve ona sahip çıkmak için üzerimize düşen sorumlulukları anlatan bir yazı yazınız.

Bütün canlıların hayatını rirke atıyor. > Bütün canlıların hayatını riske atıyor.

Hapis cezazı verirdim. > Hapis cezası verirdim.

Etrafımın ter temiz olmasını isterdim. > Etrafımın tertemiz olmasını isterdim.

her yere > her yere

yeşilik > yeşillik

İnsanların beni rahatsız etmiyeceği bir yaşam istiyorum. > İnsanların beni rahatsız etmeyeceği bir yaşam istiyorum.

Oyüzden > o yüzden

olaflar > o laflar

Gurup seçip kar topu oynuyorduk. > Grup seçip kar topu oynuyorduk.

Her yeri dolaşırız, hep eyleniriz. > Her yeri dolaşırız, hep eğleniriz.

Eğer insanlar yaşadıkları çevreyi kirletmesse doğaya yararları olur. > Eğer insanlar yaşadıkları çevreyi kirletmezse doğaya yararları olur.

Arkadaşlarla büsürü oyun oynuyorduk. > Arkadaşlarla bir sürü oyun oynuyorduk.

Sonra diyergü olduğunda arkadaşlar, bugün yakantop oynayalım, dediler. > Sonra diğer gün olduğunda arkadaşlar, bugün yakan top oynayalım, dediler.

Çok eylenceli geçti ama sonra zir çaldı. > Çok eğlenceli geçti ama sonra zil çaldı.

Gezegenleri arıştırıp kendim bir kitap yazardım. > Gezegenleri araştırıp kendim bir kitap yazardım.

Amem bize mişafir çağırmişti. > Annem bize misafir çağırmişti.

Evin solonu su altında kaldı. > Evin salonu su altında kaldı.

Çevrve killiği olmadan, küresel ısınma olmadan yaşamak isterdim. > Çevre kirliliği olmadan, küresel ısınma olmadan yaşamak isterdim.

Kaydırac kırılmış, tahtiliali eyrimi, tüm çimler çöp dolu. > Kaydırac kırılmış, tahterevalli eğrimiş, tüm çimler çöp dolu.

Enisi bir parka gideyim, dedi. > En iyisi bir parka gideyim, dedi.

Adam kafeye gitinde bir mazaya oturdu. > Adam kafeye gittiğinde bir masaya oturdu.

Ormandaki hayvanların ne yedini ne içtini merak ediyorum, ormanı keş etmek istiyorum. > Ormandaki hayvanların ne yediğini ne içtiğini merak ediyorum, ormanı keşfetmek istiyorum.

Dinç kalmak için sıpor yapmalıyız. > Dinç kalmak için spor yapmalıyız.

4.1.8. Soru Edatı Olan “mı”nın Bitişik Yazımı

Sizce insan ilişkilerinde saygımı sevgimi daha önemlidir? > Sizce insan ilişkilerinde saygı mı sevgi mi daha önemlidir?

Sizce herkes saygıyamı yoksa sevgiyemi önem verir? > Sizce herkes saygıya mı yoksa sevgiye mi önem verir?

Bana yardım edermisin? > Bana yardım eder misin?

Benimle arkadaş olurmusun? > Benimle arkadaş olur musun?

4.1.9. Bağlaç Olan “de”nin Bitişik Yazımı

beklide > belki de

hemde > hem de

Sevgide göstermiyorlar. > Sevgi de göstermiyorlar.

Küçükleride severler. > Küçükleri de severler.

birde > bir de

buda > bu da

Babamda mutlu olur. > Babam da mutlu olur.

Onlarda eğer akıllıysa bu tuzağa düşmez. > Onlar da eğer akıllıysa bu tuzağa düşmez.

Çocuklarada sevgiyle yaklaşmalıyız. > Çocuklara da sevgiyle yaklaşmalıyız.

Bizde saygı gösterebiliriz. > Bize de saygı gösterebiliriz.

Bende o kişiye sevgi gösteririm. > Ben de o kişiye sevgi gösteririm.

İçlerindeki tüm sevgide ortaya çıkar. > İçlerindeki tüm sevgi de ortaya çıkar.

Adıda Ahmet'miş. > Adı da Ahmet'miş.

Çocukları da sevelim, onlarda bizi sevsin. > Çocukları da sevelim, onlar da bizi sevsin.

İnsanlarda bunun için uğraşır. > İnsanlar da bunun için uğraşır.

Adamda kıza güle güle dedi. > Adam da kıza güle güle dedi.

Örneğin bize gelen bir misafiri sevemesemde ona saygı duymak zorundayım. > Örneğin bize gelen bir misafiri sevemesem de ona saygı duymak zorundayım.

Anne ve babaları birbirlerine karşı saygılı oldukları için kardeşlerde hem birbirlerine hemde anne ve babaya karşı saygılı oluyorlar. > Anne ve babaları birbirlerine karşı saygılı oldukları için kardeşler de hem birbirlerine hem de anne ve babaya karşı saygılı oluyorlar.

Sizde onların yaşam tarzını seçersiniz. > Siz de onların yaşam tarzını seçersiniz.

İnsan saygıyıda sevgiyide anne ve babadan alır. > İnsan saygıyı da sevgiyi de anne ve babadan alır.

O adamda yoksulmuş. > O adam da yoksulmuş.

Çocukta evine gitmiş. > Çocuk da evine gitmiş.

Saygı olmasa sevgide olmaz. > Saygı olmasa sevgi de olmaz.

Sende benim gibi ol. > Sen de benim gibi ol.

Oda tamam dedi. > O da tamam dedi.

Kızda ağaca çıkarak kediyi kurtarmış. > Kız da ağaca çıkarak kediyi kurtarmış.

Bende kadına verdim, kadında şeker vardı, ben kadına saygı gösterdiğim için oda

bana saygı gösterdi. > Ben de kadına verdim, kadında da şeker vardı, ben kadına saygı gösterdiğim için o da bana saygı gösterdi.

Her kim olursa ona saygılı davranmamız gerekiyor ki onlarda bize sevgi duysun. > Her kim olursa ona saygılı davranmamız gerekiyor ki onlar da bize sevgi duysun.

En son bende ona kızıp böyle yapmasının yanlış olduğunu söyledim. > En son ben de ona kızıp böyle yapmasının yanlış olduğunu söyledim.

Ben ikiside önemli buluyorum. > Ben ikisini de önemli buluyorum.

Ninemde yorulmuştu, kadında onu öyle görünce ona yol verdi. > Ninem de yorulmuştu, kadın da onu öyle görünce ona yol verdi.

Saygıda olmasaydı otobüste yaşlı kadınlara yer veren olmazdı. > Saygı da olmasaydı otobüste yaşlı kadınlara yer veren olmazdı.

Bizde yola devam ettik. > Biz de yola devam ettik.

Başka bir günde okul çıkışı dağa gitmiştik. > Başka bir gün de okul çıkışı dağa gitmiştik.

7/C ve 7/B'dende birkaç kişi vardı. > 7/C ve 7/B'den de birkaç kişi vardı.

Bizde ona uyup gidip kapıyı açtık. > Biz de ona uyup gidip kapıyı açtık.

Evet, sizde biliyorsunuz, doğa insanlar için çok önemlidir. > Evet, siz de biliyorsunuz, doğa insanlar için çok önemlidir.

Adam oradanda gitti. > Adam oradan da gitti.

4.1.10. Bağlaç Olan “ki”nin Bitişik Yazımı

Küçük kıza dediki üzülme buluruz. > Küçük kıza dedi ki, üzülme buluruz.

demişki > demiş ki

tabîî ki > tabii ki

İyiki bu ülkedeyim. > İyi ki bu ülkedeyim.

Derdimki doğamızı, çevremizi, hepsini temiz tutun. > Derdim ki doğamızı, çevremizi, hepsini temiz tutun.

Birde bir bahçem olurdu, içinde meyve, sebze olurdu. > Bir de bir bahçem olurdu,

içinde meyve, sebze olurdu.

4.1.11. Bulunma Durumu Eki Olan “-de”nin Ayrı Yazımı

Adam kapının önün de bir kız görmüş. > Adam kapının önünde bir kız görmüş.

4.1.12. Soru Edatının Başlıkta Büyük Yazımı

Sevgi Mi Saygı Mi? > Sevgi mi Saygı mı?

4.1.13. Ünsüz Harfler

insalık > insanlık

hisetiğiniz > hissettiğiniz

gitimizde > gittiğimizde

Saygı çok güze bir şey. > Saygı çok güzel bir şey.

alıyolar > alıyorlar

İnsanları semeli. > İnsanları sevmeli.

Çünkü saygı duyduğun kişi hemen olmasa da sonuna karşıdaki kişiyi sevdiğini anlayacaktır. > Çünkü saygı duyduğun kişi hemen olmasa da sonunda karşıdaki kişiyi sevdiğini anlayacaktır.

İnsanlığa, miletimize yararlı bir insan olmak için yapmamız gerekenleri anlatınız. > İnsanlığa, milletimize yararlı bir insan olmak için yapmamız gerekenleri anlatınız.

özelikleri > özellikleri

anesinin > annesinin

Mesela önce sofraya büyükler, sora o oturur. > Mesela önce sofraya büyükler, sonra o oturur.

Bir gün yolda yürüken bir insan görmüş. > Bir gün yolda yürürken bir insan görmüş.

küçüken > küçükken

Onu evime davet etim. > Onu evime davet ettim.

mükemel > mükemmel

kaybetim > kaybettim

teşekür ederim > teşekkür ederim

Ama bu adam ona yardım ettiği için onu çok severmiş. > Ama bu adam ona yardım ettiği için onu çok severmiş.

Siz olsanız hangi yaşamı seçersiniz? > Siz olsanız hangi yaşamı seçersiniz?

Özür dilerim, nolur beni afet dedi. > Özür dilerim, nolur beni affet dedi.

Orada olanları anlatı. > Orada olanları anlattı.

Kavga etiklerini gördü ve onları tutukladı. > Kavga ettiklerini gördü ve onları tutukladı.

Kızın ailesine aber veren doktorlar onun için çok üzülmüşler. > Kızın ailesine haber veren doktorlar onun için çok üzülmüşler.

O arkadaşım İstanbul'a gitiğinden beri bana hep hediye gönderirdi. > O arkadaşım İstanbul'a gittiğinden beri bana hep hediye gönderirdi.

Bi adam varmış. > Bir adam varmış.

Kadın Meltem'e 5 TL vereceken Meltem dedi ki, Yok teyze, benim param var. > Kadın Meltem'e 5 TL vereceken Meltem dedi ki, Yok teyze, benim param var.

Piza söyledim. > Pizza söyledim.

Temiz elbiseler gidikten sonra evden çıktım. > Temiz elbiseler giydikten sonra evden çıktım.

ihiyarlardığımızda > ihtiyarladığımızda

iyi kalpli > iyi kalpli

Sonra adam yoluna devam ettmiş. > Sonra adam yoluna devam etmiş.

Evinin yanına bıraktı. > Evinin yanına bıraktı.

Allah'a ibadett etmeye başladı. > Allah'a ibadet etmeye başladı.

Olanların hepsini ona anlatım. > Olanların hepsini ona anlattım.

İnsanlığa, milletimize yaralı bir insan olmak için yapmamız gerekenleri anlatın. > İnsanlığa, milletimize yararlı bir insan olmak için yapmamız gerekenleri anlatın.

Askeler yavaşça kulübenin etrafını sarmışlar. > Askerler yavaşça kulübenin etrafını sarmışlar.

Orada silah vb. saklandığımı görmüş. > Orada silah vb. saklandığımı görmüş.

Kolundan tuttu, sandalyeye oturtu. > Kolundan tuttu, sandalyeye oturttu.

Muhamet > Muhammet

Sora evlenme kararı aldılar. > Sonra evlenme kararı aldılar.

Bir kız varmış, bi olan varmış. > Bir kız varmış, bir oğlan varmış.

Biz de gidip ona teşşekkür ettik. > Biz de gidip ona teşekkür ettik.

Bi örnek daha vereyim. > Bir örnek daha vereyim.

Öretmen beni çağırdı. > Öğretmen beni çağırdı.

Yağmur yağıyodu. > Yağmur yağıyordu.

küresel ısımaya > küresel ısınma

sesiz > sessiz

İSİZ > İSSİZ

Benim kendime özgü doğa yaşamım teknoloji aletlerden ve araba seslerinden uzak olmalı. > Benim kendime özgü doğa yaşamım teknolojik aletlerden ve araba seslerinden uzak olmalı.

huzulu > huzurlu

Herkes evine giti. > Herkes evine gitti.

Yamur yağmıştı. > Yağmur yağmıştı.

Hemen bir lunaparka giti. > Hemen bir lunaparka gitti.

Garson, hemen efedim, dedi. > Garson, hemen efendim, dedi.

İki kişi birbirlerine girdiler ve biri ötekini iti, adamın üstüne düştüler. > İki kişi birbirlerine girdiler ve biri ötekini itti, adamın üstüne düştüler.

4.1.14. Ünlü Harfler

herkse > herkese

ilerde > ileride

Su vermeye başladı. > Su vermeye başladı.

kusura bakma > kusura bakma

Bu nerdeydi? > Bu neredeydi?

Otobüste düşürdün. > Otobüste düşürdün.

Pizza gelidi. > Pizza geldi.

İş yerine doğuru gidiyordum. > İş yerine doğru gidiyordum.

Burda sona erdi. > Burada sona erdi.

Annen nerde? > Annen nerede?

İçerde, dedim. > İçeride, dedim.

Bir varmış bir yokmuş, bir kız ve bir oğlan varmış. > Bir varmış bir yokmuş, bir kız ve bir oğlan varmış.

Sevgili oldular. > Sevgili oldular.

Neden, söylesene, dedi. > Neden, söylesene, dedi.

İçerde oyun oynuyorduk. > İçeride oyun oynuyorduk.

Bir masaya oturudu. > Bir masaya oturdu.

4.1.15. Ek Eylemin Ayrı Yazımı

Cömert bir adam dı. > Cömert bir adamdı.

Dürüst bir di. > Dürüst biriydi.

Onu çok sever miş. > Onu çok severmiş.

Adın ney di? > Adın neydi?

Saygı benim için daha önemli dir. > Saygı benim için daha önemlidir.

Emanete iyi bakan dır. > Emanete iyi bakandır.

Aklıma ilk gelen şey sevgi dir. > Aklıma ilk gelen şey sevgidir.

4.1.16. Birleşik Fiillerin Ayrı Yazımı

Evini boza bilirim. > Evini bozabilirim.

Ben eğer uzaya çıkabilseydim dünya dışındakileri, gezegenleri araştırıp kendim bir kitap yazardım. > Ben eğer uzaya çıkabilseydim dünya dışındakileri, gezegenleri araştırıp kendim bir kitap yazardım.

Beliniz tutula bilir. > Beliniz tutulabilir.

4.1.17. Yapım Ekinin Ayrı Yazımı

erdem li bir adam > erdemli bir adam

4.1.18. Metin İçerisinde Sözcük Yerine Rakam Kullanımı

Sorumluluklarından 1 tanesini yapmadı. > Sorumluluklarından bir tanesini yapmadı.

1 kaç dakika > Birkaç dakika

Bu türde 2 aile var. > Bu türde iki aile var.

Çok güzel 3'lü olduk. > Çok güzel üçlü olduk.

Haftada 3 kere beni arardı. > Haftada üç kere beni arardı.

Eline 5 torba sebze almıştı. > Eline beş torba sebze almıştı.

15 tane köpek bize doğru koşmaya başladı. > On beş tane köpek bize doğru koşmaya başladı.

Her şey yolunda giderken 2 kişi birbirlerine girdiler. > Her şey yolunda giderken iki kişi birbirlerine girdiler.

4.2. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Türkçe Yazılı Anlatımlarındaki Sözcük Kullanım Hataları

Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin Türkçe yazılı anlatım kâğıtlarındaki sözcük kullanımlarıyla ilgili bulunan hata türleri, belirlenen başlıklara göre

gruplandırılmıştır. Bu bölümde öncelikle sözcük kullanım hatalarının yüzde ve frekanslarına ilişkin tablo verilmiştir:

Tablo 8

Öğrencilerin Sözcük Kullanım Hataları

Yanlış Tipi	Yanlış Sayısı	Yanlış Oranı
Yanlış Yardımcı Eylem Kullanımı	5	%4,71
Yanlış Sözcük Kullanımı	12	%11,32
Gereksiz Ek Kullanımı	13	%12,26
Gereksiz Sözcük Kullanımı	12	%11,32
Tamlayan Eksikliği	2	%1,88
Dolaylı Tümleç Eksikliği	2	%1,88
Nesne Eksikliği	1	%0,94
“Ne ... ne” Bağlacıyla Birlikte Yanlış Sözcük Kullanımı	4	%3,77
Sözcüğün Yanlış Yerde Kullanımı	10	%9,43
Yardımcı Eylem Eksikliği	4	%3,77
Yanlış Ek Kullanımı	21	%19,81
Fiil Eksikliği	6	%5,66
Durum Eki Eksikliği	3	%2,83
Yapım Eki Eksikliği	3	%2,83
Diğer Yanlışlıklar	8	%7,54
Toplam	106	%100

İncelenen yazılı anlatım kâğıtlarında sözcük kullanımı ile ilgili toplam 106 yanlış tespit edilmiştir. %19,81 oranla en çok, “yanlış ek kullanımı” konusunda yanlış yapıldığı görülmüştür.

Öğrencilerin yazılı anlatımlarında bulunan sözcük kullanım hataları şu şekildedir:

4.2.1. Yanlış Yardımcı Eylem Kullanımı

İnsanlar arasında kavgalar, bağırmalar çıkar. > olur

vefa etmek > vefalı olmak

Hayranları ona tepkilerini verdiler. > Hayranları ona tepkilerini gösterdiler.

O, bizi gördüğünde küfür dolduruyor. > O, bizi gördüğünde küfür ediyor.

4.2.2. Yanlış Sözcük Kullanımı

Ben sevgiyi ayrı saygıyı ayrı kullanırım. > gösteririm

Arkadaşlar açısında sevgi ya da saygı göstermiyoruz. > arasında

Hepimiz hepimize sevgi ve saygıyla yaklaşmalıdır. > Herkes herkese sevgi ve saygıyla yaklaşmalıdır.

Eğer insanlar birbirlerine erdem göstermezlerse birlikte anlaşamazlar. > Eğer insanlar birbirlerine erdem göstermezlerse birbirleriyle anlaşamazlar.

İnsanlar saygıyı geçtiler. > İnsanlar saygıyı kaybettiler.

Saygı olmasaydı insanlar kendilerine saygılı davranmayacaktı. > Saygı olmasaydı insanlar kendilerine saygı göstermeyecekti.

Sorumluluklarından bir tanesini çiğnedi. > Sorumluluklarından bir tanesini yapmadı.

Yani komikliğine saygılı davrandı. > Yani komikliğine saygı gösterdi/duydu.

büyük bir süreden sonra > uzun bir süreden sonra

Kavgayı ayırarak istiyordu. > Kavgayı bitirmek istiyordu.

Bayram vakti gelmiş. > Bayram günü gelmiş.

Elinde sonunda yakalandılar. > Eninde sonunda yakalandılar.

Evvel zaman içinde kalbur zaman içinde bir çocuk ve ailesi yaşarmış. > Evvel zaman içinde kalbur saman içinde bir çocuk ve ailesi yaşarmış.

Onların attığı her çöp, bir canlının hayatını alıyor. Hayatımız gittikçe daralıyor. > Onların attığı her çöp, bir canlının canını alıyor / hayatına son veriyor. Yaşam alanımız gittikçe daralıyor. / Hayatımız gittikçe riske giriyor / tehlikeye düşüyor.

Çiçekler ekerdim. > Çiçekler dikerdim.

Yeşillikleri çıkartanı görseydim ona ceza verilmesini isterdim. > Yeşillikleri kopartanı görseydim ona ceza verilmesini isterdim.

4.2.3. Gereksiz Ek Kullanımı

İki kişi arasında sevgi varsa ama saygı yoksa onların sevgisi gerçekten değildir. > gerçek değildir

İnsanlar artık birbirlerine ne saygı ne de sevgiyi gösteriyor.

İnsanlar birbirlerine güzel ahlâklardan göstermezlerse o toplum yıkılır. > İnsanlar birbirlerine güzel ahlâklardan göstermezlerse o toplum yıkılır.

Erdemli, güzel ahlâklı bir bireyin sahip olması gereken özelliklerini anlatınız. > Erdemli, güzel ahlâklı bir bireyin sahip olması gereken özellikleri anlatınız.

Özellikler kimseyesiz çocuklar. > Özellikle kimsesiz çocuklar.

Onunun karnını doyurup onu bir huzur evine bırakıp gene evine döndü. > Onun karnını doyurup onu bir huzur evine bırakıp gene evine döndü.

cömertlik olmak > cömert olmak

Söz verdik birbirlerimize. > Söz verdik birbirimize.

Çocuk daha merhametli ve herkese yardım ediyor. > Çocuk daha merhametli ve herkese yardım ediyor.

Bir adamın karşıya geçmek istiyormuş. > Bir adam karşıya geçmek istiyormuş.

Sizce insanlar ilişkilerinde saygı mı sevgi mi daha önemlidir? > Sizce insan ilişkilerinde saygı mı sevgi mi daha önemlidir?

bazenleri > bazen

Bir gün asker, ormanda gezinirken bir çukurur açılıp kapatıldığını gördü. > Bir gün asker, ormanda gezinirken bir çukur açılıp kapatıldığını gördü.

Hâkimin verdiği kararına göre, ömür boyu hapis yatmaları gerek, demiş. > Hâkim, verdiği karara göre, ömür boyu hapis yatmaları gerek, demiş.

merhametlik > merhamet

Sevgi olmasa iki insan birbirini sevmezdim. > Sevgi olmasa iki insan birbirini sevmezdi.

Doğa bizim en güzel koruyan yerdir. > Doğa bizi en güzel koruyan yerdir.

Çiçekler dikedim ormanlık alanına. > Çiçekler dikedim ormanlık alana.

Ben ilerimdeki günlerimde her yeri yeşillikle donatırdım. > Ben ilerideki günlerimde her yeri yeşillikle donatırdım.

Yaşamak istediğim yer, çevre kirliliğinin olmayan, dostluk, bereket içinde bir yer. > Yaşamak istediğim yer, çevre kirliliği olmayan, dostluk, bereket içinde bir yer.

Yaşadığımız yere yakın olan denizlerin, göllerin, akarsuları kirletirsek balıkların nesli tükenir. > Yaşadığımız yere yakın olan denizleri, gölleri, akarsuları kirletirsek balıkların nesli tükenir.

Hayvanlara, insanlara ve herkese; iyi, mutlu ve huzurlu olsun isterim. > Hayvanlar, insanlar ve herkes; iyi, mutlu ve huzurlu olsun isterim.

4.2.4. Gereksiz Sözcük Kullanımı

Bu vatana canını feda etmek isteyen bütün insanların hepsi vatanını seviyor.

Saygıya örnek: Mesela bayramda büyüklerin ellerini öpüyoruz.

Kibar, nazik davranır, kimseyi kırmadan konuşurdu. > Kibar davranır, kimseyi kırmadan konuşurdu.

Günlerden çarşamba günü Meltem dışarıya çıktı. > Çarşamba günü Meltem dışarıya çıktı.

Bu kız adama merhametli bir şekilde adamı karşıdan karşıya geçirdi. > Bu kız merhametli bir şekilde adamı karşıdan karşıya geçirdi.

Her insana gerektiği gibi güzel bir merhametle davranırmış. > Her insana gerektiği gibi merhametli davranırmış.

Bence insanlar için hem saygı hem de sevgi onlar için önemlidir. > Bence insanlar için hem saygı hem de sevgi önemlidir.

O zaman daha küçüktüm, arabaya bir yaşlı bir kadın binmişti. > O zaman daha küçüktüm, arabaya yaşlı bir kadın binmişti.

Asker yavaşça çukuru açmaya çalışmış ve çukuru açmış.

Bir çocuk ve ailesi yaşarmış. Çocuk, bir gün öğretmeni ona sevgi mi saygı mı daha önemlidir diye ödev vermiş.

Annesi, hem sevgi hem saygı daha önemlidir; çünkü saygı büyüklere saygılı olmalıyız,

küçüklerimize sevgili davranmalıyız, demiştir.

Beni görmek isteyen benim yanıma gelip benimle sohbet eder ve isterse benim yanımda kalmak isterse yanımda kalır.

Mesela örneğin biz ağaçları kesersek veya ormanı yakarsak doğanın bize vereceği oksijen azalır.

4.2.5. Tamlayan Eksikliği

Allah bütün şehitlerimize rahmet etsin, (onların) bütün günahlarını af eylesin.

O çocuk çok mutlu oldu, (çocuğun) kalbi ferahladı.

Mehmet Nur (onun) sözünü dinlemedi.

4.2.6. Dolaylı Tümleç Eksikliği

Çünkü büyüklerimin ellerinden öpüyorum, (onlara) saygılı davranıyorum.

Onun aç ve susuz hâlini gören Ahmet hemen onu evine alıp (ona) yemek ve su vermeye başladı.

Hayatımızı hem kolaylaştıran hem de (bize) yardım eden bir insan gibi hayatımızın her yerini kaplayan bir mucizedir.

4.2.7. Nesne Eksikliği

Elmalar görüp (onları) hep toplamış.

Kız, (oğlanı) babasıyla tanıştırdı.

4.2.8. “Ne ... ne” Bağlacıyla Birlikte Yanlış Sözcük Kullanımı

Biz bunu yapıyorsak eğer kimse ne korkar ne de vatana bir şey olmaz. > Biz bunu yapıyorsak eğer herkes ne korkar ne de vatana bir şey olur.

Ne saygı ne sevgi kalmamış. > Ne saygı ne sevgi kalmış.

Ne hayvanlar ne de bitkiler kalmaz. > Ne hayvanlar ne de bitkiler kalır.

4.2.9. Sözcüğün Yanlış Yerde Kullanımı

Ardından komşunun kızlarından biri komiklik yaptı ama hiç güzel komiklik değildi. > Ardından komşunun kızlarından biri komiklik yaptı ama komiklik hiç güzel değildi.

Günlerden bir gün iyi insanların yavaş yavaş neslinin tükendiği bir günde erdemli bir adam varmış. > Günlerden bir gün iyi insanların neslinin yavaş yavaş tükendiği bir günde erdemli bir adam varmış.

Sonra marketin yanına gitti, çikolata tam alacakken bir fakir çocuk gördü. > Sonra marketin yanına gitti, tam çikolata alacakken fakir bir çocuk gördü.

Arkadaşları ona neden ve nasıl o kadar arkadaşlarına karşı saygılı ve sevgili davranıyorsun demiş. > Arkadaşları ona neden ve nasıl arkadaşlarına karşı o kadar saygılı ve sevgili davranıyorsun demiş.

Çok güzel hayatımızın olması için değerlerimize sahip çıkalım. > Hayatımızın çok güzel olması için değerlerimize sahip çıkalım.

Öğretmeni, ödevi çok iyi yapmışsın ona aferin, demiştir. > Öğretmeni, ona ödevi çok iyi yapmışsın, aferin, demiştir.

Onlar bizim tek hayatımızı değil bütün canlıların hayatını riske atıyor. > Onlar tek bizim hayatımızı değil bütün canlıların hayatını riske atıyor.

Salıncak bir tane tek vardı. > Salıncak tek bir tane vardı.

4.2.10. Yardımcı Eylem Eksikliği

Çünkü saygımız olmasaydı hep kavga (ederdik).

Kavga (ediliyor) ya da tartışma yapılıyor.

Erdemli olmak, iyi ve dürüst (olmak), yalan söylememektir.

4.2.11. Yanlış Ek Kullanımı

Ben olsam hem sevgile hem saygıyla önem veririm. > Ben olsam hem sevgiye hem saygıya önem veririm.

Sevgile ve saygula yaklaşmalıyız. > Sevgiyle ve saygıyla yaklaşmalıyız.

Erdemli olmak, iyi ve dürüst olmak ve yalan söylemeyendir. > Erdemli olmak, iyi ve dürüst olmak ve yalan söylememektir.

Çünkü bir büyüğüne saygı duyulmazsa ileride çocuğumuz ve torunumuz bize saygı duymaz. > Çünkü bir büyüğümüze saygı duymazsak ileride çocuğumuz ve torunumuz bize saygı duymaz.

Lütfen herkes saygıya ve sevgiye önem vermelidir. > Lütfen herkes saygıya ve sevgiye önem versin.

Ahlâkıyla, saygısıyla, erdemiyle, yardımseverliklikle çok gurur duyulan adam, bir akşam yolda giderken birisini dövdüklerini gördü. > Ahlâkıyla, saygısıyla, erdemiyle, yardımseverliğiyle çok gurur duyulan adam, bir akşam yolda giderken birisini dövdüklerini gördü.

Ne zaman o yoldan geçince elmalar görüp onları hep toplamış. > Ne zaman o yoldan geçse elmalar görüp onları hep toplamış.

Adam yoluna devam edip çocuk da evine gitmiş. > Adam yoluna devam etmiş, çocuk da evine gitmiş.

Ona karşı herkes güzel davranış, saygılı, sevgiliydi. > Ona karşı herkes güzel davranırdı, saygılı, sevgiliydi.

Gidip birimizin elini öpüyoruz, ona saygı duyuyoruz. > Gedip birinin elini öpüyoruz, ona saygı duyuyoruz.

İnsanları sevgi göstermek insanın en büyük önceliğidir. > İnsanlara sevgi göstermek insanın en büyük önceliğidir.

Mahallemizde bir komşu geldi. > Mahallemizden bir komşu geldi.

Babasında özür diledi. > Babasından özür diledi.

Çocuğa, namaz kılmaya anlattı. > Çocuğa, namaz kılmayı anlattı.

O da Mehmet Nur'un yanına gitti ve onunla öyle yapmamasını söyledi. > O da Mehmet Nur'un yanına gitti ve ona öyle yapmamasını söyledi.

Onların da bize sevgi göstereceğini inanıyorum. > Onların da bize sevgi göstereceğine inanıyorum.

Bizim de bu milleti korumak için çalışmak gerekir. > Bizim de bu milleti korumak için

çalışmamız gerekir.

Erdem denilirken aklıma ilk gelen şeyler şefkat, merhamet ve sevgidir. > Erdem denilince aklıma ilk gelen şeyler şefkat, merhamet ve sevgidir.

İnsanlar, vatanları için canlarını hiçe saymadan savaştılar. > İnsanlar, vatanları için canlarını hiçe sayıp savaştılar.

4.2.12. Fiil Eksikliği

Bu kurallara uymayanlar (olmamalıdır).

Bence hep iyilik hep dürüstlük (olsun).

Annesi ona, “Hayır kızım sen bugün çok insana yardım ettin, kesin yorulmuşsundur, git biraz yat, dinlen.” (dedi) ve Meltem gitti, birazcık yattı.

Tamam, söyleyeceğim (diyor) ama söylemiyor.

Dur anne, ben açarım, (dedim). Peki oğlum, sen aç, (dedi). Hoş geldiniz, (dedim).

Arkadaşlar bugün basketbol ve yakan top oynayalım (dediler) ama ben hepsini oynamak istedim.

Öğretmen beni çağırdı. Öğretmene, efendim, dedim. Neden oynamıyorsun, (dedi). Çünkü iki oyun oynayacaklar, ben bütün oyunları oynamak istiyorum (dedim).

4.2.13. Durum Eki Eksikliği

İnsanlarda eksikliği en çok hissettiğiniz özellik nedir? > İnsanlarda eksikliğini en çok hissettiğiniz özellik nedir?

Birbirimiz, merhametli, hoşgörülüydük. > Birbirimize merhametli, hoşgörülüydük.

Milletini korumak için peşlerin düşmüşler. > Milletini korumak için peşlerine düşmüşler.

Onlar bildiklerin okumuşlar. > Onlar bildiklerini okumuşlar.

Ben çocuk var, demedi. > Bende çocuk var, demedi.

Büyüklerimize saygı gösteriyorum, benden küçük olanlar da sevgi. > Büyüklerimize saygı gösteriyorum, benden küçük olanlara da sevgi.

4.2.14. Yapım Eki Eksikliği

Saygı olmasaydı insanlar saygı davranmayacaktı. > Saygı olmasaydı insanlar saygılı davranmayacaktı.

erdemlik > erdemlilik

Erdemli, güzel ahlâk bir bireyin sahip olması gereken özellikler. > Erdemli, güzel ahlâklı bir bireyin sahip olması gereken özellikler.

4.2.15. Diğer Yanlılıklar

Bu da insanlık bağı koparıyor. > Bu da insanlar arasındaki bağları koparıyor.

Siz siz olun sevgiden önce saygılı olun. > Siz siz olun sevgiden önce saygıya önem verin.

Sahip olmaz gereken özellikleri anlatan bir yazı yazınız. > Sahip olmamız gereken özellikleri anlatan bir yazı yazınız.

Sorumluluktan bir tanesini yapmadı. > Sorumluluklarından bir tanesini yapmadı.

Büyüğümüzün elini öpersek bu saygı olur ama saygı, sevgi olmasaydı gidip otururduk bacak bacağa o zaman ayıp olurdu. > Büyüğümüzün elini öpersek bu saygı olur ama saygı, sevgi olmasaydı gidip otururduk bacak bacak üstüne atarak, o zaman ayıp olurdu.

Herkes namaza gider, herkes birbirine selam verir, küçükler bile büyüklerine selam verirlerdi. > Herkes namaza gider, herkes birbirine selam verir, küçükler de büyüklerine selam verirlerdi.

İnsanlar birbirine sevgi ve saygıyla davranırsa güzel olur ama günlük hayatta bunların fazla kullandığını düşünmüyorum. > İnsanlar birbirine sevgi ve saygıyla davranırsa güzel olur ama günlük hayatta bunların fazla kullanıldığını düşünmüyorum.

Herkese söyledim, gelin beraber yerdeki çöpleri toplayalım, havamız temiz olsun, memleketimiz tertemiz olsun, biraz temiz hava alalım (diye).

Evimin güzelliği de şöyle olurdu: Etrafı üzüm yapraklarıyla (kaplı / çevrili) olurdu.

Bizim geleceğimiz, o doğanın bize verdiği oksijenle, guzeliğle yaşadık. > Biz geleceğimizi o doğanın bize verdiği oksijenle, güzellikle yaşadık.

Yağmur yavaşlanıyordu. > Yağmur yavaşlıyordu.

Herkes dışarıya çıkamıyordu. > Hiç kimse dışarıya çıkamıyordu.

Bütün sular gitmeye başladılar. > Bütün sular gitmeye başladı.

4.3. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Türkçe Yeterlik Algı Düzeyleri

Araştırmanın bu kısmında TYAÖ'nün (Türkçe Yeterlik Algı Ölçeği), Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen 98 ortaokul 7. sınıf öğrencisine uygulanması ile elde edilen veriler sonucundaki bulgulara yer verilmiştir.

4.3.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Tablo 9

Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Cinsiyetiniz Nedir	f	%
Kız	55	56,1
Erkek	43	43,9
Toplam	98	100,0
Yaş	f	%
12	35	35,7
13	53	54,1
14	10	10,2
Toplam	98	100,0
Doğduktan Sonra Hangi Dili Öğrendiniz	f	%
Arapça	92	93,9
Türkçe	6	6,1
Toplam	98	100,0
Sonradan Öğrendiğiniz İkinci Dil Hangisidir	f	%
Türkçe	94	95,9
Arapça	4	4,1
Toplam	98	100,0
Annenizin Öğrenim Durumu Nedir	f	%
Okur Yazar Değil	16	20,5
İlkokul	48	61,5
Ortaokul	14	17,9
Toplam	78	100,0
Babanızın Öğrenim Durumu Nedir	f	%

İlkokul	46	46,9
Ortaokul	20	20,4
Lise	22	22,4
Üniversite	10	10,2
Toplam	98	100,0
Babanız Evde Hangi Dili Konuşuyor	f	%
Arapça	69	70,4
Türkçe, Arapça	29	29,6
Toplam	98	100,0
Annenez Evde Hangi Dili Kullanıyor	f	%
Arapça	70	71,4
Arapça-Kürtçe	28	28,6
Toplam	98	100,0
Siz Evde Hangi Dili Konuşuyorsunuz	f	%
Arapça	58	59,2
Türkçe	8	8,2
Arapça, Türkçe	32	32,7
Toplam	98	100,0

Araştırma kapsamındaki katılımcıların demografik özelliklerine göre dağılımları incelendiğinde, katılımcıların %56,1'inin kız, %43,9'unun erkek olduğu; %35,7'sinin 12 yaşında, %54,1'inin 13 yaşında, %10,2'sinin 14 yaşında olduğu; %93,9'unun doğduktan sonra Arapça öğrendiği, %6,1'inin Türkçe öğrendiği belirlenirken %95,9'unun sonradan Türkçe öğrendiği belirlenmiş ve %4,1'inin sonradan Arapça öğrendiği belirlenmiştir.

Katılımcıların büyük çoğunluğunun %61,5 oranı ile annelerinin öğrenim durumunun ilkokul mezunu, babalarının %46,9 oranı ile ilkokul mezunu oldukları; %70,4'sinin evinde babalarının Arapça konuştukları, katılımcıların annelerinin %71,4'ünün evde Arapça konuştukları, %59,2'sinin ise evinde kendilerinin Arapça konuştukları belirlenmiştir.

4.3.2. Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerine Ait Betimsel Bulgular

Tablo 10

Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerine Ait Betimsel Bulgular

Değişkenler	\bar{x}	ss
Olumlu Türkçe Algısı	2,67	0,44
Olumsuz Türkçe Algısı	1,44	0,44
Genel Türkçe Algı Düzeyi	2,09	0,32

Katılımcıların Türkçe algı düzeylerine ait bulgular incelendiğinde, katılımcıların olumlu Türkçe algı düzeylerinin orta düzeyde olduğu ($\bar{x}= 2,67$), olumsuz Türkçe algı düzeylerinin düşük seviyede olduğu ($\bar{x}= 1,44$) belirlenirken, genel Türkçe algı düzeylerinin düşük düzeyde ($\bar{x}= 2,09$) olduğu belirlenmiştir.

4.3.3. Araştırma Kapsamında Elde Edilen Verilerin Dağılımlarına Ait Bulgular

Tablo 11

Araştırma Kapsamında Elde Edilen Verilerin Dağılımlarına Ait Bulgular

Değişkenler	İstatistik	sd	p	Basıklık	Çarpıklık
Olumlu Türkçe Algısı	0,253	98	0,000	-2,310	5,087
Olumsuz Türkçe Algısı	0,222	98	0,000	1,483	2,057
Türkçe Algı Düzeyi	0,203	98	0,000	-0,814	3,376

Araştırma kapsamında elde edilen verilerin dağılımları incelendiğinde, elde edilen verilerin basıklık-çarpıklık değerlerinin ± 2 arasında olmadığı ve normal dağılım analizlerinden Kolmogorov-Smirnov normal dağılım analizi sonucuna göre verilerin dağılımın normal dağılımdan gelmediği belirlenmiştir ($p < 0.05$). Verilerin dağılımı normal dağılımdan gelmediği için araştırmaya ait değişkenlerin test edilmesinde parametrik olmayan analiz yöntemleri kullanılacaktır.

4.3.4. Değişkenlere Ait Bulgular:

Araştırmanın bu kısmında değişkenlere ait bulgulara yer verilmiştir.

4.3.4.1. Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerinin, Cinsiyetlerine Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonucu

Tablo 12

Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerinin, Cinsiyetlerine Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonucu

Değişkenler	Cinsiyet	n	Mean Rank	U	p
Olumlu Türkçe Algısı	Kız	55	53,2	979,0	0,138
	Erkek	43	44,77		
Olumsuz Türkçe Algısı	Kız	55	49,6	1177,0	0,968
	Erkek	43	49,37		
Genel Türkçe Algı Düzeyi	Kız	55	52,31	1028,0	0,265
	Erkek	43	45,91		

D1: Katılımcıların Türkçe algı düzeyleri, cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

Katılımcıların Türkçe algı düzeyleri cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesinden parametrik olmayan analiz yöntemlerinden Mann Whitney U testi kullanılmış olup test sonucunda katılımcıların Türkçe algı düzeyleri, cinsiyetlerine göre farklılıklarının %95 güven seviyesinde anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

4.3.4.2. Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerinin, Annenin Evde Kullandığı Dile Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonucu

Tablo 13

Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerinin, Annenin Evde Kullandığı Dile Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonucu

Değişkenler	Annenin Evde Kullandığı Dil	n	Mean Rank	U	p
Olumlu Türkçe Algısı	Arapça	70	49,8	3489,0	956,0
	Arapça, Türkçe	28	48,6		
Olumsuz Türkçe Algısı	Arapça	70	49,2	3443,0	958,0
	Arapça, Türkçe	28	50,3		
Genel Türkçe Algı Düzeyi	Arapça	70	48,5	3395,0	910,0
	Arapça, Türkçe	28	52,0		

D₂: Katılımcıların Türkçe algı düzeyleri, annenin evde kullandığı dil türüne göre farklılık göstermektedir.

Katılımcıların Türkçe algı düzeylerinin, annenin evde kullandığı dil türüne göre farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesinden parametrik olmayan analiz yöntemlerinden Mann Whitney U testi kullanılmış olup test sonucunda katılımcıların Türkçe algı düzeyleri evde kullanılan dil türüne göre farklılıklarının %95 güven seviyesinde anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

4.3.4.3. Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerinin, Babanın Evde Kullandığı Dile Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonucu

Tablo 14

Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerinin, Babanın Evde Kullandığı Dile Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonucu

Değişkenler	Annenin Evde Kullandığı Dil	n	Mean Rank	U	p
Olumlu Türkçe Algısı	Arapça	69	49,07	971,0	0,815
	Arapça, Türkçe	29	50,52		
Olumsuz Türkçe Algısı	Arapça	69	49,62	992,5	0,950
	Arapça, Türkçe	29	49,22		
Genel Türkçe Algı Düzeyi	Arapça	69	48,38	923,5	0,546
	Arapça, Türkçe	29	52,16		

D₃: Katılımcıların Türkçe algı düzeyleri, babanın evde kullandığı dil türüne göre farklılık göstermektedir.

Katılımcıların Türkçe algı düzeylerinin, babanın evde kullandığı dil türüne göre farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesinden parametrik olmayan analiz yöntemlerinden Mann Whitney U testi kullanılmış olup test sonucunda katılımcıların Türkçe algı düzeyleri babanın evde kullanılan dil türüne göre farklılıklarının %95 güven seviyesinde anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

4.3.4.4. Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerinin Öğrencinin Evde Kullandığı Dile Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonucu

Tablo 15

Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerinin Öğrencinin Evde Kullandığı Dile Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonucu

Değişkenler	Öğrencinin Evde Kullandığı Dil	n	Mean Rank	X ²	sd	p	Fark Testi
Olumlu Türkçe Algısı	Arapça	58	34,43	44,430	2	0,000**	1-3
	Türkçe	8	55,69				
	Arapça, Türkçe	32	75,27				
Olumsuz Türkçe Algısı	Arapça	58	49,86	0,039	2	0,981	
	Türkçe	8	47,88				
	Arapça, Türkçe	32	49,25				
Genel Türkçe Algı Düzeyi	Arapça	58	40,53	15,374	2	0,000**	1-3
	Türkçe	8	53,63				
	Arapça, Türkçe	32	64,73				

**p<0.01; 1.Grup= Arapça; 2.Grup= Türkçe; 3.Grup= Arapça, Türkçe

D4: Katılımcıların Türkçe algı düzeyleri, katılımcının evde kullandığı dil türüne göre farklılık göstermektedir.

Katılımcıların Türkçe algı düzeylerinin, katılımcının evde kullandığı dil türüne göre farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesinden parametrik olmayan analiz yöntemlerinden Kruskal Wallis H testi kullanılmış olup test sonucunda katılımcıların olumlu Türkçe algı düzeylerinin, katılımcının evde kullanılan dil türüne göre farklılıklarının %99 güven seviyesinde anlamlı olduğu belirlendiğinden ($X^2= 44,43$, $p=0.000$; $p<0.01$) D₄ değişkeni bu boyut özneline kabul edilmiştir. Katılımcının evde kullandığı dil Arapça ve Türkçe olanların (**mean rank= 75,27**) olumlu Türkçe algı düzeylerinin, evde sadece Arapça konuşan (**mean rank = 34,43**) katılımcılara göre daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların genel Türkçe algı düzeylerinin, katılımcının evde kullanılan dil türüne göre farklılıklarının %99 güven seviyesinde anlamlı olduğu belirlendiğinden ($X^2= 15,374$, $p=0.000$; $p<0.01$) D₄ değişkeni bu boyut özneline kabul edilmiştir. Katılımcının evde kullandığı dil Arapça ve Türkçe olanların (**mean rank= 64,73**) genel

Türkçe algı düzeylerinin, evde sadece Arapça konuşan (**mean rank = 40,53**) katılımcılara göre daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Gruplar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için ikili grup karşılaştırması olan Mann Whitney U testi yapılmıştır.

4.3.4.5. Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerinin Annenin Öğrenim Durumuna Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonucu

Tablo 16

Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerinin Annenin Öğrenim Durumuna Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonucu

Değişkenler	Anne Öğrenim Durumu	n	Mean Rank	X ²	sd	p	Fark Testi	
Olumlu Türkçe Algısı	Okur Yazar							
	Değil	16	47,09	2,911	2	0,233		
	İlkokul	48	36,38					
Ortaokul	14	41,54						
Olumsuz Türkçe Algısı	Okur Yazar						2-3	
	Değil	16	37,25	8,339	2	0,015*		
	İlkokul	48	44,47					
Ortaokul	14	25,04						
Genel Türkçe Algı Düzeyi	Okur Yazar							
	Değil	16	42,31	4,151	2	0,125		
	İlkokul	48	41,79					
Ortaokul	14	28,43						

*p<0.05; 1.Grup= Okuryazar değil; 2.Grup= İlkokul; 3.Grup= OrtaOkul

D₅: Katılımcıların Türkçe algı düzeyleri, annenin eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir.

Katılımcıların Türkçe algı düzeylerinin, katılımcının anne eğitim durumuna göre farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesinden parametrik olmayan analiz yöntemlerinden Kruskal Wallis H testi kullanılmış olup test sonucunda katılımcıların olumsuz Türkçe algı düzeylerinin, katılımcının anne eğitim düzeylerine göre farklılıklarının %95 güven seviyesinde anlamlı olduğu belirlendiğinden (X²= 8,339, p=0.015; p<0.05) D₅ değişkeni bu boyut özneline kabul edilmiştir. Katılımcının anne eğitim durumu ilkokul olanların (**mean rank= 44,47**) olumlu olumsuz Türkçe algı düzeylerinin, anne eğitim düzeyi ortaokul (**mean rank = 25,04**) olan katılımcılara göre

daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Gruplar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için ikili grup karşılaştırması olan Mann Whitney U testi yapılmıştır.

4.3.4.6. Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerinin, Babanın Öğrenim Durumuna Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonucu

Tablo 17

Katılımcıların Türkçe Algı Düzeylerinin, Babanın Öğrenim Durumuna Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonucu

Değişkenler	Baba Öğrenim Durumu	n	Mean Rank	X ²	sd	p
Olumlu Türkçe Algısı	İlkokul	46	49,7	0,734	3	0,865
	Ortaokul	20	48,6			
	Lise	22	47,1			
	Üniversite	10	56,0			
Olumsuz Türkçe Algısı	İlkokul	46	53,6	3,875	3	0,275
	Ortaokul	20	51,6			
	Lise	22	45,1			
	Üniversite	10	36,2			
Genel Türkçe Algı Düzeyi	İlkokul	46	55,4	4,042	3	0,257
	Ortaokul	20	43,5			
	Lise	22	43,2			
	Üniversite	10	48,3			

D6: Katılımcıların Türkçe algı düzeyleri, katılımcının baba eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir.

Katılımcıların Türkçe algı düzeylerinin, katılımcının baba eğitim durumuna göre farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesinden parametrik olmayan analiz yöntemlerinden Kruskal Wallis H testi kullanılmış olup test sonucunda katılımcıların Türkçe algı düzeylerinin, katılımcının baba eğitim düzeylerine göre farklılıklarının %95 güven seviyesinde anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

4.4. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Konuya İlişkin Görüşleri

Öğrencilerin, Türkçeyi edinmede zorlanıp zorlanmadıklarını ve öğrencilerin Türkçeyi edinirken zorlanmasında ana dilleri olan Arapçanın etkisinin olup olmadığını tespit

etmek amacıyla ana dili Arapça olan öğretmen ve yazılı anlatım çalışması yapılan öğrencilerle görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde araştırmacı tarafından öğretmen ve öğrenciler için ayrı ayrı hazırlanıp uzman görüşü alınan yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Görüşme formları nitel ve nicel olarak değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

Yazılı anlatım çalışması yapılan 54 ortaokul 7. sınıf öğrencisiyle görüşmeler yapılmıştır. Görüşmede araştırmacı tarafından hazırlanan öğrenciler için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve öğrencilere 11 soru yöneltilmiştir.

Tablo 18

Annenizin ve Babanızın Ana Dili Nedir?

Cevaplar	f	%
Annenin ana dili Arapça	51	94
Annenin ana dili Kürtçe	3	6
Babanın ana dili Arapça	54	100
Toplam	54	100

Öğrencilerin anne ve babalarının ana dillerine bakıldığında 54 (% 100) öğrenciden tamamının babasının ana dilinin Arapça olduğu, annelerden ise 51'inin (% 94) ana dilinin Arapça, 3'ünün (% 6) ise ana dilinin Kürtçe olduğu belirlenmiştir. Anne ve babaların ana dillerinin Arapça olması, evde konuşulan hâkim dilin Arapça olmasında etkili olmaktadır.

Tablo 19

Sizin Ana Diliniz Nedir?

Cevaplar	f	%
Arapça	54	100
Toplam	54	100

Öğrencilerden tamamı, ana dillerinin Arapça olduğunu belirtmiştir. Annesinin ana dilinin Kürtçe olduğunu belirten 3 öğrenci (% 6), annelerinin onlara ilk olarak Kürtçeyi değil Arapçayı öğrettiklerini, Kürtçeyi öğretmediklerini ve kendileriyle evde Arapça konuşulduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 20
Öğrendiğiniz İkinci Dil Nedir?

Cevaplar	f	%
Türkçe	54	100
Toplam	54	100

Öğrencilerin tamamı, ikinci dil olarak Türkçeyi öğrendiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 21
Türkçe Anlamaya ve Konuşmaya Kaç Yaşında Başladınız?

Cevaplar	f	%
2-3 yaş	2	4
3-4 yaş	4	7
4-5 yaş	2	4
5-6 yaş	20	37
6-7 yaş	7	13
7-8 yaş	19	35
Toplam	54	100

Öğrencilerin büyük çoğunluğunun 5-6 yaşlarında Türkçe anlamaya ve konuşmaya başladığı tespit edilmiştir. Bu grubu oluşturanların Türkçeyi edinmelerinde anaokuluna gitmelerinin ve ailenin etkisi olmuştur. Diğer büyük çoğunluğu oluşturan 7-8 yaş gurubunda ise ilkokula başlamaları etkili olmuştur. Azınlığı oluşturan, Türkçeyi 2-3, 3-4 ve 4-5 yaşlarında anlamaya ve konuşmaya başladığını söyleyen öğrenciler ise ailelerinde Arapçanın yanında az da olsa Türkçenin de konuşulduğunu belirtmişlerdir.

“Ailem evde çoğunlukla Arapça konuştuğu için Türkçeyi okula başlayınca öğrenmeye başladım” (3. Öğrenci).

Tablo 22

Türkçeyi Hangi Yolla Edindiniz?

Cevaplar	f	%
Okul	14	26
Aile	6	11
Tv, aile	10	18,5
Aile, çevre	3	5,5
Aile, tv, okul	11	20
Okul, tv	8	15
Aile, okul, çevre	1	2
Aile, çevre, tv	1	2
Toplam	54	100

Öğrencilerin çoğu Türkçeyi edinmelerinde en çok okulun etkili olduğunu belirtmiştir. Çoğunluğu oluşturan diğer grup ise aile, tv ve okul etkenlerinden üçünün Türkçeyi edinmelerinde birlikte etkili olduğunu belirtmiştir. Televizyonun Türkçeyi edinmelerinde etkili olduğunu söyleyen öğrenciler okula başlamadan önce veya okul çağında çizgi film izlemelerinin Türkçeyi edinmelerinde olumlu etkisi olduğunu ifade etmişlerdir. Türkçeyi edinmelerinde ailenin etkili olduğunu söyleyenlerin sayısının az olması, evlerde genellikle Arapça konuşulduğunu ve Türkçenin baskın olmadığını göstermektedir.

Tablo 23

Ana Dilinizin Arapça Olması Türkçe Edinmenizi Zorlaştırdı mı?

Cevaplar	f	%
Evet	8	50
Hayır	42	78
Biraz	4	7
Toplam	54	100

Öğrencilerin büyük çoğunluğu ana dillerinin Arapça olmasının Türkçe edinmelerini zorlaştırmadığını belirtmiştir.

Tablo 24

Yazarken Ana Diliniz Olan Arapça Olarak mı Yoksa Türkçe Olarak mı Düşünüyorsunuz?

Cevaplar	f	%
Arapça	5	9
Türkçe	46	85
Her ikisiyle de	3	6
Toplam	54	100

Öğrencilerin çoğunluğu yazılı anlatım yaparken Türkçe olarak düşündüğünü belirtmiştir. Bu da öğrencilerin ana dillerinin Arapça olmasına rağmen zaman içerisinde Türkçe derslerinde Türkçenin Arapçadan daha baskın duruma geldiğini göstermektedir.

“Ortaokula gelene kadar önce Arapça düşünüp düşüncelerimi Arapçadan Türkçeye çevirip öyle Türkçe yazabiliyordum. Zamanla Arapça düşünmeyi bırakıp Türkçe düşünmeye başladım” (7. Öğrenci).

Tablo 25

Türkçeyi Edinirken Arapça Düşünmeye Devam Ettiniz mi?

Cevaplar	f	%
Evet	27	50
Hayır	25	46
Bazen	2	4
Toplam	54	100

Türkçeyi düşünürken Arapça düşünmeye devam ettiğini ve devam etmediğini söyleyen öğrenci sayıları birbirine çok yakındır. Bu da öğrencilerin yarısına yakın hâlâ Arapça düşünmeye devam ederken diğer büyük kısmında Türkçenin Arapçadan baskın duruma geldiğini göstermektedir.

Tablo 26

Türkçe Yazarken Zorlanıyor musunuz?

Cevaplar	f	%
Evet	5	9
Hayır	46	85
Biraz	3	6
Toplam	54	100

Öğrencilerin büyük çoğunluğu Türkçe yazarken zorlanmadıklarını, yazılı anlatım yaparken kendilerini rahatlıkla ifade ettiklerini belirtmişlerdir. Bunda konuştukları Arapçanın sadece sözlü bir dil olmasının, yazı dili olarak kullanılmamasının, sadece Türkçe yazmayı bilmelerinin etkili olduğu düşünülmektedir.

Tablo 27

Türkçe Yazarken Türkçe Karşılığını Hatırlayamadığınız Arapça Sözcükler Oluyor mu?

Cevaplar	f	%
Evet	32	59
Hayır	15	28
Bazen	6	11
Nadiren	1	2
Toplam	54	100

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu Türkçe yazarken Türkçe karşılığını hatırlayamadıkları Arapça sözcüklerin olduğunu belirtmiştir. Bunda Arapça düşünmeye devam etmeleri, günlük hayatta genellikle Arapça konuştukları için Türkçelerinin gelişmemesi ve dolayısıyla Türkçe sözcük dağarcıklarının gelişmemesinin etkili olduğu düşünülmektedir. Bazı öğrenciler özellikle Arapçadan Türkçeye çevrilemeyen, Türkçede Arapçadaki gibi bir karşılığı olmayan sözcük ve ifadeleri Arapçadan Türkçeye çeviremediklerini veya çevirmekte zorlandıklarını ifade etmişlerdir.

“Türkçe konuşurken bir şey anlatmak istediğimde bazı sözcüklerin Arapçasını hatırlıyorum ama Türkçesini bulamıyorum veya bilmediğim için Türkçesini söyleyemiyorum, Arapçasını kullanıyorum” (15. Öğrenci).

Tablo 28

Günlük Hayatta Ana Dili Arapça Olan Kişilerle Mesajlaşırken Türkçe mi Yazarsınız Yoksa Arapça Konuşma Dilinizi Türkçedeki Harflere Çevirerek mi Kullanırsınız?

Cevaplar	f	%
Türkçe	37	68,5
Arapça	1	2
Her ikisini de	16	29,5
Toplam	54	100

Öğrencilerin çoğu mesajlaşırken Türkçe yazdıklarını çünkü konuştukları Arapçayı sadece sözlü bir dil olarak kullandıklarını belirtmiştir. Bunun yanında her ikisini de kullandıklarını belirten kesim ise Arapça yazdıklarında karşı tarafın anlamasının zorlaştığını, çünkü Arapçada söyleyişle yazının çok değiştiğini ve kendilerini Arapça yazılı olarak anlatmakta zorlandıklarını belirtmişlerdir. Mesajda Türkçenin daha çok kullanılmasında öğrencilerin de belirttikleri gibi ana dilleri olarak konuştukları Arapçanın sadece sözlü dil olarak kullanılması ve sadece Türkçe yazmayı bilmeleri en büyük etkidir. Mesajda her iki dili de kullananlar ise Arapçayı şu şekilde yazmaktadır:

Arapça: Le (Türkçe: Hayır)

Arapça: Eş svey? (Türkçe: Ne yapıyorsun?)

4.5. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğretmenlerin Konuya İlişkin Görüşleri

Mardin'in Yeşilli ilçesinden 23, Artuklu ilçesinden 17 kişi olmak üzere ana dili Arapça olan toplam 40 öğretmenle görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde araştırmacı tarafından hazırlanan öğretmenler için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve öğretmenlere 5 soru yöneltilmiştir.

Tablo 29

Ana Dili Türkçe Olan Öğrenciler Sizce Türkçe Edinmekte Zorlanıyor mu?

Cevaplar	f	%
Evet	25	62,5
Hayır	12	30
Biraz	3	7,5
Toplam	40	100

Öğretmenlerden büyük çoğunluğu oluşturan 25 kişi (% 62,5), ana dili Arapça olan öğrencilerin Türkçe edinirken zorlandıklarını düşünmektedir. Yeşilli’de görev yapan öğretmenler, ailede daha çok Arapça konuşulduğu için orada öğrenim gören öğrencilerin Türkçeye fazla maruz kalmadıklarını ve bu yüzden Türkçe edinmekte zorlandıklarını ifade etmiştir. Artuklu’da görev yapan öğretmenler ise okul ortamında ve çevrede ana dili Türkçe, Arapça ve Kürtçe olan kişilerin bir arada yaşamasının, ortak iletişim dilinin Türkçe olmasını zorunlu kılarak Türkçenin öğrenciler tarafından daha fazla konuşulmasını sağladığını, dolayısıyla öğrencilerin Türkçeyi daha çok kullandıklarını ve Türkçe edinmekte daha az zorlandıklarını belirtmiştir.

Tablo 30

Öğrenciler Türkçe Yazarken Düşüncelerini Arapçanın Mantığından Hareket Ederek mi İfade Ediyorlar?

Cevaplar	f	%
Evet	32	80
Hayır	8	20
Toplam	40	100

Öğretmenlerin 32’si (% 80), öğrencilerin Türkçe yazarken düşüncelerini Arapçanın mantığından hareket ederek ifade ettiklerini yani önce Arapça düşündüklerini ve sonra bu düşüncelerini Arapçadan Türkçeye çevirerek yazıp kendilerini ifade etmeye çalıştıklarını belirtmiştir.

“Evet, çünkü yazılarında genellikle devrik cümleler kuruyorlar. Devrik cümle yapısını Arapçada kullanıyoruz. Buradan önce Arapça düşünüp sonra cümlelerini Türkçeye

çevirdiklerini ve öyle yazdıklarını anlıyorum” (9. Öğretmen).

Tablo 31

Öğrenciler Türkçe Edinme Sürecinde Dinleme, Okuma, Konuşma, Yazma Becerilerinde En Çok Hangisinde Zorlanıyorlar?

Cevaplar	f	%
Dinleme	2	5
Okuma	7	17,5
Konuşma	23	57,5
Yazma	8	20
Toplam	40	100

Öğretmenlerden 23’ü (%57,5), öğrencilerin Türkçe edinme sürecinde, dört temel beceri içerisinden en çok konuşmada zorlandıklarını belirtmiştir. Çünkü konuşma becerisinin kısa süre içerisinde kendini ifade edebilmeyi gerektirdiğini ve konuşurken genellikle önce Arapça düşünüp bu düşüncesini Arapçadan Türkçeye çevirdikten sonra kendini Türkçe olarak ifade etmeye çalışan öğrencilerin bu konuda süre bakımından sıkıntı yaşadıklarını ve hem kendilerini hızlı ve doğru ifade edebilmekte hem de Arapça ve Türkçe arasındaki söyleyiş farklarından dolayı Türkçe söyleyişte, vurgu ve tonlamalarda zorlandıklarını ifade etmiştir. Öğrencilerin en çok yazma becerisinde zorlandığını söyleyen öğretmenler, öğrencilerin cümle kurup kendilerini yazılı olarak ifade etmekte zorlandıklarını belirtmiştir. Öğrencilerin en çok okuma ve dinleme becerisinde zorlandığını ifade eden öğretmenler ise öğrencilerin okuduklarını veya dinlediklerini anlamakta sıkıntı yaşadığını düşündüklerini söylemiştir.

“En çok konuşurken zorlandıklarını düşünüyorum. Çünkü konuşma anlaktır. Öğrenciler genellikle Arapça düşündükleri için konuşurken çok düşünüyorlar ve hızlı konuştuklarında çok hata yapıyorlar. Vurguları Arapçadaki gibi olduğundan Türkçedeki bazı sözcükleri hatalı söyleyebiliyorlar ve kâğıt, istiklâl gibi â harfi bulunan bazı sözcükleri hiç söyleyemeyenler oluyor” (4. Öğretmen).

Tablo 32

Öğrencilerin Günlük Hayatta Arapça Konuşmaları Türkçe Yazarken Zorlanmalarına Sebep Oluyor mu?

Cevaplar	f	%
Evet	24	60
Hayır	16	40
Toplam	40	100

Öğretmenlerin 24'ü (% 60), öğrencilerin günlük hayatta Arapça konuşmalarının Türkçe edinmelerinde ve dolayısıyla Türkçe dil becerilerini geliştirmekte zorlanmalarına sebep olduğunu belirtmiştir. Bunun yanı sıra öğrencilerin günlük hayatta Arapça konuşmalarının Türkçe yazarken zorlanmalarına sebep olmadığını belirten 16 öğretmen (% 40) ise öğrencilerin Arapçayı sadece konuşma dili olarak bildiğini, Arapçayı yazı dili olarak kullanmadıklarından Türkçe yazmada zorlanmalarına sebep olmayacağını düşündüklerini ifade etmiştir.

Tablo 33

Öğrencilerin Ana Dillerinin Arapça Olması Türkçe Yazarken Yazım Hataları Yapmalarına Sebep Oluyor mu?

Cevaplar	f	%
Evet	19	35
Hayır	17	55
Biraz	4	10
Toplam	40	100

Öğretmenlerin 17'si (% 55), öğrencilerin ana dillerinin Arapça olmasının Türkçe yazarken yazım hataları yapmalarına sebep olmadığını belirtmiştir. Gerekçe olarak Mardin'de Arapçanın yazı dili olarak bilinmediğini, bu yüzden Türkçe yazım hatası yapmaya sebep olamayacağını ifade etmiştir. Öğrencilerin Türkçe yazarken yazım hataları yapmalarının, Türkçe dil bilgisi ve yazım kurallarına hâkim olmamaları ve yazarken dikkatsiz olmalarından kaynakladığını düşündüklerini söylemişlerdir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu kısımda, araştırma kapsamında elde edilen bulgular tartışılmış, bulgulardan hareket edilerek araştırmanın sonuçlarına ve sonuçlarla ilgili önerilere yer verilmiştir.

5.1. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen 54 ortaokul 7. sınıf öğrencisinin yazılı anlatım kâğıtları incelenerek yazım yanlışları ve sözcük kullanım hataları bulunmuştur. Aynı 54 öğrenciyle ve ana dili Arapça olan 40 öğretmenle yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla görüşmeler yapılarak öğrencilerin Türkçe edinmede zorluk yaşayıp yaşamadıkları konusunda görüşleri alınmıştır. Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen 98 ortaokul 7. sınıf öğrencisine TYAÖ'nün uygulanmasıyla elde edilen verilerin analizi yapılarak öğrencilerin Türkçe yeterlik algı düzeyleri tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuç, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin yazım ve sözcük kullanımlarında çok fazla yanlış yaptıklarıdır. Bu konuda ana dillerinin Arapça olmasının Türkçe edinmelerini zorlaştırdığı fakat öğretmen ve öğrencilerin görüşlerinden hareketle Arapçanın çok büyük bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin Türkçeye gereken önemi vermedikleri, Türkçe yazım kuralları konusunda bilgi eksikliklerinin fazla olduğu ve Türkçe yazılı anlatım yaparken dikkatsiz oldukları sonucuna varılmıştır. Elde edilen bulgulardan hareketle sonuç; Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki yazım yanlışları, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki sözcük kullanım hataları, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin Türkçe yeterlik algı düzeyleri, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin konuya ilişkin görüşleri ve Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğretmenlerin konuya ilişkin görüşleri olmak üzere beş başlık altında sunulmuştur.

5.1.1. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Türkçe Yazılı Anlatımlarındaki Yazım Yanlışları

Öğrencilerin yazım ile ilgili yaptıkları yanlışlar; “Cümle başında küçük harfle başlama”, “Cümle içinde sözcüğün ilk harfinin büyük yazımı”, “Sözcük içinde harfin büyük yazımı”, “Cümle içinde sözcüğün bütün harflerinin büyük yazımı”, “Özel adların baş harfinin küçük yazımı”, “Başlıktaki sözcüklerin ilk harfinin küçük yazımı”, “Sözcüğün yanlış yazımı”, “Soru edatı olan ‘mı’nın bitişik yazımı”, “Bağlaç olan ‘de’nin bitişik yazımı”, “Bağlaç olan ‘ki’nin bitişik yazımı”, “Bulunma durumu eki olan ‘-de’nin ayrı yazımı”, “Soru edatının başlıkta büyük yazımı”, “Ünsüz harfler”, “Ünlü harfler”, “Ek eylemin ayrı yazımı”, “Birleşik fiillerin ayrı yazımı”, “Yapım ekinin ayrı yazımı” ve “Metin içerisinde sözcük yerine rakam kullanımı” olmak üzere on sekiz başlık altında incelenmiştir. Yazılı anlatım kâğıtlarının incelenmesinden elde edilen bulgulardan ulaşılan sonuçlar şu şekildedir:

İncelenen yazılı anlatım kâğıtlarında yazım ile ilgili toplam 1053 yanlış tespit edilmiştir. % 38,55 oranla en çok yanlışın cümle içinde “sözcüğün ilk harfinin büyük yazımı”nda yapıldığı görülmüştür. En çok yanlış yapılan ikinci konunun %17,32 oranla “sözcüğün yanlış yazımı”, en çok yanlış yapılan üçüncü konunun ise %12,72 oranla “sözcük ortasında harfin büyük yazımı” olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin, özellikle harflerin büyük veya küçük yazımı konusunda fazlasıyla dikkatsiz oldukları ve sözcüklerin doğru yazımına önem vermedikleri görülmüştür. Elsawah (2016, s.234), ana dili Arapça olan yabancı uyruklu öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki yazım hatalarını tespit ettiği çalışmasında yazım konusunda en çok hatanın %53 oranla “ünlülerin yazımı”yla ilgili olduğunu, Arapçada bulunmayan büyük ünlü uyumu kuralında çok yanlış yapıldığını tespit etmiştir. Önder (2017)’in, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen farklı uyruklardaki üniversite öğrencilerinin sınavlarda yazdıkları kompozisyonları incelediği çalışmasında öğrencilerin en çok yazım ve noktalama alanında yanlış yaptıkları, toplam 6156 yanlıştan %37,1’inin yazım ile ilgili olduğu sonucuna varılmıştır.

5.1.2. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Türkçe Yazılı Anlatımlarındaki Sözcük Kullanım Hataları

Öğrencilerin sözcük kullanımlarıyla ilgili yaptıkları yanlışlar ise “Yanlış yardımcı eylem kullanımı”, “Yanlış sözcük kullanımı”, “Gereksiz ek kullanımı”, “Gereksiz sözcük kullanımı”, “Tamlayan eksikliği”, “Dolaylı tümleç eksikliği”, “Nesne eksikliği”, “Ne ... ne bağlacıyla birlikte yanlış sözcük kullanımı”, “Sözcüğün yanlış yerde kullanımı”, “Yardımcı eylem eksikliği”, “Yanlış ek kullanımı”, “Fiil eksikliği”, “Durum eki eksikliği”, “Yapım eki eksikliği” ve “Diğer yanlışlıklar” olmak üzere on beş başlık altında incelenmiştir. Yazılı anlatım kâğıtlarının incelenmesinden elde edilen bulgulardan ulaşılan sonuçlar şu şekildedir:

İncelenen yazılı anlatım kâğıtlarında toplam 106 sözcük kullanım hatası tespit edilmiştir. %19,81 oranla en çok, “yanlış ek kullanımı” konusunda yanlış yapıldığı görülmüştür. Öğrencilerin, cümle içinde ekleri uygun şekilde nasıl kullanacakları konusunda sorun yaşadıkları görülmüştür, bu sorunun Türkçe dil bilgisinde yetersiz olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Elsayah (2016)’ın çalışmasında ise sözcük kullanımları seviyesinde %35 oranla en çok, “uygun sözcük seçimi” konusunda yanlış yapıldığı sonucuna varılmıştır.

5.1.3. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Türkçe Yeterlik Algı Düzeyleri

Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen 98 ortaokul 7. sınıf öğrencisine TYAÖ’nün uygulanması sonucunda 98 veri elde edilmiştir. Ölçekteki değişkenlerin analizleri sonucunda hiçbir değişkenin anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu da öğrencilerin ölçek sorularına verdikleri cevaplarda samimi olmadıklarına işaret etmektedir. Ölçek sonuçları ile öğrencilerin yazılı anlatımlarında bolca hata tespit edilmesi birbiriyle karşıt bir durum oluşturmaktadır. Bu da öğrencilerin ölçek soruları ile görüşme sorularına verdikleri cevaplar ile yazılı anlatımlarında yaptıkları yanlışların çeliştiğini ve uygulamanın daha gerçekçi bir sonuç ortaya koyduğunu göstermektedir.

5.1.4. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Konuya İlişkin Görüşleri

Görüşülen 54 öğrenciden büyük çoğunluğu oluşturan 20'si (%37) Türkçeyi 5-6 yaşlarındayken, 19'u (%35) ise 7-8 yaşlarındayken Türkçeyi anlamaya ve konuşmaya başladığını söylemiştir. Öğrencilerden 14'ü (%26), Türkçeyi okulda edindiklerini belirtmiştir. 42'si (%78), ana dillerinin Arapça olmasının Türkçe edinmelerini zorlaştırmadığını ifade etmiştir. Öğrencilerden 46'sı (%85), Türkçe yazarken zorlanmadıklarını belirtmiştir fakat yapılan yazılı anlatım çalışmalarında bulunan yanlışlar öğrencilerin cümle kurmakta zorlandıklarını ve bundan dolayı fazla hata yaptıklarını göstermektedir.

5.1.5. Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Öğretmenlerin Konuya İlişkin Görüşleri

Görüşülen 40 öğretmenden 25'i (%62,5), ana dili Arapça olan öğrencilerin Türkçe edinmekte zorlandıklarını ve 32'si (%80) öğrencilerin Türkçe yazarken düşüncelerini Arapçanın mantığından hareketle ifade ettiğini yani önce Arapça düşünüp bu düşüncelerini Arapçadan Türkçeye çevirerek ifade ettiğini söylemiştir. Öğretmenlerden 16'sı (%69), öğrencilerin Türkçe edinme sürecinde en çok konuşma becerisinde zorlandıklarını söylerken 8'i (%20) ise en çok yazma becerisinde zorlandıklarını belirtmiştir. Öğretmenler bu konuda öğrencilerin konuşma becerisinde zorlanmalarında, konuşma becerisinin anlık düşünüp kendini hızlı ifade etmeyi gerektirmesini ve öğrencilerin önce Arapça düşünüp sonra Türkçeye çeviri yaparken konuşma anında zaman kaybetmelerini gerekçe olarak göstermiştir. Öğretmenlerden 24'ü (%60), öğrencilerin günlük hayatta Arapça konuşmalarının Türkçe yazarken zorlanmalarına sebep olduğunu söylerken 22'si (%55) öğrencilerin ana dillerinin Arapça olmasının yazım hataları yapmalarına sebep olmadığını ve bu konuda Arapçanın bir etkisinin olmadığını söylemiştir. Öğretmenler, öğrencilerin günlük hayatta Arapça konuşmalarının Türkçe öğrenmelerini ve Türkçe dil becerilerini geliştirmelerini zorlaştırıp yavaşlattığını fakat öğrencilerin konuştuğu Arapçanın sadece konuşma dili olmasından ve öğrenciler Arapça yazı dili kullanmadıklarından Arapçanın Türkçede yazım hatası yapmalarıyla bir ilgisinin olmadığını belirtmişlerdir.

5.2. Öneriler

Araştırma kapsamında elde edilen bulgulardan hareketle araştırmacının; araştırmacılara, öğretmenlere, MEB'e ve velilere yönelik önerileri şunlardır:

5.2.1. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Alan yazında, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar yer almaktadır fakat ülkemizin vatandaşı olup Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilere yönelik araştırmaların sayısı oldukça azdır. Bu çalışmaların sayısı artırılmalıdır.

2. Alan yazında, Türk vatandaşı olup da Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin Türkçe yazılı anlatımlarındaki yazım yanlışlarının ve sözcük kullanım hatalarının tespit edilmesine yönelik bitirilmiş bir çalışma bulunmamaktadır. Bu öğrencilerden farklı illerde yaşayanların, farklı kademelerde okuyanların yazım yanlışlarının, sözcük kullanım hatalarının, Türkçe konuşma sırasındaki söyleyiş hatalarının, okuma-yazmada karşılaştıkları güçlüklerin, söz varlığı düzeylerinin tespitine yönelik araştırmalar yapılabilir.

3. Ana dili Türkçe olan öğrencilerle, ülkemizde yaşayıp Türk vatandaşı olan fakat ana dili Türkçe olmayan öğrencilerin Türkçe dinleme, okuma, konuşma, yazma becerilerini ölçüp karşılaştırmaya yönelik çalışmalar yapılabilir. Böylece ana dili Türkçe olmayan öğrencilere nasıl bir Türkçe öğretimi yapılması gerektiği konusu tekrar gözden geçirilmeli, onlara yönelik verilen Türkçe eğitiminin niteliği artırılmalı.

4. Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen fakat ana dilleri birbirinden farklı olan öğrencilerin Türkçe dinleme, okuma, konuşma, yazma becerilerini ölçüp karşılaştırmaya yönelik çalışmalar yapılabilir. Öğrencilerin konuştuğu farklı dillerin, Türkçe öğrenmelerine olan etkileri ve bu diller ile Türkçe arasında olumlu veya olumsuz aktarımlar olup olmadığı araştırılabilir.

5. Ana dili Türkçe olmayan öğrencilere Türkçe öğreten öğretmenlerin derslerde kullanmasına yönelik yardımcı kaynak kitaplar yazılabilir.

6. Türkçenin ikinci dil olarak öğretilmesiyle ilgili sempozyum, konferans gibi

etkinliklerin sayısı artırılmalıdır.

5.2.2. Öğretmenlere Yönelik Öneriler

1. Ana dili Türkçe olmayan öğrenciler, ana dili Türkçe olan öğrencilere göre Türkçeye sonradan öğrenip ve daha az kullandıklarından, Türkçeyi daha etkin bir şekilde kullanmalı ve öğrencilerin olabildiğince Türkçe konuşmaları, yazmaları sağlanmalıdır.
2. Ana dili Türkçe olmayan öğrencilere, özellikle söz varlığını geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılmalı, ilkokuldan itibaren kitap okuma alışkanlığı kazandırılmalıdır.
3. Türkçe derslerinde dil bilgisinden çok dinleme, okuma, konuşma, yazma becerilerine ağırlık verilmelidir. Bunların yanında yazım kuralları üzerinde daha fazla durulmalıdır. Yazım kurallarını kavratmak için öğrencilere farklı türlerde metinler yazdırılmalıdır. Öğrencilere, yazılı anlatımlarında yaptıkları hatalar gösterilerek öğrencilerin, hatalarını fark edip düzeltmeleri sağlanmalıdır.
4. Türkçe, öğrencilere sevdirmeli ve Türkçenin önemi anlatılıp benimsetilmelidir.

5.2.3. MEB'e Yönelik Öneriler

1. Ana dili Türkçe olmayan çocukların bulunduğu yerlerde görev yapacak olan Türkçe öğretmenlerine ve özellikle sınıf öğretmenlerine, ana dili Türkçe olmayan çocukların eğitiminde dikkat edilmesi gerekenlere yönelik hizmet içi eğitimler verilmelidir. Öğretmenlere, bu çalışmaları kapsayan el kitapları veya bu konuyla ilgili yardımcı kaynaklar hazırlanıp dağıtılmalıdır. Ayrıca derslerde kullanmaları için ana dili Türkçe olmayanlara yönelik olarak özel hazırlanmış kitap, eğitici video, eğitici film gibi materyaller hazırlanıp dağıtılmalıdır.
2. Ana dili Türkçe olmayan ailelerin yoğun olarak yaşadıkları illerde anne-babalara, özellikle de kadın eğitime önem verilmeli, Türkçe bilmeyenlere yönelik Türkçe okuma-yazma ve çocuk eğitimi konularına ağırlık verilmelidir. Ailelere Türkçenin önemi anlatılmalı ve çocukların Türkçe öğrenmelerinin, çocukların eğitim hayatına ve başka illerdeki yaşantılarına sağlayacağı katkıdan bahsedilmelidir.

3. Ana dili Türkçe olmayan çocuklar, Türkçeyi genellikle okula başlayınca öğrendiklerinden, ana dili Türkçe olan çocuklara göre Türkçeye daha az maruz kalmaktadırlar ve onlara göre Türkçeyi çok geç öğrenmektedirler. Bu da aralarında Türkçe ders başarısı açısından farklar olmasına yol açmaktadır. Ana dili Türkçe olmayan çocuklar için özellikle ilkokulda Türkçe ders saati sayısı artırılmalı, hafta sonları veya yaz tatillerinde MEB tarafından sınavlara hazırlık dışında çocukların özellikle Türkçe dinlediklerini, okuduklarını anlamalarını geliştirmeye yönelik ücretsiz kurslar açılmalıdır.

4. Ana dili Türkçe olmayan çocuklar, Türkçe öğrenmeye genellikle okul öncesi eğitim görerek başlamakta ve okul öncesi eğitim almayan çocuklar, alanlara göre Türkçeyi daha geç öğrenmeye başlamakta ve diğerlerinden geri kalmaktadırlar. Bu yüzden ana dili Türkçe olmayan çocukların mutlaka okul öncesi eğitim alması sağlanmalıdır. Okul öncesi eğitimde Türkçe dinleme ve konuşma becerilerine ağırlık verilmelidir.

5. Ana dili Türkçe olmayan çocuklar için ilkokulda verilen Türkçe eğitiminin niteliği ve Türkçe ders saati sayısı artırılmalı; çocuklar ilkokul bitiminde, ortaokul Türkçe müfredatını almaya hazır hâle getirilmelidir. Ortaokula geçen öğrenciler, Türkçe okumakta ve okuduğunu anlamakta sorun yaşamayacak, hecelemeden akıcı bir biçimde okuyabilecek düzeyde bir ilkokul eğitimi almalıdır.

5.2.4. Velilere Yönelik Öneriler

1. Eğitim, sadece çocuğun veya sadece öğretmenlerin çabasıyla gerçekleşmemektedir. Ailenin de çocuğun eğitimi konusunda çabasına duyulan ihtiyaç kaçınılmazdır. Eğitimin ailede başladığını ve çocuğun ana dilini aile ortamında edindiğini de göz önünde bulundurduğumuzda çocukların dil becerilerinin gelişiminde ailenin de büyük etkisi olduğunu söylemek mümkündür. Bu sebeple ana dilini edinen çocuğun ikinci dili öğrenmesi için aile, çocuğa yardımcı olmalıdır; evde ana dilin yanında ikinci dili de konuşarak çocuğun ikinci dili öğrenmesini kolaylaştırmalıdır.

2. Aile, çocuğun yeni bir dil öğrenmesini, ana dilin konuşulmaması veya unutulması olarak değil, bir zenginlik olarak görmeli ve bu bilinci çocuğa da kazandırmalıdır.

3. Aile, çocuğun ikinci veya daha fazla dil öğrenmesini desteklemelidir. Bunun için çocuğa imkânları dâhilinde dil öğrenmesini kolaylaştırıcı kitap, eğitici video, şarkı, film

vb. materyaller temin etmelidir.

4. Aile, öncelikle Türkçeye gereken önemi vermeli ve bu dil bilincini çocuğa da kazandırmalıdır. Çünkü çocuğun akademik başarısı, Türkçeyi öğrenmesine ve Türkçeye hâkim olmasına bağlıdır. Türkçe okuma, anlama becerisi zayıf olan çocuğun, diğer dersleri anlaması da zorlaşacağından o derslerde de akademik başarısı düşük olacaktır. Aile bunu bilip, çocuğa da anlatmalı ve çocuğun Türkçeyi en iyi şekilde öğrenmesini desteklemelidir.

5. Aile, çocuğun Türkçeyi öğrenip geliştirmesi için çocuğa, okuma yazmayı öğrenmesiyle birlikte düzenli olarak kitap okuma alışkanlığı kazandırmalıdır. Bunun için çocuğa imkânı varsa yaşına, seviyesine uygun kitaplar almalı; imkânı yoksa okuldaki, çevredeki kütüphanelerden kitaplar temin etmelidir. Çocuğun kitap okumasını teşvik etmeli, aile de evde kitap okuyarak, ailece kitap okuma saatleri belirleyerek çocuğa bu konuda örnek olmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akkaya, N. ve İşci, C. (2006). Akademik Çevrenin İkidillilik Kavramı Hakkındaki Görüşleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 328-343.
doi:10.14686/buefad.v5i2.5000191148
- Aksan, D. (2003). *Her yönüyle dil, ana çizgileriyle dilbilim*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Aksan, D. (2009). *Anlambilim: anlambilim konuları ve Türkçenin anlambilimi*. Ankara: Engin Yayınları.
- Aktaş, Ş. ve Gündüz, O. (2005). *Yazılı ve sözlü anlatım kompozisyon sanatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Aktaş, Ş. ve Gündüz, O. (2015). *Yazılı ve sözlü anlatım* (20. Baskı). Ankara: Akçağ Yayınları
- Alaca, F. (2011). *İki dilli olan ve olmayan öğrencilerde okul yaşam kalitesi algısı ve okula aidiyet duygusu ilişkisi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Adana.
- Ateş, A. (2011). Eğitsel yazılım değerlendirme ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik çalışması. *Eğitim Teknolojileri Araştırma Dergisi*, 2(1), 41-61.
Erişim adresi https://docho.net/philosophy-of-money.html?utm_source=ate-a-2011-egitsel-yazilim-degerlendirme-oelcegi-gecerlik-ve-guevenirlik-calimasi-egitim-teknolojileri-aratirmalari-dergisi-2-1-web-uezerinde-http-www-et-ad-net
- Bayraktar, N. S. (2016). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde Türk masallarından yararlanılması*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: İzmir.
- Boz, E. ve Yaman, E. (2011). *Üniversiteler için Türk dili yazılı ve sözlü anlatım* (2. Baskı). Ankara: Savaş Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (2009). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, Spss uygulamaları ve yorum* (9. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları.
- Cengiz, A.K. (2006). *Dil-kültür ilişkisi açısından Hatay'da iki dillilik*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Hatay.
- Çokluk, Ö. Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2016). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: Spss ve Lisrel uygulamaları* (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Demirel, M. V. (2013). *Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilere kelimelerin öğretimi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: İzmir.
- Doğan, H. (2017). *İki dilli öğrencilerin Türkçe yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesine yönelik bir araştırma (Şanlıurfa örneği)*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.

- Doğan, N. ve Başokçu, T. O. (2010). İstatistik tutum ölçeği için uygulanan faktör analizi ve aşamalı kümeleme analizi sonuçlarının karşılaştırılması. *Eğitim ve Psikolojide Ölçme Değerlendirme Dergisi*, 1(2), 65-71.
Erişim adresi <http://epod-online.org/sayilar/sayi2/makale2-.pdf>
- Durmuş, M. (2013). *Yabancılara Türkçe öğretimi* (2. Baskı). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Elsawah, E. (2016). *Ana dili Arapça olanların Türkçe yazılı anlatımlarında sözcük kullanımları ve yazım yanlışları: durum tespiti ve çözüm önerileri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- Esen, E. ve Taheri, A. (2016). İki dilli okul öncesi eğitim hakkında bilimsel tartışmalar ve uygulamalar - Berlin'de Türk kökenli göçmen çocuklar ve gençler örneğinde bir giriş. Esen, E. (Ed.), *Bir çocuk - iki dil* (s.39-126). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Evren Yapıcıoğlu, A. ve Kaptan, F. (2017). Sosyobilimsel konu temelli öğretim yaklaşımı uygulamalarının etkililiğine yönelik bir karma yöntem çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 42(192), 113-137.
Erişim adresi <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/6600>
- Güzel, A. (2010). *İki Dilli Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi (Almanya Örneği)*. Ankara: Öncü Yayınları.
- Kan, A. ve Akbaş, A. (2005). Lise öğrencilerinin kimya dersine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 1(2), 227-237.
Erişim adresi https://chemistrynetwork.pixel-online.org/data/SMO_db/doc/58_3.pdf
- Kaplan, M. (1982). *Kültür ve dil*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Karaağaç, G. (2002). *Dil, tarih ve insan*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Karadağ, Ö. ve Maden, S. (2013). Yazma eğitimi: Kuram, uygulama ve ölçme değerlendirme. Abdurrahman Güzel ve Halit Karatay (Ed.), *Türkçe Öğretimi El Kitabı* (s. 265-306). Ankara: Pegem Akademi.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler* (28. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kline, R. B. (2011). *Principles and practice of structural equation modeling*. London: Guilford Publications.
- Koşan, Y. (2015). *Okul öncesi eğitimin iki dilli çocukların okula hazır bulunuşluklarına etkisinin incelenmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- Omar, M. (2016). *Öğretmen ve öğrenci gözü ile soydaş iki dillilere Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme (Arapça ve Türkçe bilen Kerkük Türkmenleri örneği)*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Sakarya.
- Öncül, R. (2000). *Eğitim ve eğitim bilimleri sözlüğü*. İstanbul: MEB Yayınları.
- Önder, A. (2017). *Türkçe öğrenen yabancıların yazılı anlatım yanlışlarının çözümlenmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: İzmir.

- Önkol Şenkül, F.L. (2007). *Türkçe ve ikinci dilde okul öncesi eğitime devam eden 5-6 yaş çocuklarının Türkçe dil kullanım becerilerinin incelenmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: İstanbul.
- Özbay, M. (2013). *Türkçe özel öğretim yöntemleri 2* (5. Baskı). Ankara: Öncü Yayınları.
- Özdemir, H. (2016). *Ortaokul beşinci sınıfta okuyan iki dilli öğrencilerin yazma becerilerinin değerlendirilmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Van.
- Özdemir, M. Ç. (1988). Federal Almanya'daki Tür-Beden İş Göçü İki Dillilik ve Türkçe Öğretimi. *Dünyada Türkçe Öğretimi*, AÜ TÖMER.
- Özdemir, S. (2010). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde halk hikayelerinden yararlanma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: İzmir.
- Sarı, M. (2001). *İki dilli çocukların çözümlene yöntemiyle okuma – yazma öğrenirken karşılaştıkları güçlükler*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Adana.
- Seçer, F. (2015). *Tek dil ve iki dille büyüyen çocukların sosyal gelişimleri üzerine karşılaştırmalı bir çalışma*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul.
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3(6), 49-74. Erişim adresi http://www.nebisumer.com/wpcontent/uploads/2015/03/SumerN.2000.YE M_TPY.pdf
- Tabachnick, B. G. ve Fidel, L. S. (2014). *Using Multivariate Statistics*. USA: Pearson Educatio Limited
- Türk Dil Kurumu. (2011). *Türkçe sözlük*. Ankara: TDK.
- Vardar, B. (1998). *Açıklamalı dilbilim terimleri sözlüğü*. Ankara: ABC Yayınları.
- Yağmur, K. (2013). Dil öğretiminde anadili, ikinci dil ve yabancı dil kavramları. Durmuş, M. ve Okur, A. (Ed.), *Yabancılarla Türkçe öğretimi el kitabı* (s.181-200). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Yazıcı, M. (2013). *Üniversite düzeyinde anadil ve ikinci dilde yazma yeterliliği arasındaki ilişki üzerine bir çalışma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Erzurum.
- Yurdagül, H. (2005). Ölçek geliştirme çalışmalarında kapsam geçerliği için kapsam geçerlik indekslerinin kullanılması. *14. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*. Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

EKLER

EK 1. İZİN BELGESİ

T.C.
MARDİN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 39896782-305.01-E.21884024
Konu : **Duygu KIVRAK' ın**
Tez Çalışması

15.11.2018

VALİLİK MAKAMINA

İlgi :Muğla Sıtkı Koçman Üniv.Rektör.Öğren.İşl.Dair.Baş.mn 06.11.2018 tarih ve 17032 sayılı yazısı.

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Tezli Yüksek Lisans programı 154150008 numaralı öğrencisi **Duygu KIVRAK' ın "Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin Türkçe yazılı anlatımlarındaki yazım yanlışları ve sözcük kullanımları "** kapsamında ekte sunulan ölçegli uygulama tez çalışmasını " 2018-2019 eğitim-öğretim yılı güz ve bahar dönemlerinde (birinci ve ikinci dönemlerde 19 Kasım 2018-27 Şubat 2019) tarihleri arasında İlimiz Yeşilli İlçesine bağlı Ortaokullarda öğrenim gören ve ana dili arapça olan 7. Sınıf öğrencileri ve öğrenci velileriyle, ayrıca; Yeşilli ve Artuklu İlçesine bağlı ortaokullarda görev yapan, ana dili arapça olan öğretmenlerle tez çalışmasını yapması ile ilgili yazı ve anket örneği ekte sunulmuştur.

Söz konusu anketin Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk Millî Eğitiminin genel amaçlarına uygun olarak, ilgili yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlarına aykırılık teşkil etmeyecek şekilde, denetimleri ilgili Okul, İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilmek üzere, derslerin aksatılmaması kaydıyla gönüllülük esasına dayalı olarak **tez çalışmasını**, mühürlü anket örnekleriyle yapması, Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Olurlarınıza arz ederim.

Hüseyin AKDAĞ
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

O L U R
15/11/2018
Yakup SARI
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

EK 2. YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME SORULARI (ÖĞRENCİLER**İÇİN)**

1. Annenizin ve babanızın ana dili nedir?
2. Sizin ana diliniz nedir?
3. Öğrendiğiniz ikinci dil nedir?
4. Türkçe anlamaya ve konuşmaya kaç yaşında başladınız?
5. Türkçeyi hangi yolla edindiniz?
6. Ana dilinizin Arapça olması Türkçe edinmenizi zorlaştırdı mı?
7. Yazarken ana diliniz olan Arapça olarak mı yoksa Türkçe olarak mı düşünüyorsunuz?
8. Türkçeyi edinirken Arapça düşünmeye devam ettiniz mi?
9. Türkçe yazarken zorlanıyor musunuz?
10. Türkçe yazarken Türkçe karşılığını hatırlayamadığınız Arapça sözcükler oluyor mu?
11. Günlük hayatta ana dili Arapça olan kişilerle mesajlaşırken Türkçe mi yazarsınız yoksa Arapça konuşma dilinizi Türkçedeki harflere çevirerek mi kullanırsınız?

EK 3. YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME SORULARI (ÖĞRETMENLER**İÇİN)**

1. Ana dili Arapça olan öğrenciler sizce Türkçe edinmekte zorlanıyor mu?
2. Öğrenciler Türkçe yazarken düşüncelerin Arapçanın mantığından hareket ederek mi ifade ediyorlar?
3. Öğrenciler Türkçe edinme sürecinde dinleme, okuma, konuşma, yazma becerilerinden en çok hangisinde zorlanıyorlar?
4. Öğrencilerin günlük hayatta Arapça konuşmaları Türkçe yazarken zorlanmalarına sebep oluyor mu?
5. Öğrencilerin ana dillerinin Arapça olması Türkçe yazarken yazım hataları yapmalarına sebep oluyor mu?

EK 4. TÜRKÇE YETERLİK ALGI ÖLÇEĞİ

Sınıfınız:

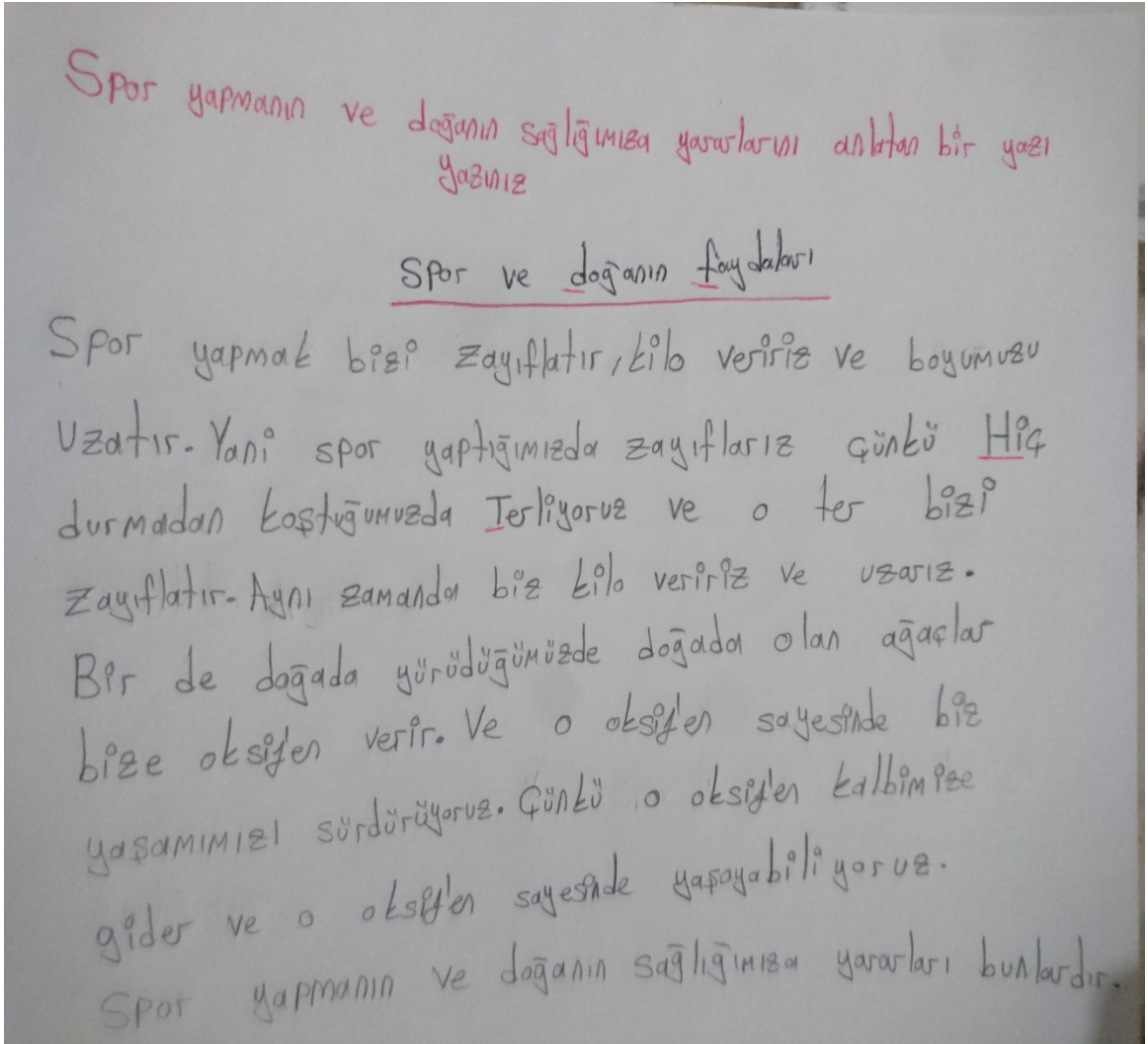
Yaşınız:

Cinsiyetiniz:

Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Cümledeki düşünce size uygunsa “EVET”, uygun değilse “HAYIR”, düşüncenin size uygun olup olmadığından emin değilseniz “KARARSIZIM” kısmını işaretleyiniz.

	EVET	KARARSIZIM	HAYIR
1.Türkçeyi severim.			
2.Türkçeyi iyi bir şekilde öğrenmek isterim.			
3.Türkçemi geliştirmek için her gün kitap okurum.			
4.Kitap okurken yazarın kullandığı sözcüklere dikkat ederim.			
5.Türkçe yazarken sözcükleri nasıl yazacağımı bilemem.			
6.Türkçe yazarken cümle kurmakta zorlanırım.			
7.Türkçe yazarken bilmediğim sözcükler için sözlükten yararlanırım.			
8.Sözlükten baktığım sözcükleri cümle içinde doğru bir şekilde kullanırım.			
9.Bir sözcüğü yazarken doğru yazıp yazmadığıma dikkat ederim.			
10. Sözcüklerin doğru yazımlarını araştırırım.			
11.Sayıların yazımına dikkat ederim.			
12.Sıfat yapan ki’yi ayrı yazarım.			
13.Bulunma hâli eki -de (-da)’yi ayrı yazarım.			
14.Ses olayına uğramış sözcükleri nasıl yazacağımı karıştırırım.			
15.Arapçadan Türkçeye geçen sözcüklerdeki ses değişiklikleri yazım yanlışları yapmama neden olur.			
16. Yazarken sözcüklerin Arapçası aklıma gelir ve sözcüklerin Türkçe karşılıklarını hatırlamakta zorlanırım.			
17. Arapça ile Türkçe arasındaki ortak sözcükler Türkçe yazarken sözcükleri doğru bir şekilde kullanmama engel olur.			

EK 5. ÖĞRENCİLERİN YAZILI ANLATIM ÖRNEKLERİ

Doğa ile Ben

dağda yazarak istedin, amma, oğuşlar arasında
 yazarak istedin. anma her zaman bir şey, arka
 bahçesinde bir havuz, hade küçük bir çiftlik. her zaman
 anıdaş tolu girer, çıkar, her yer dolarsın, hep
eylermiş, hep gülermiş, birlikte okula gideriz, birlikte gelme
fibrikler yaparız, tavuklar kakarız. her zaman her
tabi kase zarlukları sakoma anısa arka her
 dolarsın işte benim koyu ku di

Yasamak İstedikğim doğa

Hayalindeki doğa zemini, Huzurlu çok güzel kokan bir doğa isterdim.
 Hayalindeki doğaya Sahip çıkacak insanlar ve o doğayı koruyacak Herkesi Mutlu edecek.
 O doğaya Hic Sorum vermeden Her o doğayı koruyacak olan kişiler Olaydı ben
 Çok Mutlu olurum. Bizim geleceğimizi o doğanın bize verdiği Olumsuz güzellikle
 Yaşadık. O doğanın Her güzel zemini, Rahat, Huzurlu olmasını Herkes istedi.
 Benim Hayalindeki doğa Herkesin ve Herşeyin iyisi olmasını Sağladı, Hayvanları,
insanları ve Herşeyi iyisi Mutlu ve Huzurlu olan isterdim. Her böyle bir doğa
 İstediyim.
 İhtimali doğamızı böyle yapmaya çalışalım ve Her böyle güzel Olmasını isteyelim.

2. Rüzgar yomur kor gibi doğa olayları ile ilgili yoşadınız bir ANIZ, yoşadınız

Sel olayları

Bir zamanlar burada yomur yoşmişti ve sel oldu bütün karolar sudobdu ve arabalar suzun ol tında oldu. ve her kez de şansa çıkarmıyorduk ve yomur hız lanıyorduk ne kadar hızlanıyorsa o kadar su oluyordu. ve bir araba zolda kalmış ti, ve ona yardımlar etik ve yoluna değirmen ettik, ve her kez elimize gitti ve yomur / yoşadınız ve bütün her yer su dolmuştu. ve ve bütün sular gittimeye başladılar ve sular biraz oldu ve hele şükür felaket bitti ve her kez elimize gitti.

5. BOKSÖRCÜ ve dehanın sahilmişa kararlarını anlatan
bir Yaşlı Yazınız.

BOKSÖRCÜ ÇOCUK

Bir gün bir çocuk spor giyim için sporcuşa gitti sporcuşa
dedi bu eldivenleri satıyormusun dedi ~~sporcu~~ evet dedi
satıyorum çocuk kaç liraya satıyormusun ~~sporcu~~ 10 lirası dedi
çocuk tamam dedi alacağım, Çocuk alince evine döndü

bu oyunmaya başladı. Çocukta boksa gelişmem lazım
boks yarışmalarına gidecem sonra çocuk eldivenleri alıp
dedi okadar diyorsan gel oynayalım ve çocuk teten-

elik olmuştu boksa sonra karsına çıkan çocuk
onu zendi ve diye çocuk seldi Çocuk dedi
eğer bunu da gensem kupayı alırım evet dedi hokem

Çocuk çok heyecanlanmaya başladı ve başlamaya
başladı çocuk diğerini zendi ve kupayı aldı
için aldı ve kupayı alıp evine döndü.

Sonra yine boksörünün yanına gitti dedi senin
sözünde kupayı aldım. boksör aferin diye ona bir
hediyeye verdi, çocuk o hediyeyi alınca

çok merak etti ve kutuyu açtı çocukta
basketbol topu vardı ve çocuk of-
da çok mutlu oldu boksörüne

Sarılıp ona teşekkür edip
Evine gitti

2 RÜZGÂR yağmur kar gibi doğa olaylarına ile ilgili yaşadığımız bir anınız anlatınız

Bir gün dağdayken oynuyorduk aniden Gök görüldü ve Sığınak indi üzerimize. Bizde telaşla toparlandık ve o an koyunlarımızda birazda uzaklaşmıştı. Bizde gittik gettireceiz ve koyunlar aniden geri döndü Bizde telaşla kestük baktık kurtlar. Bizde taşları alıp vurmaya başladık sonra koatılar. Bizde Eve gitmeye çıktık sonra o kurtlar gene dağın etrafına dönüp bize geldiler koyunlara vurduk eve gittiler sonra biz kaldık dağda. kurtlara vuruyoruz oğulları geldiler. bizle onlar kurtlara vurduk koatılar ve sonra Bizde eve gittik sonra hiçkay burda bitiyor

SON...

UZAY HAKINDA Bildirmelerden çokla çıkardım
 uzay da geçirdim Bir Gün hayalim
Aradık Anladık

GÜNEŞ SİSTEMİNDE GEZİ

UZAY Hayalim in Gerçekleşti için
 için uzayda Giteceğim uzay için
uzay Genisine Bindim

O Gün uzay macerası Başladık
 ilk OLUPAK GÜNEŞİ Gezeyim dedim
Güneşin SOMETAE YAKLAŞTIM

AMA Güneşin Sıcaklığı Yerden
Korkardık Gerize çekildim derken

Sarı Jüpitere Girdim derken

Jüpiterin Göz olduğunu ocandım

Aya aktık Bostım ve Ayarlık
Ayakt Başal TURK OLDUM

Ayda Gerip ses Geldi; Sarı Gelmesi
Baktım ne Görüyüm Bir kaş uzay

afaruz çay isimleri Selam Verdim
ve Korkardık Gerize Urtinolar

karına düşdü Biz destelz

Bel bir çay is dediler

Bir yağ çay olup çay isitim

Sarı uzaylılara siz in genç kardeş
leriniz ne dedim uzaylılar

Uzay pariti ve uzay çay isimleri dedim

Sarı uzay Genisine grip Genisi

deyim etim uzaylılar genç kardeş iz

dediler Sarı Satan ne bi Gidip

uzaylılara babam dedim çay halde

Göz tepe Sarı Marsa Gitim te
deneye benziden Şeyler Gordum

Bence uzay te halat var ve çay no

Bilir ve bir waglı Gordum

sem ne çay isimleri Burda

insanlığa Milletimize yararlı Bir insan Olmaq için yapmamız gerekenleri Sahip Olmalıyız Çeşitli erdemleri anlatan Bir yazı yazmalıyız.

Erdemli Bir Millet

Bir varmış Bir yokmuş, uzak ülkelerden Gelen Küçük Bir kız çocuğu Varmış. O küçük kız Çok Erdemli Bir kız miş. Her pün arkadaşlarıyla Çok Gözel Vakit geçirmiş. Arkadaşları ona Neden ve nasıl O kadar arkadaşlarına Karşı Saygılı ve sevgili davranıyorsa demis ve küçük den ona Bu cevabı verdi: Erdemli ve iyi Bir insan Olmaq Okadarda zor Bir şey değil. Erdemli Bir insan Güvenilir, Ahlaklı, dürüst, Emanete iyi Bakan dir.

insanlara Karşı dürüst, Büyüklerle Saygılı ve Küçüklerimizde Sevgili, Ahlaklı, Güvenilir olurdu.

Şiice insan ilişkilerinde saygı mı sevgimi daha önemlidir?

Kalbin Ağruluğu

Bir gün biz ailemle doyumlara gitmiştik, biroz dinlendikten sonra biz ailemle Pozora gittik. bi yürürken birden bir kadın elindeki poşeti düşürdü ama forketmedi, ben ona abla diyerek seslendim ama o yanlış anladı, poşetinizi düşürdünüz, ben onun için size abla dedim. taman diye cevap verdi yani her kim olursa olsun Büyüklerimize her zaman saygılı davranmalı ve onbri dışlanmamalıyız. Günlük hayatta kullandığımız kelimeler abi, abla, teyze, vb şeyler kullanıyoruz. yani ablam olmasa bile sonuçta bir küçüküm, ona saygılı olmalıyız. tavsiyem şu: her kim olursa ona saygılı davranmak gerekir ki onbrda bize sevgi duysun.

Erdemli, güzel ahlaklı, bir bireyin Sahip olması gereken Özellikleri anlatan bir yazı anlatınız

mesela ahlak gönüllük, ahlak gönüllük olması yani her
kibirlenme olsaydı insanlar istedikleri kişiye eziyet ederdi
Saygı gönüllük, Ahlak eziyet ederdi Saygı Ahlak yaratıldı
insanların Talakat Saygı Kibirlenme h. ahlak kor
Allah değil, hepimiz başımıza epin herkes epin
Saygı egmesi Allah Kibri olmadı Saygı
Saygı nuarından komut melkes İhtis olmas
Kibir insan Allahın ihdetlerinden kuduru yani
anlayacağınız Allahın Bizka Büyük insan yetir
insanlar allaha kor Büyüklerimize daha değersiz
Tüm dünyaya kibirlenmez Saygı gibi Allah zaten
bir daha büyük 2-5

Sizce insan ilişkilerinde Saygı Sepimi Sepimi daha önemlidir

Bence iki çünkü Saygı olmasa idi eger olabüste
Küçükler büyükler yer vermez. Saygı olmasa evet yer
verirdi ama istemeyen, of diyene, Tabii büyüklerimiz
Canı Sıkılır ve olunmak istemeyenler. anlayacağınız hayatımızda
hem Saygı hem Saygı olmalı başka saygı örnek
verdim mesela Bayramda Saygı olmasa küçükler büyükler
evine gitmez Saygı olmasa elini Öpmez Önter Baş
üstü başak utururdu Sak. z. istedikleri pişi ciğerler
Büyük Büyüklerimiz moralleri Bözulür du bayram
diye bir sey kalmaz da onlar İçin Çok pişel hayatımız
Olması İçin değerlerimiz Sahip olalım

Sizce insan ilişkilerinde Saygı mı Sevgi mi daha önemlidir? Bu Konudaki düşüncelerinizi. Anlatın bir yazı yazın.

Saygının Önemi

- Bana göre saygı daha önemlidir. Çünkü Bu dünyada saygı diye bir şey olmasaydı herkes bir birine kötü davranırdı ve o sırada dünyada ne sevgi ne saygı kalırdı, durun ben size bir şey anlatayım. Bir gün Bütün kuzenlerim bise gelmişti ve herkes mutlu ya ama mehmetnur diye bir kuzenim vardı o çok yararlı ve saygı sızdı hep kötü kötü şeyler söylüyor bizimle kavga edardı. Ve o hep öyledi ama ben buna bir son vermesini istedim ona artık böyle davranmasını söyledim. Ve berde gidip diğer kuzenime söyledim tabi oda büyük tü tabi olanların hepsini ona anlatım oda mehmetnurun yanına gitti ve onunla öyle yapmamasını söyledi ama o yani mehmetnur sözünü dinlemedi aynı şeyleri tekrarlamaya başladı. en son berde ona kazip böyle yapmamasının yanlış olduğunu söyledim oda birdaha böyle yapmıyacağını söyledi. SON...

İnsanlığı, milletimize yararlı bir insan olmak için yapmamız gereken sahip olmamız gereken erdemleri anlatın.

Milleti Korumak

İnsanlar milletine yararlı dokunmak için hep bu dünya için asker, polis, vb çalışmıştı ve bu dünya için bizimde yararımıza dokunmak için bizimde bu milleti korumak için çalışmak gerekir. bir gün asker ormanda gezinirken bir gukurur açılıp kapatıldığını gördü sonra asker yavaşça çukuru açmaya çalışmış ve çukuru açmış asker diğer asker arkadaşlarını gagırmış ve orada silah vb saklandığını görmüş ve o kötü insanları pesine düşmüş milletini korumak için peşlerini düşmüş ve kötü; insanların bir kulübede saklandığını görmüş askerler yavaşça kulübenin etrafını şarj olmuşlar ve testim olmalarını söylemişler ama onlar bildiklerini, okumuşlar testim olmadılar ve elinde sonunda yakalandılar ve hakim verdiği kararına göre ömür bay hapis yatmaları demiş ve burda sona erdi.

Bitti

5

Sizce insan 9185 kilitlerinde Saygı, Sevgi mi daha önemlidir?
Saygılı Sevgili Bir Aynı

Bir gün Bizim Yanımıza Misafir Geldi ve Kapı Açıldı.
 Annem Bana Kapı Yı Açmamı İstedi, Ben de Açmadım,
 dedim, gel kon du rac. Oğlum Misafir Her da Bekliyor
Çok ayıp Bir de Bana kon s. gel men Çok Saygı Sızlık dedi.
 Oynese anne Kapı yağ oğlum Kapı yağ dedi,
Misafir git Mis. İste Bu yağ tiği mi çok Saygı Sızlık
 Anne o söy lediğ in Saygı Sızlık Nedir? Bana dedi.
 anlatır mis. Peki an latırım, Bak Ain imiz de
Büyük len imize Saygı küçük len imize Sevgi var dedi.
Ne Sil Yani? Bak Anneye Babaya Büyük len imize
Saygı gö ster meyen küçük len imize Sevgi gö ster meyen
Biz den değ ildir Yani Şimdi Ben
Biz den değ il miyim, anne o Sana Başlı Senin
Kol Bin temiz mi değ il mi Bil miy onum, dedi.
anne Senin dediğ ini Yap ma diğ, miçin
öz ün di len im anne, Bir Sey ol moz oğlum,
Hata nı an la dır ya u ma nım dü ze lin sin dedi
 Annem. Bundan sonra küçük len ime Sevgi
Büyük len ime Saygılı davran ış an ne
Sana Söz ven iyonum, Benden Hiç bin Saygısızlık
gö rmic ek sin Bundan emir ol anneci mi Peki
oğlum Burada an la da ya o bana ye ten (ağ ı ka pı
Geliyor Ağ ı Baki yım kim din du nnen Ben
ac arım, Peki oğlum Sen ağ ı Hoş geldiniz dedim.
 Annen nende İçende Hoş İç, Biz Siz in yanınıza
geldik Neye Kapı yağ madınız öz ün di len im
teyze sin değ il mi Neyse tomam dedi.

Sizce insan ilişkilerinde saygı mı sevgi mi daha önemlidir. Bu konuda düşüncelerinizi anlatınız.

Bir varmış bir yokmuş, ~~evvel~~ zaman içinde Kalbur zaman içinde bir çocuk ve annesi yaşamış. Çocuk bir gün öğretmeni ona sevgi mi saygı mı daha önemlidir. Diye ödev vermiş. Çocuk eve gelince annesine anne sevgi mi saygı mı daha önemlidir. demis. Annesi hem sevgi hem saygı daha önemlidir, Çünkü saygı büyüklerle saygılı olmalıyız, küçüklerimize sevgili davranmalıyız demistir. Çünkü büyüklerimize saygılı ~~da~~ ~~ran~~ ~~ma~~ ~~sak~~ bizi sevmeler. Ama saygılı olursak büyükler bizi sever. Küçüklerimize sevgili davranmasak onlar bizden korkar demistir. Ödevi bitince ailesine saygılı davranmıştır. Öğretmeni ödevi çok iyi yapmışsın demistir. ona aferin demistir....

Son

Soyg ve Sevgi

bir vormis bir yokmus, bir ku vormis, sonra bi olan vormis ve
Rar-Şi lorında bir dere vormis, dermin ortasında do
taşların ortasında bi bilerin, önünde karşılaştılar sonra
osik oldular sonra birbiri osik oldu kız babasına nişitirdi
sonradan sevgi oldular ve sora evlenmek kararı oldular, kız
dedi ben evlenmiyorum dedi, nedn söylsane dedi

Kız, osik dedin çünkü tek şey ama olmuyor dedi, çünkü
kız, ben babama söylemedim evlenmem, dedi, çünkü babam duyas
bizi oldürür oruniğin çaylıy mi ti
koç poli ya, dedi, sonra bok oluyor
oruniğin olmıya, sevgi üçletsiz olmaz, dedi.

Saygı

Sizce insan ilişkilerinde saygı sevgi mi daha önemlidir?
Bu konudaki düşüncelerinizi anlatan bir yarı yalın

Ben ikisini de önemli buluyorum. Nedenini sorarsanız

Bir bir olayla karşılaştım. Bir kadın vardı, elinde bir çocuk, sırada bekliyorlardı. Ninende yorulmuştu.

Kadında onu öyle görünce önayol verdi, kolundan tuttu sandalyeye oturttu. deha sonra

ninende ona tesetür etti. şimdi diyeceksiniz

Bu olayla ne alakası var? kadının ninene yarvermesi; elinde çocuk mayır ber geçirip

oturucan siz otur mayır; ben çocuk var

denedi. bende ogundan beri büyük lerimize

saygı gösteriyorum, tabii ben den kuşak olar-

larda saygı. diyeceğim. büyük adur

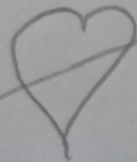
Son

H2. Muhammed Hadis-i şerif:

kuşak lerimize merhamet etmeyen büyük lerimize

büyük lük şerefini tanımayan bizden değildir

Saygı

Sevgi

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Soyad, Ad: KIVRAK, Duygu

Doğum Yeri ve Tarihi: AYDIN/Germencik - 30.11.1993

Eposta: duygu.kivrak09@outlook.com

Telefon: 0530 181 3947

EĞİTİM BİLGİLERİ

Derece	Kurum	Yıl
İlkokul	Yedieylül İlkokulu (Aydın/Germencik)	1999-2001
İlkokul	Sıdıka İlkokulu (Aydın/Söke)	2001-2003
Ortaokul	Sıdıka Ortaokulu (Aydın/Söke)	2003-2008
Lise	Cumhuriyet Anadolu Lisesi (Aydın/Söke)	2008-2011
Lisans	Afyon Kocatepe Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü	2011-2013
Lisans	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü	2013-2015
Yüksek Lisans	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı	2015-2019

İŞ TECRÜBESİ

Görev	Kurum	Yıl
Türkçe Öğretmeni	Mustafa Kiriş Ortaokulu (Aydın/Efeler)	2016
Türkçe Öğretmeni	Şirinevler Ortaokulu (Mardin/Yeşilli)	2016-...

